

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

7.–13.6.2013

číslo 0. - z krajských přehlídek

FABRIKA SVITAVY

... překvapivě vy...
... o postup na cel...
... clovi ze ZUŠ Jindřic...
... etech. Ve vtipné mon...
... id vytrácel autentický...
... ž „dospělé“ básni Br...
... ale zatím divákům neodkryl. Další...
... a především poutavým...
... pět trochu méně přesved...
... y, kde balancovala na ostré hran...
... corů s v mnohém vyrovnal **Marian Ra**, ZŠ Školní v Be...
... d Daisy Mrázkové, nebo zajímavě a vtipně g...
... ké Tereza Libalová ze ZUŠ Strakonice s Mírumilovným lemu...
... Charmse, Josef Kouba ze ZŠ Čkyně s úryvkem z knihy Byl...
... ačka a Lucie Kudweisová ze ZŠ E. Beneše, Písek, s...
... ačátkem H. Ch. Andersena. Ve **čtvrté kategorii** v...
... se tu ale objevilo méně. Na celostátní přehlídce p...
... Budějovice. Zaujala zejména autentickým a výraz...
... **ě a blbá ovce aneb můj šílený život s dědečkem** o něco m...
... která se nesla v poněkud obecném pocitu. Za poměr...
... a vystoupení **Miloše Benedikta** ze ZUŠ Strakonice, ze...
... **oly Heinzlové** ze ZŠ Zlatá stezka v Prachaticích se **Štěp**...
... Š Malšice v textu **Jiřího Suchého Přesný čas**. Ocenění byli i M...
... ana Molea od Sue Townsendové a Karolína Šafránková za básně P...
... a od Jaroslava Seiferta. Škoda že pozornosti lektorského...
... , který i přes zaujatý a vtipný přednes textu **Mariana Pal'**...
... al příležitost přednést také svůj druhý text. O den dřív pro...
... na z nich letos nepatřila k nejsilnějším. V první kategorii ne...
... , oceněný diplomem. Ocenění získali **Vojtěch Brož** ze ZŠ P...
... nýnov. Ve druhé kategorii byli oceněni tři recitátoři: **Veroni**...
... **cin Šulc** ze ZŠ Sokolská, Třeboň, a **Filip Dilmaghani** ze ZŠ a...
... lektorský sbor **Karolínu Bauerovou** ze ZŠ gen. Fanty z Kapl...
... ešení z kontaktu s posluchači v interpretaci textu **Vojtěcha**...
... prvních dvou kategorií recitátorů se postaral lektorský sb...
... itíšek Kos. Ve třetí a čtvrté kategorii vystřídala Renat...
... poklady a zkušenosti lektorů mě mrzí, že zkušen...
... tu celostátního kola do diskusí lektorského sb...
... vlastních kol jsme na tuto situaci zvyklí, na kr...
... trné, že si organizátoři v čele s ředitelkou DJ...
... e. Prostor sálu je dokonce přizpůsoben ta...
... přednáší do prázdného prostoru (cca 4...
... to prázdným prostorem jsou posta...
... stolem. Když je potřeba, kamer...
... v záběru. Když jsou všichni...
... kameraman připraven...
... hlídky v zásadě

ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

PRAŽSKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ 2013

Pražská postupová přehlídka na Dětskou scénu se konala o víkendu 20.–21. 4. 2013. V sobotu se týkala recitátorů 1. a 3. kategorie, v neděli potom kategorie 2. a 4. Občanské sdružení PŘESAHA, které přehlídku spolupořádá s Hlavním městem Prahou a organizuje s DDM Praha 8 Spirála a za podpory NIPOS-Artama, Ministerstva kultury a MŠMT, si dává záležet na tom, aby se účastníci této přehlídky nenudili a oba dny si užili naplno. Pro recitátory jsou vždy připravené hlasové rozcvičky před zahájením recitací a tvořivé dílny v průběhu celého dne, aby se jen tak naprázdno nečekalo, když se porota radí (letos s Janou Machalíkovou a Lucií Klárovou). Každoročně jsou na zdi před sálem nalepené texty všech recitátorů s obálkami, do kterých si recitátoři mohou vzájemně psát postřehy o svých recitačních výkonech. Obálky si získaly velkou oblibu a každý, kdo v daný den recituje, se těší, že si obálku po skončení dané kategorie odnese společně s účastnickým listem a tradiční knížečkou na pověšení na krk. Letos navíc všichni z 1. a 2. kategorie dostávali malé pohádkové knížky, které přehlídce věnovalo nakladatelství TRITON. Občanské sdružení PŘESAHA každoročně pořizuje knihy pro oceněné recitátory a výběru těchto knih věnuje velkou pozornost – recitátoři si letos vybírali z nabídky (tříděné podle věku dětí): Poetický slovníček dětem v příkladech a Kam až smí smích (Radek Malý), Písání a Španěl na vesnici (John Lennon), Noha k noze (Viliam Klimáček), Pes nám spadla a Modrý Poťouch (Miloš Kratochvíl) atd. Z nakladatelství Pistorius & Olšanská byly pořízeny knihy Mušle a jiné odposlechy (Květa Legátová), Okamžik. Dvojtečka. Tady (Wisława Szymborska), Noční linka důvěry (Miroslav Hupčák) a nakladatelství věnovalo knihu Nápis – Úlomky dřeva (Miroslav Červenka, Milan Jankovič). Všechny knihy byly k dispozici ve více výtiscích, aby se dostalo podle vkusu na každého. Porotcům se na této přehlídce říká PORADCI, a jsou představováni jako ti, kteří jsou v daný den ve službách recitátorů, aby je pečlivě poslouchali, dělali si poznámky a poté byli k dispozici komukoliv, kdo si chce o svém výkonu povídat. Povídání bývá tradičně velmi příjemné a dlouhé, dokud se poslední ze zájemců nedozví o svém výkonu vše, co by pro něj mohlo být užitečné pro příště.

Celkově lze říct, že má tato pražská přehlídka nejen úctyhodnou tradici, ale skutečně vynikající podmínky díky hojné účasti recitátorů, potažmo díky řadě učitelek (většinou ze základních uměleckých škol), které s dětskými recitátory pracují dlouhodobě a systematicky. Pražské poetické setkání se svou úrovní může pyšnit díky Zoje Oubramové, Věře Slunéčkové, Radce Tesárkové, Haně Trázníkové, Jitce Morávkové, Ivaně Sobkové, Janě Frankové a dalším.

První a třetí kategorii posuzovaly poradkyně ve složení: Jiřina Lhotská, Gabriela Sittová a Lucie Klárová. V **první kategorii** recitovalo 21 dětí a celkově měla velmi dobrou úroveň. U dětí se objevovaly některé typické začátečnické potíže, obecně se však dá říct, že kategorie netrpěla tradičními intonačními nešvary, rytmizací textu či nelogickými důrazy, jako tomu v první kategorii mnohdy bývá. Děti působily ve svých projevech přirozeně, byť tu a tam bojovaly se slyšitelností či trémou. Výběr textů byl pestrý (P. Šrut, J. Tuwim, M. Černík, J. Žáček, I. Blatný, R. Malý, F. Nepil, V. Havel atd.) a ve většině případů velmi dobrý – přesně na míru konkrétním dětem.

Oceněno bylo šest dětí: Katarina Mišejková (P. Šrut: Pane Nováku) a Elena Skalošová (H. Doskočilová: Klokání pohádka o bázlivé pusince) za přirozený a osobitý projev, Václav Jan Podrazil (M. Macourek: Strýc

Mumu) a Agáta Mašková (F. Nepil: Jak se čerti žení) za radost z vyprávění, Ela Hejdová (P. Šrut: Hrozná věc) za vynikající interpretaci textu a Hugo Wiesner (J. Kolář: Jak se chytají zajáci) za mimořádný divácký zážitek. Výkony dětí v první kategorii byly dokonce tak osvěžující ve své bezprostřednosti a často skutečné kvalitě interpretace, že v daný den nasadily vysoko latku i následující třetí kategorii. Ta již tolik chvály nesklidila.

Ve **třetí kategorii** recitovalo 18 recitátorů. Zde bylo již velmi dobře čitelné, zda má recitátor nějakou vlastní silnou motivaci k přednesu, nebo převládá spíše nějaký vnější popud. To se výrazně promítlo do výběru textů, jejich pochopení a nalezení co nejvhodnějších prostředků, jak se o téma a text podělit s divákem. V této kategorii už by současně divák či posluchač nečekal tolik výslovnostních nepřesností až chyb, které se v první kategorii ještě dají prominout. Ve výběru textů byla i tato kategorie pestrá. Objevily se zde zajímavé prózy (W. Allen, D. I. Charms, S. Silverstein, Z. Jírotka, K. Čapek atd.), poezie (J. Neruda, J. Prévert, P. Cmilal, P. Šrut atd.), asi dvakrát se objevil nevhodně vybraný úryvek z románu (implikující tedy řadu typických nevýhod takového textu), jeden text se v rámci této kategorie objevil dokonce dvakrát, což poskytlo nejen poradkyním, ale i divákům téměř učebnicovou ukázkou, jak mohou dva dělat totéž, ale výsledek může být absolutně jiný.

Porota ocenila celkem šest recitátorů: Matyáše Svitáka (E. Frynta: Aniž; I. Wernisch: Vana s dešťovou vodou) za komunikaci s divákem, Agátu Zimovou (E. Frynta: Samí známí; P. Šrut: Báseň na slovo smrt) za poutavý projev, Zuzanu Sobkovou (W. Allen: Hrůzná nehoda; D. di Prima: Noční můra 7) za interpretaci textu Woodyho Allena a Annu Hrubou (Z. Jírotka: Úryvek z knihy Saturnin; J. Neruda: Balada rajska) za výrazný projev v textu Zdeňky Jírotky. Na Dětskou scénu postoupili **Hana Vítová (M. Macourek: Dopis a známka; I. A. Krylov: Psi přátelství) a Vlastimil Kaňka (D. I. Charms: Truhlář Kusakov; Tu-Fu: Přivítání ve vesnici Čchiang)**. Pro oba postupující je charakteristický pečlivý přístup k výběru a přípravě obou textů – nikoliv pouze jednoho. Hanka vynikla tím, jak si v Macourkově textu pohrávala s úhly pohledu. Představový film jí za očima přímo jiskří a známka se v jejím podání stává krásnou naivní ženskou postavou. V Krylovově textu, který by ještě vyžadoval další dny práce na zpřesnění a odlehčení formy, prokázala, že může být také dobrou vypravěčkou veršovaných textů. Vlastimil zaujal svým nadhledem, se kterým se mu Charmsův text povedlo spíše konstatovat než jakkoliv jinak předkládat divákům. V čínské poezii měl rezervy především v myšlenkovém naplnění a sdělení tématu, přesto bylo velmi sympatické, jak citlivě a civilně uchopuje text, který má posluchače přimět k „zastavení“.

Druhou a čtvrtou kategorii posuzovaly poradkyně Jiřina Lhotská, Gabriela Sittová a Martina Longinová. Druhou kategorií začínala neděle. A recitovalo 19 dětí. V kategorii byly k vidění výkony od těch na úplném počátku jakékoliv práce s textem, až po ty, které by této kategorií mohla závidět kategorie čtvrtá. Sympatická byla na všech dětech (až na výjimky) absence čehokoliv patetického, velká snaha o přirozený projev, vážení vnějších výrazových prostředků na velmi jemných vahách. Snad i na tomto místě je dobré vyzdvihnout citlivou práci pedagogů, kteří s těmito dětmi pracují. Mezi řadou vhodně zvolených textů (I. M. Jirous, I. Kraus, D. Fischerová, L. Carroll, E. Kishon, J. Kolář, J. Tuwim atd.) se ovšem objevily i některé přehmaty (K. J. Erben: Zamílovaný žid; Z. Jančíková: O studánce se zapadlou hvězdou), které interpretům spíše bránily ve sdělení čehokoliv.

Porota udělila sedm ocenění: Jakubu Kolářovi (K. Čapek: Dášeňka) za přirozené vyprávění a kontakt s publikem, Martinu Polákovi (J. Kolář: Z deníku kocoura Modroočka) za přirozené vyprávění, Václavu Schneidroví (J. Voskovec, J. Werich: V domě straší duch) za komunikaci s divá-

kem, Janu Cíkrtovi (K. V. Rais: Muší hody) za vyzrálý projev a výstavbu textu, Matěji Ovsíkovi (D. Mitchell: Třináct měsíců) za kontaktní a přirozený projev. Dva postupující – **Štěpán Chytrý (I. Kraus: Matka v restauraci)** a **Antonín Doležal (E. Kishon: Sřet generací)** – mají jedno společné. Jsou to vypravěči, kteří sdělují s radostí, opravdovým zaujetím a pro své vystoupení naprosto samozřejmě potřebují oči v hledišti. Štěpán je ještě příliš překvapený reakcí publika, takže se v některých chvílích jednoduše neudrží a směje se společně s diváky. Krausův text si vzal natolik za svůj, že v rámci vystoupení velmi často opouštěl slova napsaná na papíře a pojednával situace po svém. Ne často se to dá o recitátorech říct – v jeho případě ale text vůbec netrpěl. V některých momentech dokonce získal na přesnosti a vtipu, vždy v duchu Krausova autorského stylu. Lze to hodnotit jako nebyvalý jev. Štěpán byl při rozboru překvapen, že se textu nedrží, a přislíbil, že se k němu alespoň pro vlastní informaci vrátí. Toník zazářil už v minulém roce svým civilním projevem, nadhledem a lehce křesaným humorem, který obvykle staví na tom, že méně bývá více. Jeho výkonu nebylo co vytknout – byl přesný bez výhrad. Takto zralý výkon nepotřebuje přiřazování do věkové kategorie. A skutečně už v tomto dni nastavenou laťku nepřekonal nikdo ani v následující čtvrté kategorii.

Ve čtvrté kategorii vystoupilo 17 recitátorů. I zde by se dalo najít vše – od začátečnických nezkušeností, přes pokusy vykročit do něčeho jiného od poloh, které už dobře zvládám, až po docela příjemné a rozhodně zajímavé výkony. Neobjevil se ale žádný, který by byl bez výhrad, a objevili se pouze dva, které, byť je potřeba na nich ještě dále pracovat, mohou poměrně slušně zastupovat Prahu na celostátní přehlídce. Řadě interpretů však chybělo více energie v očích i v těle, u někoho se objevil až bezradný výběr textu (K. Černý: Jak se jeden malý Ali; L. Miracleová: Třináct atp.), někdo se potýkal s velkými výslovnostními potížemi – tato kategorie se jevila v celku jako nejméně „šťavnatá“. Přesto je na ní sympatické to, že se v ní objevují již známé tváře na poli pražského dětského přednesu a některé drobné nešvary se ve srovnání s předchozími lety přece jenují jako pokrok, za kterým je vidět dost práce nebo alespoň velká snaha. Čtvrtá kategorie se opět nebála ani prózy (O. Pavel, S. Leacock, A. P. Čechov, T. Boučková atd.), ani poezie (I. A. Krylov, W. Szymborská, M. Uhde, J. Dědeček, F. Šrámek, M. Cvetajeva atd.), výběr textů byl však v nejednom případě sázkou na kvalitu, na kterou ovšem interpretační dovednosti recitátora zatím nedosahují.

Přes řadu výhrad poradkyně ocenily sedm recitátorů a se všemi jejich výkony prodiskutovaly v rámci následné diskuse. Ocenění dostali: Gerron Stewart (O. Pavel: Pumprdlentich; I. A. Krylov: Rolník a smrt) za přirozený projev v obou textech, Leontýna Janků (M. Uhde: jak to chodí) za civilní a osobitý projev, Taťána Smugalová (L. Miracleová: Třináct) za autentické vyprávění, Tereza Martinovská (M. Cvetajeva: bez názvu; B. Reynek: Pavouk a kotě) za citlivou práci s oběma texty, Anna Poláková (J. Hašek: Hovor s malým Milou) za výrazný projev v textu Jaroslava Haška. Do celostátního kola postoupili **Emma Ulovcová (A. B. Coatsová: Horác; E. Jandl: Něco na podlaze)** a **Matouš Martínek (T. Boučková: Bikaři; F. Šrámek: Účtování)**, kteří byli jednoznačně nejvýraznějšími interprety ve své kategorii. Emma oslovila svou zálibou v nonsensové poezii, i když při diskusi se přiznala, že jde o chytrý tah její učitelky, jak ji zbavit přílišné zatěžkanosti při interpretaci vážných textů. To se podařilo velmi dobře. Ve výstavbě obou textů má Emma své rezervy, o kterých ví. Text Horác potřebuje získat ještě pevnější architekturu celé druhé části. Už teď jde ale o příjemnou hru s opakovanou situací až k velmi pěkně postavené pointě, kterou Emma dobře vybalancuje pomocí očního kontaktu s diváky. Matouš upoutal pozornost už tím, že sám sebe záměrně a přece jaksi mimoděk učinil součástí textu. Jedná se o vysokého statného mladíka s velmi dlouhými rezavými vlasy. Na jevišti se objevil v červených kalhotách a červeném triku. Už to samo o sobě byl pozoruhodný zjev. Až v první části textu divákům došlo, že jeho „kostým“ ho identifikuje jako jednoho z těch pozoruhodných bytostí, které popisuje. Jeho podání má kouzlo divokého temporytmu, gradace s náznakem šílenství, poté zase dokumentárního zpomalení a strohé popisnosti... Matěj působí jako živel, kterému by neuškodilo trochu více technických dovedností. O to mileji překvapil v poezii. Nebyla zvládnutá perfektně, ale s upřímnou snahou o proniknutí co nejbližší k tématu.

Pražské poetické setkání se jako každá jiná kulturní akce závislá na podpoře spoluorganizátorů a sponzorů rok od roku trochu bojí o svou životaschopnost. Zdá se však, že rostoucí obava o finanční zajištění je přímo úměrná čím dál kvalitnější organizaci a především stále velkému zájmu pražských dětí o přednes a laskavé péči učitelů pracujících s dětskými recitátory, které svou práci dělají skvěle.

Gabriela Sittová

OTVÍRÁNÍ – 23.–24.3.2013

Byla to úvodní přehlídka série krajských přehlídek Dětské scény 2013. A v úvodu nutno hned říci, že víc než úspěšná. Venku sice nic nenavědčovalo tomu, že už má být jaro, ale v divadelním sálku bylo příjemno a milo. Divadelní Múza Thália musela mít radost. Žádné z deseti představení nebylo vysloveně problémové, spíš naopak. A tak to vezměme pěkně popořádku.

Sobota 23. března 2013

Divadelní studio Zahrádky, ZŠ Jarov a ZUŠ Štítného, Praha 3

Jiří Žáček podle litevské lidové pohádky, dramatisace Dana Bláhová a soubor

Kdo tančí s čerty

Režie: Dana Bláhová

Úprava klasické pohádky o dvou nevlastních sestřích. Macecha pošle nevlastní dceru do stodoly, kde mají být v noci čerti, v domnění, že se jí zbaví. Té ale dobře poradí kmotřička, a tak se nejen zachrání, ale získá i bohatství. Vlastní dcera kmotřičku odbude a čerti ji utancují. Tento moment je v inscenaci ztvárněn vyhozením velké loutky. Vedle se diskuse o vhodnosti této loutky, zda by nebylo vhodné nekonkretizovat ji i obličejem, zda by nestačilo pouze vyhodit korále a šátky. Matka totiž v inscenaci odnáší figurínu s radostí – otázkou je, zda by se matka radovala ze smrti vlastní dcery, i když ta od čertů získala bohatství? V představení pohádky hraje sedm děvčat ve věku osm až devět let, různé jevištní zkušenosti. Jednoduchý stylizovaný lidový kroj chóru, který se promění v čerty opět v jednoduchém stylizovaném oblečení. Scénu tvoří pouze kopice sena. Děvčata si někdy pomáhají zbytečnými gesty rukou, čerti někdy mechanicky rozhazují seno. Bylo by dobré ještě dopracovat opakující se scénu donášení věcí čerty, aby vše gradovalo a nebylo stereotypní. Dětská diváci pohádku vřele přijali.

DDS Ty-já-tr- Před oponou, DDM Praha 7

Betty MacDonaldová, dramatisace Radka Tesárková, Josef Hervert a soubor

Paní Láryfáry

Režie: Radka Tesárková a Josef Hervert

Soubor si vybral tři příběhy (Kuzelky, Kruťák a Nic mě nebaví) z knihy o paní Láryfáry. Doplnil je úvodem, ve kterém se reportéři chtějí dovědět, kdo je paní Láryfáry. Tento úvodní moment ale není v závěru inscenace nijak akceptován a dohrán. Paní Láryfáry je dáma, na kterou se rodiče obracejí v okamžiku, kdy už si nevědí rady se svými nezbednými dětmi. Za pomoci kouzelných bonbonů či jiného pamlsku jsou děti nebo i dospělí polepšeni. Hraje se na prázdné scéně s imaginárními rekvizitami, v civilním oblečení, pouze Láryfáry má jednoduchý stylizovaný historizující kostým. A tak se musí vše odehrávat v pohybové a slovní rovině. A tady jsou zatím největší rezervy tohoto představení. Vše ještě potřeba dotáhnout a zpřesnit. Hraje čtrnáct dětí mladšího školního věku.

ZUŠ Harmonie, Praha 6

Anonym ze 16. století, překlad Ivan Wernisch

Moc pěkný, veselý a poučný příběh

Režie: Vladimír Jopek

Dva kluci, jejich obrovská radost z jevištní tvorby, přesnost, stylizace, rytmus, vědomá práce s textem a hlasem. Jakoby i název představení vyjadřoval výsledek. Příběh pána a jeho sluhy, který připravuje pánovi pečínku a chce jej přechytračit. Abychom vše neprozradili! Kluci přicházejí v civilu, začínají jako při pouličním divadle, jednoduchým náznakem – kloboukem a kuchařskou čepicí – označí své postavy (pán potom kloboukem – coby klínem představuje milou sluhy). Dále už “jen” práce s gestem, pohybem, hlasem. Je radost pozorovat oba mladé protagonisty, jak si se vším pohrávají a celé představení si užívají. Je jasné, že vše vycházelo z etud, ale je jasná i velká práce režiséra – vedoucího. Vše je zažito, a proto vypadá tak samozřejmě a jednoduše. Bravo! Rozhodně si nenechtejte ujít. Diskutovalo se pouze o vhodnosti stylizace svádění sluhy milou. Mně to gesto zadkem ale vůbec nevadilo.

Představení navrženo do širšího výběru na celostátní přehlídce Dětské scény 2013

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5

René Goscinny, dramaturgie Lenka Tretiagová

Tátové a mámy musí tu být s námi

Režie: Lenka Tretiagová

hudba: Marek Doubrava a Hmm...

Soubor si vybral několik příběhů z oblíbené knihy Mikulášovy patálie, doplnil písničkami a rozpohyboval. Vznikl tak tvar, který se blíží muzikálu a je nutno říct, že velice zdařile. Mnohovrstevnatý generační soubor je vynikajícím způsobem připraven zvládnout všechny nároky tohoto obtížného divadelního druhu, rozehrává i dramatické situace, pracuje s temporytmem a gradací. Jeho vystoupení na pražské přehlídce ublížil prostor velkému sálu, který je sice krásný, ale jeho akustika je špatná a nešlo zde použít ani světla, která jsou prý nedílnou součástí inscenace a vytvářejí atmosféru a prostor. I přes tyto handicapy jsme viděli představení, které je sugestivní, děti se v něm vyjadřují k problémům, které je nesmírně pálí, a to hlavně ve vztahu rodičů mezi sebou a k dětem. Představení snad trochu postrádá laskavý nadhled knižní předlohy, ale o to víc je autentické ve výpovědi dětí. Za zvážení by stálo, zda nepoužít pro vynikající hudbu i texty, které by vznikly přímo pro danou inscenaci. Ve stávající podobě inscenace totiž texty použitých výborných písní příliš nekorespondují s příběhem. Ve výsledku se jedná o účtyhodnou a inspirační práci.

Představení navrženo do širšího výběru na celostátní přehlídce Dětské scény 2013.

DDS Ty-já-tr- Před oponou, DDM Praha 7

Rudyard Kipling, Václav a Dagmar Martinčovi

Knihy džunglí

Režie: Radka Tesárková a Josef Hervert

Prostor divadelního sálu Karlovského spektra změnil svůj půdorys a z kukátka se stal obrácený prostor s diváky na jevišti. Soubor si vybral oblíbený text Maugliho, který mu umožnil řadu příležitostí pro velký soubor. Hraje se na jednoduché scéně ve stylizovaných kostýmech. Problémem inscenace je, že od začátku nasadí vážnou atmosféru, je škoda, že místy není odlehčena v některých scénách humorem. Nedílnou součástí inscenace je zvuk a živá hudba, která dotváří atmosféru. Diskutovali jsme o tom, že mohla být hudba častěji použita. Diskusi vyvolalo i použití znaku – ranečku za znak malého Maugliho, který byl zejména pro dětské diváky nečitelný a matoucí. Zajímavá je práce se světlem a pohybem. Diskutabilní je obsazení role tygra Šerchána dívkou, protože ta potom není v duchu předlohy rovnocenným protihráčem Maugliho. Protože se jedná u některých představitelů až o psychologické herectví, bylo by potom potřeba změnit i jméno role na tygřici, aby nedocházelo k matení dětského diváka, a střet obou figur by dostal ještě další rozměr. I zde je problém inscenace – některé děti hrají civilně, jiné využívají typového herectví a některé jdou až do psychologického. Bylo by potřeba se rozhodnout pro některé z nich a vše sjednotit.

Soubor získal cenu za práci na inscenaci.

Soubor Kuk! ZUŠ Štítného, Praha 3

autorský text: Balón aneb létat je snadné

Režie: Ivana Sobková

Hudba: Jana Štrbová

Triatřicet dětí ve věku od sedmi do dvaceti let vtrhne s nepředstavitelnou energií na hrací plochu, aby předvedlo vlastní autorské představení inspirované postupy Divadla Járy Cimrmana, které posléze přejde do parafrázy operety, která je také autorským dílem. Už jenom příchod souboru na scénu, kdy se objevují stále noví a noví herci, aby nakonec přišel ten nejstarší z nich a hlubokým hlasem uvedl: „Jsme dětský soubor ze Žižkova...“, vyvolá bouři smíchu. Soubor se totiž přestěhoval do prostoru Žižkovského divadla a tak hledal inspiraci u mistra Cimrmana. V úvodu jsou připomenuty a oživeny režijní zásady Cimrmana a posléze se inscenuje operetka Balón. Vše je v obrovské energii rozpohybované, vyšperkované množstvím gagů. Prostě paráda. Jára Cimrman by žasnul, že proniknul i do dětského divadla. Nedílnou součástí je vynikající hudba, písničky a doprovod na harmoniku Jany Štrbové. I ona udává tempo a rytmus představení. Obsah operetky nebudu prozrazovat, protože bych vzal souboru vtrh z plachet. Jděte se na představení raději podívat. Snad jenom dáno k zamyšlení – vysvětlit v úvodu, že se soubor do žižkovského divadla přestěhoval. Ale to je jen malé smítko na krásném představení.

Soubor navržen k přímému postupu na celostátní přehlídce Dětská scény 2013.

Neděle 24. března 2013

Divadelní soubor Kampak! ZUŠ Štítného, Praha 3

David Bazika podle pohádky Václava Říhy

Jen ty mně, muziko, hrej!

Režie: Dana Bláhová

Šedm dětí předvede milou klasickou pohádku odkazující na lidové divadlo, kterak se čert s andělem sází o to, zda sedlák Jára zakleje, protože je to nesmírně hodný a poctivý člověk. Děti jsou na jevišti připravené, přirozené a navíc muzické, což znamená, že pěkně zpívají a navíc každé z nich hraje na nějaký hudební nástroj. Nejvíce v řádu věci je představitelka anděla, která má navíc nádherný kostým, který evokuje i ona andělská křídla pomocí širokých rukávů. Soubor byl při přehlídkovém představení trochu v neregulérních podmínkách, protože nejmladší člen souboru hrál ve vysokých horečkách a odmítal představení zrušit. V představení je použito vtipně i stínové divadlo, v okamžicích, kdy čerti plní přání sedláka, což by šlo těžko odehrát živým divadlem. I tuto stránku děti zvládaly velice dobře. Diskusi snad jen vyvolává použití patrové dětské postele, jejíž funkci chápeme – anděl má nebe na horní postýlce, elegantně sjíždí po skluzavce, je vytvořen prostor pro stínové divadlo – ale odkrytý design konstrukce upomíná na moderní interiér a nejde tak dohromady s lidovými stylizovanými kostýmy. Možná že by stačilo pouze nějak šikovně zakrýt některé viditelné části původní postýlky.

Představení navrženo do širšího výběru na celostátní přehlídce Dětské scény 2013.

ŽVAK, ZŠ a MŠ Nedašovská, Praha 5 – Zličín

František Hrubín, dramaturgie Dana Svobodová a Karel Tomas

Dobrodružství Sindibáda Námořníka

Režie: Dana Svobodová a Karel Tomas

Typický školní divadelní soubor, který se schází jedenkrát týdně na jednu hodinu. Asi jedenáct kluků a jedna dívka, nevídaný počet mužského elementu na jevišti. Vedoucí vybrali příběh o Sindibádovi z Tisíce a jedné noci, který hrají na scéně s nejnudnějšími jednoduchými prvky, ve stylizovaném kostýmu, kde hlavní dominantou je Sindibádův turban, který si předávají jednotliví představitelé této role. Je tak umožněno více dětem si prožít úlohu Sindibáda v jednotlivých jeho příhodách. Celé představení je milou a vkusnou ukázkou toho, že lze i za poněkud svazujících podmínek vytvořit inscenaci, která tuto tlupu kluků zaujme a nabídne jim možnost získání řady sociálních a divadelních dovedností. Představení doprovází i reprodukováná hudba, která je někdy svou vznešeností a mohutností nad křehkostí příběhu.

Vedoucí získali cenu za pedagogické vedení.

Barbora Kučerová, soubor a Zdeněk Grečnár

Cukrárna

Režie: Zdeněk Grečnár

Celé přestavení začíná jako lidové divadlo, rozdáváním koláčků divákům a otázkou, zda vědí, proč dnes už nejsou tak dobré jako dřív. Vlastní děj je situován do roku 1934 vytvářením různých obrazů dobové atmosféry a dále se rozvíjí příběh skupiny dětí, které odhalují tajemství dvou nových cukrářek ve městě, z nichž se vyklubou čarodějnice. Text by bylo potřeba ještě dále upravovat a upřesňovat, tak aby všechny části souvisely se všemi částmi a nedocházelo tak k chvilkovému zmatení a nepřehlednosti děje.

DIPAČAPI, Praha 5 - Zličín

Chris Priestley, dramaturgie Dana Svobodová a Karel Tomas

Moje teta Morsie

Režie: Dana Svobodová a Karel Tomas

Někteří z bývalých členů divadelního souboru chtěli pokračovat dál v divadelní práci, a tak bylo založeno občanské sdružení. Tentokrát si děti vybraly tři příběhy z knihy Příšerné příběhy strýce Montaguea, které ale vypráví teta Morsie. Svou tetičku přichází navštívit její synovec a chce od ní vyprávět hrůzostrašné příběhy. Posléze se z tety vyklube šílená učitelka, která vraždila své žáky, kteří potom strašili u ní na půdě. V podstatě se jedná o pokus o jevištní horor. Hraje se v náznakové nepopisné scénografii, která umožňuje rychlé a zajímavé přestavby. Pracuje se vědomě s mizanscénou, světlem a sugestivní hudbou. Mladí herci se pokoušejí o psychologické herectví, někdy se sborově komentuje děj. Většinou se daří budovat napětí, i když možná u hlavní představitelky tetičky by bylo zajímavější, kdyby hned od začátku nebyla jasná její šílenost. Přesto se jedná o zajímavý pokus o neobvyklý žánr na dětském divadle.

Představení navrženo do širšího výběru na celostátní přehlídce Dětská scéna 2013.

Musím vysvětlit jednu věc. Vědomě celou dobu při psaní této zprávy o přehlídce používám označení „režie“ místo „vedoucí souboru“. Koukali jsme se na divadelní přehlídce na představení. Myslím si, že sice docházíme v dětském divadle přes etudy a různá cvičení k výslednému tvaru, kdy v této přípravné fázi jsou hlavními tvůrci děti. Ale nakonec je to vedoucí = režisér, který tomu všemu dává konečnou podobu a tvar a je za představení odpovědný.

Závěrem lze konstatovat, že pražská přehlídka byla víc než úspěšným vykročením do kolotoče krajských přehlídek Dětské scény. Asi je dobře, že jí předchází obvodní kola a tak oněch deset představení byl skutečný výběr toho nejlepšího nebo nejzajímavějšího, co se urodilo v letošní sezóně v Praze. Organizace klapala i díky pořadatelům z Karlínského Spektra a Jakubu Hulákovi z Artamy a ze Sdružení pro tvořivou dramaturgii. Přehlídku doprovázel i dětský diskusní klub pod vedením divadelní dramaturgyně Kristýny Plíhalové.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Vlasta Gregorová, Tomáš Volkmer a Jaroslav Dejl

Jaroslav Dejl

STŘEDOČESKÝ KRAJ**KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ
9.–10.4. 2013**

Renata Drahovzalová z kolínského DDM vzala po mateřské dovolené přehlídku pevně do rukou a zorganizovala ji na jedničku. Po konzultaci s Jakubem Hulákem rozdělila letos středočeskou přehlídku do dvou dnů – 9. dubna přednášely děti 1. a 2. kategorie a 10. dubna dvě nejstarší kategorie. Výrazně to přidalo na klidu, pohodě a celkově to pomohlo příjemné atmosféře, stejně jako hlasové rozcvičky a vzájemné seznámení recitátorů, o které se postarala po oba dny Karolína Stehlíková. Byla také příležitost pro to, aby si lektorský sbor (pro 1. a 2. kategorii ve složení Jakub Hulák, Martina Dobiášová a Jaroslav Provazník) mohl vždy v závěru popovídat s jednotlivými recitátory a jejich pedagogy či rodiči, kteří o rozhovor projeví zájem. Letošní novinkou bylo udělování ceny diváka, nutno podotknout, že v mnohém se divácký názor neliší od názoru lektorského sboru.

Recitátorů v 1. kategorii bylo celkem 19. I když jde o nejmladší, začínající recitátory, objevily se tu výkony, v nichž děti zaujaly jak přirozeností, tak už nepominutelnými dovednostmi. Lektorský sbor proto rád udělil 2 ceny a 2 čestná uznání. Patrně ne zcela náhodou byli dva z oceněných recitátorů z třebotovského souboru, který vedou Václava Makovcová a Jana Barnová: **Josef Dočekal** zaujal přednesem pohádkové prózy H. Doskočilové **Tygr a kletiva** (cena) a **Bára Dočekalová** (byla oceněna čestným uznáním) kultivovaně a zaujatě interpretovala Halasovy verše **Jak přišla hrdlička k pásku**, i když je třeba spravedlivě dodat, že na okresní přehlídce v Rudné byl její přednes přesvědčivější a živější. Další cenu získala **Adriana Vítů**, která se s námi s nakažlivým potěšením podělila o Fryntovu básničku **Krtek**. Druhé čestné uznání dostala **Kateřina Hrejsemnou**, které se podařilo některé z básniček Michala Černíka o oblázcích (minipásmo si nazvala **Jak žijí oblázky**) přednést s vnitřní představou a se smyslem pro dialog.

Když se ohlédnu za dramaturgií celé kategorie, stojí za povšimnutí, že vedle dobře zvolených kvalitních textů (J. Brukner, A. A. Milne, E. Frynta, H. Doskočilová, F. Halas, P. Šrut, J. Kolář) jsme se tu bohužel setkali i s několika spíše druhořadými, až problematickými **Žáčky** (Čert a Káča, O pejskovi a kočičce, Ufo, ufo, ufoní), ale především s dvěma obskurními texty, které přednášečům ani v nejmenším nepomohly: Byla to diletantská Veverčí básnička, kterou si Albert Trbalík (nebo jeho pedagog či rodič?) nejspíš stáhl z webu „Společenství amatérských spisovatelů“, a trapný plagiát F. Hrubína O chytré Karkulce od snaživé učitelky Jaroslavy Horáčkové, s nímž vedla nerovný zápas Barbora Kchmelová.

V 2. kategorii vystoupilo celkem 20 recitátorů. K postupu do Svitav doporučil lektorský sbor **Kristýnu Jahodářovou**, která známou básničku

O Řehoři lháři a jeho tetě přednesla se smyslem pro Tuwimovu hru s jazykem i situací. Dále byla k postupu do Svitav navržena **Klára Maříková** ze ZŠ Třebotov. Ta v přednesu fejetonku Josefa Čapka **O klukovi, který se tuze bál pana doktora** přesvědčila, že si je dobře vědoma nadsázky a jemné absurdity, na níž je vyprávění postaveno. Tři další recitátory ocenil lektorský sbor čestnými uznáními, protože u nich bylo zřejmé, že se v jejich přednesu projevil buď osobitější přístup k textu, nebo nějaká dílčí dovednost. Byla to **Jana Vítová**, která přednesla Fryntovu jen zdánlivě jednoduchou básničku **Jelikož a Tudíž**, dále **Jakub Pospíšil**, který si z Dášěny Karla Čapka vybral pohádku **O Foxovi**, a konečně **Anežka Krutská** - na jejím přednesu Seifertova **Vodníka a havrana** bylo vidět, že jí básnička zajímá, že se jí její jednotlivé obrazy líbí, že vnímá atmosféru textu, ale zatím ještě neví, jak celek uchopit.

U 2. kategorie musel lektorský sbor konstatovat, že recitátoři až příliš často mechanicky frázují (sekání vět nejen po čárkách). Částečně to přirozeně souvisí s tím, že děti v tomto věku mají ještě problém s tím nahlédnout text jako celek, a tak se někteří recitátoři spíše chytají jednotlivostí.

Potěšitelné ale bylo, že výběr textů byl v této kategorii až na výjimky solidní (od dobře vybraných textů z děl „klasiků“ - K. J. Erben nebo K. Čapek - po nejnovější tvorbu - R. Malý) a neobjevily se tu texty vysloveně nevkusné, jen ve dvou případech šly zbytečně „pod věk“ recitátorů.

3. a 4. kategorie byla v Kolíně na programu 10. dubna. V lektorském sboru zasedl Radek Marušák, Klára Fidlerová a Iva Lubinová.

V obou kategoriích jsme byli svědky poměrně vyspělých výkonů, až na drobné výjimky byly přednesy zajímavé a inspirativní, největší nedostatky se týkaly výstavby textu. To často souviselo i s dramaturgií - nevhodně vybrané úryvky z delších celků samy o sobě neměly dostatečnou vnitřní stavbu, a proto nebyly recitátorům potřebnou oporou.

Ve 3. kategorii do celostátního kola postoupila **Ingrid Tillmann** s textem Stephena Leacocka **Vánoce Smolíka McFiggina**. Recitátorka ctíla poetiku textu a udržela ironický nádech, zároveň zajímavě pracovala i s gradací. Ve druhém textu - básni Džaláledína Balchiho Rumiho **Slon v temné místnosti** (úryvek z knihy Masnavi) - se objevily jisté nedostatky v práci s veršem.

Druhou postupující je **Kateřina Maříková**. Vybrala si úryvek z knihy Josefa Koláře **Z deníku kocoura Modroočka**, na kterém ukázala své vypravěčské dovednosti a schopnost dobře porozumět textu a následně jej interpretovat. Sympatické bylo, jak posluchače velmi umně prováděla příběhem. Ve druhém textu - Macourkově **Velrybě** - zúročila vypravěčské dovednosti, avšak stylu textu zůstala trochu dlužná.

Kromě postupů bylo ve třetí kategorii uděleno i pět čestných uznání **Janu Rejholcovi**, **Marii Šindlerové**, **Adamu Houdkovi**, **Marii Vítě** a **Kryštofu Jiráčkovi**.

Ve 4. kategorii byly nejvýše hodnoceny výkony **Blanky Čížkové** (Jaroslav Žák: **Třída před zvoněním a po zvonění**, Ludvík Aškenazy: **Mudrosloví**) a **Terezy Benešové** (Robert Fulghum: **Když je nádobí umyté**, Nataša Tanská: **Pokusné dítě**). Blanka Čížková bravurně zvládla Žákův dnes již archaický jazyk a dokázala, že text vyzněl naprosto aktuálně. Příkladná byla především práce s tempem a dynamikou. Za zmínku stojí i to, že dostala i cenu diváka. Tereza Benešová předvedla velmi vyrovnaný výkon v obou textech, které jsou stylově celkem odlišné. V Pokusném dítěti dobře pracovala s postavami i vypravěčem, ve Fulghumově textu dokázala udržet jistý ironizující nadhled a zároveň intenzitu výpovědi.

Čestné uznání dostala **Kristýna Nemcsoková**.

Ve výběru textů převažovala výrazně próza, ale měli jsme možnost slyšet v obou kategoriích i verše. Až na čestné výjimky ale platí, že recitátorům poezie připravila výraznější úskalí a jejich výkony byly problematictější.

Jaroslav Provazník a Iva Uhlíková

DĚTSKÁ SCÉNA SLANÝ - 20.4.2013

Krajská přehlídka středočeské dětské scény, která se tradičně konala ve Stochově, se letos poprvé odehrála ve Slaném, ve sklepě 3. ZŠ s názvem Bungr. Svou zkušebnu pro tuto příležitost poskytl soubor Vrtule, který vede Kateřina Oplatková Rezková. Do poroty byli pozváni Jakub Hulák, Nadě Rezková Příbylová a Anna Hrnecková. Z rozličných důvodů byla

přehlídka organizována se zpožděním a s velmi malou finanční podporou. Pro některá představení bylo možná jeviště Bungru trochu malé. Přes tyto problémy byla na přehlídce krásně uvolněná atmosféra a všechny organizační i jiné zádrhly se jí úspěšně vyhnuly.

Je třeba velmi ocenit členy souboru Vrtule, kteří se organizace přehlídky zcela nezištně ujali. Fungovali jako pohotová barmani, zvukaři, fotografové, technici, nebo jako fanfára. Někteří z nich, kteří se sami připravují na budoucí pedagogickou dráhu, připravili také dílny pro dětské soubory. Vedoucí souborů, kteří dostali za úkol zjistit, jak byly dílny dětmi přijaty, přinášeli veskrze pozitivní ohlasy.

Kromě dílen dostaly soubory navíc úkol napsat během dne krátkou aktuální báseň o sobě, divadle, přehlídce apod. Všichni úkol splnili a závěrečné vyhlášení výsledků tak obsahovalo i humornou „kulturní vložku“.

Přehlídky se zúčastnilo šest souborů, z nichž ani jeden před tím neprošel sítím okresního kola. Kvality představení však úrovní krajské přehlídky povětšinou odpovídaly.

Byl udělen jeden postup, jedno doporučení do širšího výběru, dva diplomy za konkrétní kvalitu inscenace a jeden tradiční putovní Modrý delfín - ocenění, které putuje mezi soubory - vítěz z loňského roku se stává porotou a vybírá vítěze, který si smí Modrého delfína na rok ponechat.

Nu vot!

Delfína i diplom s přímým postupem na celostátní přehlídku získal soubor **Tři boty ze ZŠ Třebotov**, který vede Václava Makovcová a Jana Barnová. Tento soubor je na Dětské scéně stálíci. Jak trefně poznamenal Jakub Hulák, svou poslední inscenaci nepřekonaly Tři boty pouze ostatní přihlášené soubory, ale především samy sebe. V letošním roce postoupil soubor opět o krok dopředu a nabídl ucelenou inscenaci poměrně komplikovaného pohádkového příběhu.

Nu vot! je úpravou ruské lidové pohádky O žabce carevně. S ruskými lidovými motivy vedoucí souboru pracují velmi citlivě. Nejvýraznější je živý doprovod tahací harmoniky jedné z lektorek a zpěv dětí. Mnohé momenty připomínají svou rytmičností a sborovými popěvkami folklórní dětské hry.

Jednoduché kostýmy odkazují stříhem k ruským lidovým krojům, výrazným prvkem jsou pestrobarevné šátky, se kterými pracují jak dívky, tak chlapci. Lesklá výšivka šátků vnáší do hry pocit palácového přepychu, její dekor odkazuje k pohádkovým ilustracím, které si s ruskými pohádkami tradičně spojujeme. Netradiční měkká pastelová barevnost je důležitým znakem inscenace. Není rušivá ani přemrštěná, působí harmonicky.

Děj hry není jednoduchý. Cca patnáctičlenný soubor střídá sborové polohy s rolemi lidí, zvířat, věcí i živlů. Kromě momentu cesty za srdcem Kostěje nesmrtelného, kde porota nabádala ke zjednodušení a vyjasnění scénické akce, je příběh srozumitelný a ubírá se plynule k cíli. Inscenace pracuje s poměrně komplikovanými symboly a metaforami, které v naprosté většině nepůsobí samoúčelně, ale překvapují vnitřní logikou a vzájemnou provázaností.

Děti jsou ve svém projevu svobodné, rozumějí dobře humoru inscenace, ale zároveň přistupují ke společnému tvaru zodpovědně a soustředěně. Suverénnost projevu dovoluje dětem i sólový zpěv, čistý a jistý, který navíc nepůsobí jako samostatné pěvecké číslo, ale organicky se pojí s dějem a je zdrojem velmi silných momentů inscenace.

Nosáč / jak píchla pýcha do nosu

Představení divadelního souboru **STEH - Pidisteh**, který vede Marica Harčariková, bylo **porotou navrženo do širšího výběru**.

Pohádku z Hrubínova Špalíčku autorka výrazně upravila, částečně zveršovala a doplnila drobnými popěvkami. Hru dětí doprovází sama poměrně citlivě na elektrické piano. Všechny děti jsou po celou dobu na jevišti. Z chóru, který sám má velmi proměnlivou funkci, vystupují jednotliví hráči a přijímají role individuální.

Zásadním kladem představení je obrovská energie, kterou děti do své hry investují. Hrají s velkým nadšením, beze strachu a bez křeče. Je evidentní, že velmi dobře rozumí humoru, který je v inscenaci obsažen, že tvoří svobodně, bez zábran. Představení poskytuje hodně prostoru improvizaci, mnohdy si děti tento prostor i samy neplánovaně udělají. Přítomnost diváka jim dělá evidentně dobře. Jejich hra má neuvěřitelné tempo. Situace střídá situaci, jeden gag následuje za druhým. Děti zpívají, tančí,

střihem střídají role a prostředí. To vše doprovází bezpočet variant použití bílých záclon a z nich ušitých sukní. Před očima diváka se tak odehrává jakési černobílá, povětšinou velmi zábavná víření.

Nutno ovšem říci, že se toto víření občas vymyká z rukou a stává se z něj pouhý zmatek. Představení málo pracuje s pauzou, klíčové události je snadné pro bezpočet současně se odehrávajících výstupů zcela přehlédnout. Rychlost provedení někdy hraničí s nedbalostí, radost ze hry – a to je podstatné – s nepříjemným přehráváním. Jakoby nezáleželo na příběhu, ale právě na plném využití každé vteřiny na jevišti. Divák se tak může velmi snadno ztratit v ději, nebo propadnout podezření, že děj ani pro samotné aktéry vlastně není důležitý.

Problém je pravděpodobně již v poměrně komplikovaném textu, který bez správné interpretace (které děti ještě často schopny nejsou) může působit matoucím dojmem. Zřejmě zásadním úskalím příběhu je nedostatečně nastolený vývoj Nosáčovy pýchy v úvodu hry. Problém velkého nosu jako čehosi nepatřičného se příliš brzy protne s problémem nosu coby zdroje princovy pýchy. Dva různé motivy je těžké od sebe oddělit, čímž se ovšem zásadně komplikuje porozumění následné snaze sudiček, aby chlapec svůj nos zavrhl. V podstatě tak chybí jasné motivace klíčových činů jednotlivých postav a s nimi i přehledná pointa příběhu.

Přes uvedené nedostatky však byla inscenace oceněna pro překvapivou svobodu a nadšení skupiny.

Za zmínku ovšem stojí i dvě představení oceněná diplomem bez postupu.

Prázdniny doma

Iva Vachková se souborem **Ovečky ze ZUŠ Nové Strašecí** přinesly do dětského divadla bezesporu zajímavou látku – povídky Alexandry Berkové Knížka s červeným obalem.

Soubor se jimi inspiroval pro hru o dospívání v ospalé atmosféře letních prázdnin, kdy se začíná opatrně a neobratně prolínat divčí a chlapecký svět. Zavržení panenek, dopisování s chlapci, vtipně nevhodné upoutávání pozornosti, rozpačité schůzky atd.

Chybělo ovšem jasnější rozhodnutí, zda se jedná o zachování dobového ukotvení příběhu, či o jeho aktualizaci. V prvním případě se s „retrem“ šedesátých let nedostatečně pracovalo, ve druhém byly matoucí zejména komunikační prostředky mládeže, jako jsou ručně psané dopisy, řetězové vzkazy atd., které dnes patří minulosti.

Soubor je evidentně velmi dobře vedený, všichni aktéři dobře mluvili, jejich projev byl překvapivě přirozený a klidný. Trochu rozpačité působila jistá statická většina scén, kdy děti pouze stály a gestikulovaly. Přitom by jim stačilo jen maličko pomoci konkrétní scénickou akcí. Zároveň nebylo zcela jednoduché vyznat se v motivacích jednotlivých postav. Kdo je vlastně komu sympatický, kdo komu ne, co komu dělá radost a co ho naopak nudí. I když nutno říci, že (ačkoli tato nepřehlednost rozhodně záměrná nebyla) ve výsledku vlastně působila jako autentické zachycení podstatného znaku dospívání, kdy si člověk sám mnohdy neuvědomuje, co vlastně chce a proč co dělá.

Tati, tatínku!

Dva mladí vedoucí Adam Krátký a Dorota Tichá se souborem divadla **Cára carara** přivezli představení inspirované knihou Zdeňka Svěráka Tatínku, ta se ti povedla. Zajímavá koláž zcizovacích prostředků a scénických metafor se pokouší ukázat fenomén tatínek tak, jak ho vidí děti ze souboru. Zjištěné potom soubor prezentuje v příběhu o tatínkové zoufalé snaze vymyslet dětem pohádku. Představení doprovází sympatická jazzová kapela několika dospělých, která dodává situacím rytmus a spád.

Cennému autorskému tvaru bohužel znatelně chybí pointa. Očekávání, které tvar vzbuzuje na počátku, tak vystřídá na konci spíše zklamání. V kontrastu s přirozeností sboru potom také skřípe značně „přebraný“ způsob interpretace dvou tatínků, nebo spíše zodpovědné a nezodpovědné části tatínka jednoho.

Nicméně tvar a způsob práce, který za ním je cítit, působí slibně a doufáme, že jím Adam, Dorota a Cára carara neřekli své poslední slovo.

Dobrý den oči, dívejte se / Dlouhý Široký a Bystrozraký.

Zbývající dva soubory – Dramatický kroužek při ZŠ Hudlice i Divadelní kroužek Paraplíčko – projevovaly ve svých představeních upřímnou

snahu vedoucích o vytvoření zajímavého divadelního tvaru, kde by se všechny děti souboru dobře uplatnily. Bohužel jejich inscenace nesly příliš jasné znaky režijní ruky vedoucího a přes veškerou snahu v nich chyběla hravost a zpráva o tvůrčí práci dětí samotných. Nutno však dodat, že ani jeden ze souborů nepřekročil hranici vkusu. Vzhledem k vlastnímu vývoji obou souborů bylo naopak třeba obě práce rozhodně ocenit jako krok správným směrem.

I když letos přehlídce stálo v cestě mnoho problémů, nakonec se podařila. Všem organizátorům patří dík za rychlost a statečnost, s jakou se svého úkolu zhostili.

Anna Hrnecková

JIHOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ STRAKONICE 18.–19. DUBNA

Přehlídku dětských recitátorů ve Strakonici jsem navštívil poprvé, a to zcela netypicky jako host – pozorovatel. Zavítal jsem na druhý den přehlídky, pátek 19. dubna, kdy vystoupila 3. a 4. kategorie.

Ve **třetí kategorii** vystoupilo dvanáct dětí. Úroveň většiny vystoupení byla překvapivě vysoká, i když na druhou stranu žádný z recitátorů úplně přesvědčivě nepřevýšil ostatní. Pokud jde o postup na celostátní přehlídku, lektorský sbor se nakonec shodl na vynikajícím a „ostříleném“ **Jiřím Fenclovi** ze ZUŠ Jindřichův Hradec, i když jeho vystoupení tentokrát nebylo tak přesvědčivé jako v minulých letech. Ve vtipné montáži z úvodní části **Tajného deníku Adriana Molea** od **Sue Townsendové** se poněkud vytrácel autentický vztah vypravěče – pisatele deníku ke svému textu. V interpretačně náročné a přece jen už „dospělé“ básni **Bohuslava Reynka Pavouk a kotě** recitátor vystihl dramatickosti situace, další roviny textu ale zatím divákům neodkryl. Další postupující byla **Karolína Hajná** ze ZUŠ České Budějovice. Zaujala především poutavým přednesem Popletené pohádky Petra Nikla, plným fantazie a barvitě hry se slovy. Opět trochu méně přesvědčivá byla recitátorka v druhém textu, básni **Mileny Lukešové Kostkovaný ideály**, kde balancovala na ostré hraně mezi závažným sdělením a banalitou. Kvalitám obou postupujících recitátorů s v mnohém vyrovnal **Marian Ray** ze ZŠ Školní v Bechyni, ať už v citlivě podaném příběhu **Hloupý lev** od Daisy Mrázkové, nebo zajímavě a vtipně gradovaným pásmem limeriků **Edwarda Leara**. Ocenění získali také Tereza Líbalová ze ZUŠ Strakonice s Mírumilovným lemarem Jamese Thurbera a textem Pět boulí Daniila Charnse, Josef Kouba ze ZŠ Čkyně s úryvkem z knihy Bylo nás pět Karla Poláčka a básni Hledám tátu Jiřího Žáčka a Lucie Kudweisová ze ZŠ E. Beneše, Písek, s úryvkem z knihy Hrdý Budžes Ireny Douskové a Ošklivým kačátkem H. Ch. Andersena.

Ve **čtvrté kategorii** vystoupilo třináct recitátorů, opravdu zajímavých vystoupení se tu ale objevilo méně. Na celostátní přehlídku postoupila jediná recitátorka, **Natálie Postlová** ze ZUŠ České Budějovice. Zaujala zejména autentickým a výrazově pestrým přednesem příběhu **Sheily Ochové Sůl země a bílá ovce aneb můj šilný život s dědečkem**, o něco méně pak recitací básně **Václava Hraběte Děšť**, která se nesla v poněkud obecném pocitu. Za poměrně zdařilá lze považovat také lektorským sborem oceněná vystoupení **Miloše Benedikta** ze ZUŠ Strakonice, zejména v textu **Zločin v šatníku Viliama Klimáčka**, **Nikoly Heinzlové** ze ZŠ Zlatá stezka v Prachaticích se **Štěnětem Kateřiny Lužné** či **Matouše Klímy** ze ZŠ a MŠ Malšice v textu **Jiřího Suchého Přesný**

čas. Ocenění byli i Matěj Šolc za přednes úryvku Hořké zraní Adriana Molea od Sue Townsendarové a Karolína Šafránková za básně Potkal jsem studánku Jiřího Ortena a Modelka od Jaroslava Seiferta. Škoda že pozornosti lektorského sboru unikl **Šimon Chvosta** ze ZUŠ Strakonice, který i přes zaujatý a vtipný přednes textu **Mariana Pally Jak se potopit, sníst jogurt a vyplavat** nedostal příležitost přednést také svůj druhý text.

O den dřív proběhlo vystoupení obou mladších kategorií. Ani jedna z nich letos nepatřila k nejsilnějším. V první kategorii nejvíc zaujal **Marek Rolínek** ze ZŠ Nové Hradce oceněný diplomem. Ocenění získali **Vojtěch Brož** ze ZŠ Bavorovská, Vodňany, a **Vojtěch Zadražil** ze ZŠ Chýnov. Ve druhé kategorii byli oceněni tři recitátoři: **Veronika Hurtíková** ze ZŠ J. K. Tyla v Písku, **Martin Šulc** ze ZŠ Sokolská, Třeboň, a **Filip Dilmaghani** ze ZŠ a MŠ Tábor-Měšice. Do krajského kola doporučil lektorský sbor **Karolínu Bauerovou** ze ZŠ gen. Fanty z Kaplice, a to pro autenticitu, radost z vyprávění a potěšení z kontaktu s posluchači v interpretaci textu **Vojtěcha Cinybulka Klokání klokání**.

O hodnocení všech prvních dvou kategorií recitátorů se postaral lektorský sbor ve složení Jiřina Lhotská, Renata Černošková a František Kos. Ve třetí a čtvrté kategorii vystřídala Renatu Černoškovou Libuše Blowská. Přes veškeré odborné předpoklady a zkušenosti lektorů mě mrzí, že zkušenost kvalitního pedagoga dětské recitace a znalost kontextu celostátního kola do diskusí lektorského sboru ve Strakonici po celá léta vnáší pouze Jiřina Lhotská. U oblastních kol jsme na tuto situaci zvyklí, na krajské úrovni to ale už tak obvyklé není. Z průběhu přehlídky je patrné, že si organizátoři v čele s ředitelkou DDM Ivou Šrámkovou dávají záležet na reprezentativním rozměru akce. Prostor sálu je dokonce přizpůsoben tak, aby vystoupení recitátorů mohlo být kvalitně natočeno. Recitátor tak přednáší do prázdného prostoru (cca 4 metry hlubokého), který je vyhrazen kameramanovi se stativem. Až za tímto prázdným prostorem jsou postaveny řady sedadel pro diváky. A až docela vzadu za diváky sedí lektorský sbor za stolem. Když je potřeba, kameraman dá recitátorovi gestem pokyn, kam si má stoupnout, aby byl dobře umístěn v záběru. Když jsou všichni v sále připraveni, čeká se na kameramana, pak se teprve může začít. Když je po pauze kameraman připravený, pokračuje se, i když v sále ještě nejsou všichni diváci.

Organizace strakonické recitační přehlídky v zásadě „šlape jako hodinky“. Jako vnějšímu pozorovateli se mi ale bohužel zdálo, že její komunikační a pedagogický rozměr zůstává kdesi na okraji pozornosti.

Jakub Hulák

BECHYŇSKÉ JARO 12. DUBNA 2013

Přehlídka, která byla v předchozích letech dvoudenní, se letos realizovala pouze jeden den (pátek 12. 4. 2013). Podle programu by se mohlo zdát, že šlo o maraton bez dostatku času na výdech mezi devíti představeními. Ale času bylo na všechno tak akorát a den se nesl v příjemné dynamické a přátelské atmosféře.

Celková úroveň představení byla spíš nízká, přesto se objevily i více či ještě více zdařilé kousky. Porota v sestavě Marie Poesová, Kateřina Oplatková Rezková a Gabriela Sittová ve výsledku doporučila do širšího výběru pouze jedno představení (DS ZŠ Bechyně: **Nerudárium**), které po všech stránkách mezi ostatními výrazně vynikalo. Jednomu představení dále udělila zvláštní cenu (ZŠ Šindlův Dvůr pod Divadélkem Růžek: **Talíř**). Cena mířila konkrétně na vedoucí souboru Alenu Vitáčkovou za pedagogické vedení souboru.

Letošní přehlídka byla zajímavá tím, že téměř všechny soubory byly věkově na samé horní hranici určené propozicemi přehlídky. Divák by tedy v řadě případů mohl tápat, zda se opravdu ocitl na přehlídce postupové na DĚTSKOU scénu.

Celou přehlídku je zajímavé nahlédnout z pohledu, do jaké míry soubory pracovaly s předlohou, případně jak a s jakou. Právě volba předlohy (potažmo látky, témat, námětů) se totiž ukázala být klíčovou pro pojmenování výhod a rizik další inscenační práce.

1) Do jedné skupiny by spadaly inscenace, které **vznikly na základě literární předlohy**. Patřily jednoznačně k těm zdařilejším:

Inscenace **Nerudárium** (DS ZŠ Bechyně, režie: František Oplatek, předloha: Jan Neruda) vznikla jako dramatizace tří Nerudových Povídek malostranských vsazených do rámce zpívané písně (Malostranská

hymna) cestou domů z hospody. Soubor 2 hochů a asi 7 dívek působil velmi vyváženě a zkušeně, byť v tomto představení někteří vystupovali jako velmi čerství nováčci. Jejich kostýmy evokují pražské obyvatele Malé Strany 19. století, z jeviště se ozývá svěží živá hudba (harmonika, kytara, bubínek + zpěv všech členů souboru), jednoduchá scéna (bedna, věšák, deštníky...).

Inscenace sleduje napříč třemi povídkami nejsilnější téma pomluvy a jejího fungování ve společenství sousedů na Malé Straně, kde se všichni znají a cokoliv nového se musí hodně dlouho „ucházet o jejich přízeň“. To se daří díky stylizaci postav – všechny vedlejší postavy se jeví trochu jako figurky. Hlavní postavy, které v inscenaci vystupují, by si zasloužily více prokreslení. Epický přístup k inscenování umožňuje přechod herců z postav do role vypravěče a především vedoucímu souboru dobré rozvržení „úkolů“ pro toho kterého člena souboru. Dopracování inscenace bude dle rozhovoru s vedoucím souboru pokračovat (kromě zmíněného) v rovině funkční práce s kostýmním prvkem, členěním prostoru na jevišti, temporytmem při přechodu herců z postav do vypravěče a naopak... K dořešení jsou také některá dílčí témata a motivace postav, ale výsledek byl už na této přehlídce vynikající.

Předností této inscenace byla velmi dobrá a široká obeznámenost souboru s literární látkou, která by mohla nepříjemně zavánět „povinnou četbou“. Ale ona nejenže nezapáchala, dalo by se říct, že se hlediště mohlo zplna hrdla nadechnout pocitu, že herci mají tyhle povídky opravdu rádi. Soubor si totiž hraje nejen s příběhy z Nerudy, ale především s Nerudovou poetikou.

Inscenace **Talíř** (ZŠ Šindlův Dvůr pod Divadélkem Růžek, režie: Alena Vitáčková, námět: Ludvík Aškenazy) šla jednoduše po příběhu, který rozehrává epickými postupy, ale do všech rovin literární předlohy členové souboru nedosáhnou. Jde o malé děti (asi 1.–3. třída ZŠ), kterým jednoduchý příběh ke hře s metaforou postačí. Tato hra je někdy trochu „pří zdi“, ale při počtu asi 15 dětí na jevišti není divu, že potřebují jasná pravidla a řád. Divákovi však k přečtení sdělení pouhá hra s metaforou nestačí, není jasné, proč se talíř vydává na cestu, co všechno se na ní vlastně odehraje a s jakým výsledkem se vrací domů. Představení k divákům promlouvalo především tím, že z něj byla čitelná laskavá a poučená pedagogická ruka Aleny Vitáčkové.

Inscenace **Nevhodné pohádky** (Divadélko Růžek Komaříce, režie: Alena Vitáčková, námět: Saki) postrádala dynamiku. Předloha nabízí mnoho. Na jeviště se ale podařilo dostat spíš málo nápadů a vlivem momentálních nešťastných okolností byl soubor (věkově napříč celou ZŠ) v herecké indispozici (výměny herců na poslední chvíli atp.). Takže inscenace působila jako důkladně vymyšlená a zkoušená, na půli cesty v popuštění fantazie a „pro dnešek“ málo živá a svobodná ve hře. Ke cti souboru i jeho vedoucí ale přičítáme, že se zabývají kvalitní literaturou, která sama o sobě inscenátory nezradí.

Inscenace **Jamie!!!** (Osmihlavá saň ZUŠ Strakonice, režie: Petra Tůmová, námět: Brian Jacques) je jednou z dalších inscenací známého příběhu o Jamie a upírech, potažmo o tom, že děti i malí upíři mají podobné starosti, protože mají „stejně“ rodiče. Tato inscenace však neproměnila potenciál literárního příběhu, který je sám o sobě diskutabilní. Nebylo zřejmé, o čem přesně se hraje – soubor (asi 1. stupeň ZŠ) neměl ujasněné základní motivace jednání a samotné akci nepomohla ani různá ozvláštnění (např. živý obraz matky a Jamieho v rozhovoru dabaný dalšími členy souboru bez zákulisy). Tyto prvky naopak působily jako vnější efekty a překážky pro zatím málo zkušené herce. Dynamice představení nepřispěla ani nevhodně zvolená hudba.

2) Druhou skupinu tvoří inscenace, které sice **vznikly na základě literární předlohy**, soubor nebo jeho vedení ale měly potřebu **předlohu výrazně dotvářet či přetvářet**.

M+M aneb Jak to vlastně bylo (LDO ZUŠ Jindřichův Hradec, režie: Věra Šlechtová, námět: Ivona Březinová). Inscenaci inspirované příběhem Pomeranče v podprsence příliš neprospívá rámec, do kterého je vsazen příběh počátků vztahu dvou náctiletých lidí. Medard a jeho přítelkyně si zařizují nový byt a při té příležitosti vzpomínají, jak to s jejich vztahem začalo. Skupina (2. stupeň ZŠ, ale především zjevně některý vyšší ročník LDO na ZUŠ) se jevila jako poměrně dobře herecky vybavená a vyrovnaná ve svých výkonech. Výtka k představení je spíš v rovině dramatizační a režijní. Prolínání dvou časových rovin – přítomné, která v knize není (zařizování bytu), a vzpomínkové (počátky vztahu Medarda a jeho dívky) – není vždy zcela přehledné, přičemž je navíc zmnoženo dalšími rovinami (sen versus realita; vnitřní myšlenky jednotlivých postav versus

realita). Aktuálnímu tématu – přijímanému stejně starým publikem s velkým nadšením – ublížila právě ona domyšlená rovina mladého páru zabýdlujícího se v novém bytě. Jejich glosy k minulým událostem jsou totiž stavěné téměř po celou dobu velmi jednostranně. Medard představí, jak tehdy situaci vnímal – vnímá obvykle situaci jako dobře zvládnutou. Jeho přítelkyně ale následující glosou vše uvádí „na pravou míru“ a v podstatě neustále popírá Medardův sebeobraz. Co na počátku představení působí jako dobrý vtíp, už ke konci diváka nutí k otázce: Opravdu je ten Medard takový nouma? Proč ho jeho dívka pořád tak sráží? Proč si teď společně zařizují byt?

Škola ve mlejné (Divadélko a Dividlo Kaplice, režie: Lenka Menšíková) sice vznikla na podkladu textu od Karla Janáka, ale v textu se výrazně škrtalo, takže první část představení (1. stupeň ZŠ) ztratila základní motivace jednání postav, a vedoucí souboru připsala jakýsi druhý díl (aby si zahrál i 2. stupeň ZŠ), který onen první posunuje o řadu let kupředu, ale bohužel pro diváka do polohy, která už není k usledování. Představení bylo typickou ukázkou toho, kdy se soubor a jeho vedoucí mijejí v představách o divadle, v čase na zkoušení a ve výsledku jeden druhému ustoupí do té míry, že na jevišti nechýbí ani typická diskotéka rusalek a vodníků – v tomto roce je ovšem v módě taneční Gangnam Style.

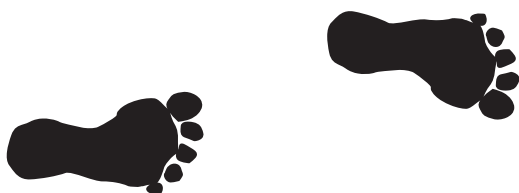
3) Poslední skupinu tvoří **autorské texty** souborů, či jejich vedoucích.

Představení **S princeznami to není lehké... (Spirála, GaSOŠe Vimperk, režie: Vendula Slepíčková)** začalo velmi působivou, asi půlmínutovou stínohrou. Diváky tento úvod navnadil, ale dál přišlo obvyčejné divadlo činoherního typu. Kulisou bylo pouze rozhrnuté plátno z počáteční stínohry, postavy z pohádky (princezna, královna, princové...) oblečené dost nesourodě do toho, co kdo na svou postavu sehnal, s reálnými předměty se nakládalo nereálně a nedůsledně, v polovině představení se zjevila jaksi neorganicky nová postava, jednání postav na sebe málo reagovalo... U souboru na samé horní věkové hranici je takový výkon zklamáním. I přes nepřítzeň všech okolností, které soubor při přípravách představení letos provázely, by se dalo mnohému předejít. Společný jmenovatel? Soubor si pohádku napsal sám. Vyplatila by se důvěra v klasickou pohádku bez škrtů a inovací. Fungovaly by zcela samozřejmě zákonitosti, které v klasické pohádce mají pevnou logiku.

Dvě inscenace z dílny souborů Lannovka 1 a 2 – **Domek v údolí** (Lannovka z České Budějovice, režie: Nataša Golovchenko) a **Šprtky, fifleny a jeden namakaný borec** (Lannovka 1, režie: Nataša Golovchenko) trpěly společným závažným problémem, který neumožňuje jít dál v úvahách o inscenačních postupech. Neopíraly se o pevnou literární předlohu a soubor, ani jeho vedoucí nemají dost zkušeností na to, aby sami vytvořili „fungující“ scénář. První představení bylo inspirované povídkou, kterou si vedoucí souboru pamatovala z vyprávění, druhé představení je inspirováno americkým filmem. Malá zkušenost vedoucí souboru s psaním scénáře se projevila v mnoha směrech. Sympatické na obou souborech bylo jisté to, že je evidentně společná práce baví. Velmi by jim pomohla práce s kvalitním textem.

Také z diskusí s vedoucími souborů se ukázalo, že práce bez jakékoliv jasné předlohy je pro začínající soubor, či jeho vedení velmi nevýhodný start. Klade na tvůrce mimořádné nároky. Zkušenější vedoucí souborů zcela logicky rádi sahají po kvalitní literární předloze – šetří si tím mnoho práce a čas naopak mohou věnovat systematictějšímu vedení svých svěřenců. Tento zdánlivý paradox je bezesporu dán i tím, že výběr kvalitní literární látky, která jde navíc přesně po tématu daného souboru, vyžaduje širokou obeznámenost vedoucího souboru s literaturou. Začínajícím vedoucími souborů z Bechyňského Jara tedy nezbyvá než popřát hodně času na čtení a hledání a jejich souborům stále tolik chuti do divadelní práce.

Gabriela Sittová

PLZEŇSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ - PLZEŇ 27. 4. 2013

Krajská přehlídka se konala 27. dubna 2013 ve Středisku volného času dětí a mládeže Plzeň, Pallova 19. Zúčastnilo se celkem 54 recitátorů ze všech okresů Plzeňského kraje.

Jako každoročně se, po prezenci a zahájení, recitátoři pod vedením zkušených lektorů rozmluvili, rozhýbali a naladili se na přehlídkový vystoupení.

Při samotné přehlídce překvapil výborný výběr textů, zejména ve 3. a 4. kategorii, takže lektorský sbor neměl problém se splněním jednoho z kritérií postupu z krajského kola, tj. předpokládaný přínos vystoupení z hlediska dramaturgie celostátní přehlídky. Výběr textů u 2. kategorie naopak překvapoval náročností a zejména délkou.

Ve druhé kategorii se hlavním kritériem pro postup do celostátního kola se stala přirozenost projevu a celkové souznění recitátora s vybraným textem. Velkým pěkným, osobitým pojetím textu Jiřího Suchého **Chudák Barnabáš** oslovila **Hana Šoltészová**. Druhou postupující je **Tereza Moulisová**, která zaujala výběrem textu **Myši patří do nebe** Ivy Procházkové, jehož hlavním tématem je – pro tuto věkovou kategorii poněkud netypicky – smrt, a zároveň svým křehkým a citlivým projevem.

Třetí kategorie byla zastoupena jak recitátory, kteří byli výtečně vybaveni technicky, tak recitáři, kteří zaujali výraznou interpretací. Do celostátní přehlídky postupující **Bára Květová** nabídla nostalgický text **Těžké je být básníkem** autora Svatopluka Hrnčíře. Porota ocenila její přirozený projev, výstižné pointování a především technicky a logicky dobrou výstavbu textu. Druhý postupující byl **Dušan Jurečkovi**, na jehož textu **Stopařův průvodce po galaxii** od Douglase Adamse, pochválila jeho výraznou a zábavnou interpretaci, příjemný nadhled a logické členění textu.

Jak bylo uvedeno již výše, ve čtvrté kategorii porotu zaujal především výběr textů. Porota ocenila **Jakuba Vlachy**, který přednesl text Jana Wericha **Moře strýčku, proč je slané?**. Díky dobré dikci, artikulaci a vhodnému využití výrazových prostředků se mu výstižně podařilo sdělit téma celého textu. Druhým postupujícím byl **Jakub Moulis** s výběrem ze sbírky **Milujem se čím dál víc** autora Pavla Cmrála. Na Jakubově vystupování se porotě líbilo jeho jasné přednášečské východisko, dobré pointování textu i čistá výrazná mluva. Ocenila i samostatný výběr textu a sestavení pásma.

Po přehlídce každé kategorie následoval rozbor s lektorským sborem. Projevil se zde výrazný zájem o individuální konzultace s lektory, což přispívá k dalšímu rozvoji dramaticko-recitačních schopností a dovedností dětí.

Lektoři 1. kategorie: Anna Poncarová, Lucie Karbanová, pí. Křížková, 2. kat.: Pavla Vítinigerová, Vladimír Gardavský, Ivana Loukotová, 3. kat.: Jan Anderle, Jindřich Kout, Tereza Dubnicková, 4. kat.: Zdislav Princ, František Kaska, Kateřina Vinická.

S využitím textu Anny Poncarové, garanta krajské přehlídky a Pavly Vítinigerové, lektorky 2. kategorie

DĚTSKÝ DIVADELNÍ TARTAS DOBŘANY 19.4. 2013

Na letošní regionální přehlídce dětských divadelních, recitačních a loutkářských souborů, uspořádané pro Plzeňský a Karlovarský kraj, jsme měli možnost zhlédnout patnáct představení hlavního programu. K tomu ještě připočteme inspirativní představení. Ať žije Kocourkov! Kejkrlíského divadla z Doudleb (Vojta Vrtek a Jan Brůček), a zahajovací, velice zdařilý taneční kousek Kdo se bojí... tanečního oboru domácké ZUŠ J. S. Bacha.

K třídnímu „tartasení“ v Dobřanech také už neodmyslitelně patří průvod (letošním tématem byly přízraky a duchové). Po dobu lektorských rozborů s vedoucími souborů se měla možnost bohatě využít všechna děcka po celou dobu festivalu v hrách s pantomimou, improvizací, hudbou i výtvarnem... Závěrem tematicky plného a na zážitky a dojmy bohatého

festivalu pak proběhla i prezentace jednotlivých dílen.

Jednotlivé bloky, do kterých byly inscenace samé rozděleny, pak vždy nabízely skrytá jednotící témata, o kterých se kromě rozebírání představení v zobecňující rovině vždy stihlo také podebatovat.

První blok byl charakterizován základním fokusem dětí, jakýmsi ukotvením jejich projevů do zcela reálného prostředí a prostoru divadla, daných teatrálních možností. Soubor **Přípravka DV** vedený Annou Červenou z Plzně měl určitě nejmladší věkový průměr. V desetiminutové pohádce **Tři medvědi a babka Chňapka** však bylo příjemné vidět práci s upřímným dětským projevem vedoucím už zároveň k jeho režírovanějším, mnohdy repetitivním prvkům.

Divadlo V Koši HAGA ČAGA z Plzně předvedlo malý dětský muzikál s názvem **Černá pohádka z komína** se všemi kvalitami i možnými nešvary k tomuto žánru patřícími. Aktuální vzhled do světa kolem nás skrze investigativní reportáž novinářovu (komín doslova sloužil jako dalekohled či mikroskop) přiblížil práci komíníkovu a všechno dění a lidské konání, s kterým se každý den setkává. Členové divadla jsou většinou studenti primy gymnázia F. Křížáka v Plzni. I se svou vedoucí Ivanou Loukotovou přesídlili z 1. ZŠ.

Loutkový kroužek při ZŠ a MŠ Dlouhá Ves už tradičně vnesl do festivalu ducha loutkového divadla. Letos si vybrali prvorepublikovou poměrně rozsáhlou hru se základním tématem hry a boje dobra a zla v pohádce s názvem **Hanička a Baba Jaga**. Délka a jistá archaičnost textu však dětem tohoto věku příliš nenabízí vyniknout v prostředcích pro loutkové divadlo tak charakteristických. Působení a jisté kouzlo v onom tématu obsažené však přesto přinesly důležitý apel pro účastníky festivalu.

Druhý blok soutěžních kusů otevřel soubor **2. střední třída** ze Soukromé ZUŠ Trnka v Plzni, která představila své nové jméno **Mrož v krabici**. Jde o soubor, který už několik let pracuje pod vedením Michala Stona. Ze zpracováním tématu **Čarodějův učeň** přišli sami členové a nutno říct, že to bylo velice šťastné téma adekvátně zpracované věku aktérů. V jejich podání šlo o jakýsi až iniciační proces zobrazující přechod od dětského věku do chlapeckého. Hlavní formou pak bylo kontrastování stínového a čistě hereckého ztvárnění postav. Zkratka a znak, uvěřitelná práce s imaginárními předměty (zvláště v dějově vypjatých chvílích) podtrhly magii předlohy. Kouzla se opravdu děla v silném uvěřitelném sugestivním projevu, ne už tak v dotaženosti technických přechodů a vytváření výrazných vizuálně konstruovaných obrazů, což ubíralo na čistotě inscenace. Přesto vyznělo celé představení silně, dojímalo uvěřitelností jednání a přesvědčivým i přesvědčeným hereckým jednáním uvnitř dobře dramaticky vystavěných scén.

Posledním představením prvního dne byla do drobničky zpracovaná Werichova předloha pohádky **Až opadají listy z dubu** souboru **Středník**

ze ZUŠ Rokycany (ved. Pavla Vítinyerová. Většina členů souboru navštěvuje LDO prvním až třetím rokem, v tomto složení působí od září 2012. Soubor jako celek zatím nemá velké zkušenosti s vystupováním, což se projevuje v některých příliš ilustrativních scénách. A představení je jeho prvním divadelním počinem. Přesto je velice zdařilé po všech stránkách. Nejvíce však porota vyzdvihla přirozené herecké jednání na scéně, adekvátní věku i zkušenostem aktérů, jejich velice citlivé kolektivní citění, jasné vedení a směřování souboru a také čistotu, ničím a nikým nedeformovanou hravost, bez které by žádné dětské představení nemělo vznikat.

Druhý den přehlídky otevřela inscenace **Hrášek..., hrášek! Hrášek?** souboru **Dobroš!** ze ZUŠ v Horšovském Týně, který vede Andrea Pavličková. Kladem byla především velice zajímavá a neotřelá dramaturgická linka, kdy třikrát jinak zahrnou známou pohádku **O princezně na hrášku** uvedly tři jinak věkově staré podsoubory do konfrontační řady tvořící koncepčně invenčně velice bohatý triptych. Provedení už tak jednoznačné nebylo, přesto se držela celá inscenace v nápaditém toku někdy poněkud nesladěných divadelních prvků.

Drobný útvar čerpající z výběru z anglických pohádek knihy **Kočí král** (konkrétně **O myšce Kyšce a myšce Hryžce**) byl půvabný v základní hravosti s tématem a repetitivností předlohy. Aktéři jsou schopni se dokonce navzájem alternovat v jednotlivých rolích. A inscenace jim slouží jako základ k mnoha kolektivním hereckým variantám. To se oproti oblastnímu kolu trochu projevilo v gradaci celého kusu, v jasném cílení k závěru. Je však velice pozitivní kvalitou ona variabilita práce celého souboru **Srdcový osmilístek** ze ZUŠ Horažďovice pod vedením Ivy Faltusové.

Neotřele a osobitě zpracované téma **Svatebních košíl** souboru **Zatím nevíme** z Kolinec (Michal Ston) přineslo temperamentní i vážné herecké chvíle a ambice na scénu. Celý kus však trochu ztroskotál na nevypočitatelnosti jednání (Tomášem Žižkou udělena cena performerství jednomu z malých herců to dokládá) a překvapování se navzájem.

Poobědní blok zahájila aktuální adaptace pohádky **Císařovy nové šaty** souboru **Sirky** ze ZUŠ Klatovy (ved. Markéta Kubecová). A otevřela důležité téma práce s výtvarnem (scénografie, kostým a rekvizity) na dětském divadle. Jak je důležité předem promyšlet tuto stránku představení, nerezignovat, neopomíjet. Vyvarovat se známých otřelých naučeností a klišé je základem vizuálně zajímavého divadla (je nakonec etymologicky od slova „dívat se“). Opět herecky i kolektivním nábojem vonící zdařilé představení pak samo sebe definovalo v pojetí ne úplně trefné a dotažené metaforické aktualizace tématu pohádky.

Krátký sólový výstup s názvem **Hotelová pohádka** (Zdeněk Svěrák) dokázala rozehrát recitátorka a animátorka předmětů na scéně Adéla Behenská ze souboru **Někdy** ze ZUŠ Kdyně (ved. Dana Žáková) a prokázala veliké herecké kvality spočívající především v soustředěné komunikaci s divákem a jeho vedení si příběhem.

Zkušený soubor **Zatímbezejména** z Gymnázia Fr. Křížáka v Plzni opět prokázal velice citlivý a herecky trefný přístup k tématu dětské detektivky s humornými prvky s názvem **Detektivní kancelář Půlměsíc I. a II.**, která byla jakýmsi dvoudílným situačně bohatým, napínavým a přitom humorným filmově působícím veledílem. Stejnomenou knihu Eoina Colfera zdramatizoval skvělým způsobem vedoucí souboru František Kaska (nutno podotknout, že kniha měla 350 stran, scénář má stran 28!). K divácký únosnějšímu tvaru by však pomohlo ještě lehké krácení. Šlo o premiéru a důkazem toho bylo, že i sami aktéři si nevědomky ale smysluplně dovolili krátit. To dokládá dobré citění ale i vedení souboru. Otázkou plynoucí z předlohy pak jsou i nabízející se další způsoby ztvárnění než čisté (byť přesné) realistické herectví. Až groteskní charakter některých postav, který je naznačen a celému kusu velice sluší, jakési komiksové působení, ostré střihy, stylizace a pointování napovídají, že by dovedly celou inscenaci ještě dále. Soubor ony způsoby bezpochyby ovládá, jak to dokázal i v tak náročném představení. Práce s nabízející se vícevrstevnatou hudební dramaturgií by vše jen podpořila.

Závěr druhého dne posledním představením **Příběh Gillyho Bodkina** v podání Divadélka Strašidélka z Plzně přinesl opět téma duchů, či světa viděného jen dětským okem. Jde o příběh křehký, dojemný, a tak byl i předveden. Poměrně věkově malí aktéři toto silné téma předložili divákovi s velikou samozřejmostí a opět hereckou přesvědčivostí. Dobře zvolená hudební složka vše jen neprvoplánově podpořila. Hudba programová a atmosférická v inscenaci, práce s ruchy, to bylo tématem shrnující debaty.

Nedělní blok otevřela inscenace mytologického příběhu z ostrova Hawai pojmenovaný po hlavní hrdince **Kamehameha**. Soubor **HOP- HOP ZUŠ** z Ostrova (jeho nejmenší skupina pod vedením Ireny

Konývkové) rozehrála mnoha tanci, rytmickými kreacemi a jednáním podpořeným výrazným a osobitým krásným výtvarným působením příběh připomínající ošklivé kačátko či černou ovci kmene, jehož hlavní téma zůstalo poněkud nevyjasněné a tedy i ne zcela vyjádřené. Silné archetypální zbraně jsou tak přítomny, ale ne úplně promlouvají.

Výstup s klobouky, věšákem a okenním rámem s názvem **O kmotře, která počítala, kolikrát kdo kýchne**, bylo druhé recitované a předměty ztvárněné sólo. Dagmar Vlčková ze souboru Pecky ze ZUŠ Domažlice (ved. Dana Žáková) předvedla výstup hravý, kultivovaný a poučený, nicméně mnohde šlo o pouhou ilustraci, tedy dublování řečeného.

Posledním souborem byl soubor **Los niños locos** ze ZUŠ Stříbro pod vedením Evy Gažákové (která zahrála i jednu z postav na scéně). Chytře, invenčně a adekvátně k věku a zkušenostem malých herců byla zpracována Sakiho povídka pod názvem **Grétička**. Dramaturgicky dobře nastavený tvar a soulad ve hře vše jen podpořil. Nesrovnalosti v práci s maskou či kostýmování a hlavně kontrast herectví učitele působil trochu nepatřičně.

Nutno na závěr dodat, že si žádné představení nezískalo jasné, jednoznačné a jednostranné hodnocení od poroty a tedy jasný postup. Došlo k dlouhému přemítání a nelehkému výběru zejména i kvůli vysokému počtu uvedených inscenací. U všech však šlo o kvalitní, upřímnou a zdravě vyznívající práci.

V Plzeňském i Karlovarském kraji za posledních několik let vzniklo zdravé a silné divadelní podhoubí s jasnými názory i jakýmsi přátelským souzněním a to je znát i z toho důvodu, že na festival do Dobřan se jezdí i bez touhy předvést se a postoupit. S nutkáním jen tak se zúčastnit dílniček, vidět, na čem kolegové pracují a zkrátka zažít si společně celý festival se vším, co k tomu náleží (letos zavítal soubor z Aše pod vedením Pavly Hoškové). To dokládá i velký počet účastníků, kteří si luxus hraní na Dobřanském Tartasu nemohou dovolit čistě z věkového hlediska, neboť už ho mají pár let za sebou. Přesto se sjíždějí.

Jakub Doubrava

KARLOVARSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLIČKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ KARLOVY VARY - 19. DUBNA 2013

Když jsem se dověděl, že letošní krajské kolo Karlovarského kraje v dětské recitaci nebude tradičně v Ostrově nad Ohří, ale přímo v krajském městě, byl jsem překvapen, současně však také potěšen, protože pořadatelstvím přehlídky byla odborem školství mládeže a tělovýchovy v Karlovarském kraji pověřena Základní umělecká škola A. Dvořáka v Karlových Varech, která má, stejně jako v Ostrově, velmi dobrý literárně dramatický obor, jehož učitelka Jiřina Rottová přivádí každoročně do dětských i mládežnických recitačních soutěží řadu dobrých recitátorů a ta byla také ředitelstvím školy pověřena řízením a organizací 1. krajské přehlídky dětských recitátorů v Karlových Varech. Obklopenou svými žáky z LDO jsme ji zastihli hned po příchodu do budovy hotelu Thermal. Právě rozdělovala úkoly pro jednotlivce, kteří jí po celou dobu přehlídky pomáhali vytvořit pro všechny zúčastněné co nejlepší podmínky pro jejich vystoupení.

Dalším překvapením bylo i místo přehlídky – hotelový komplex Thermal. Důvod?

Jak budou prostory nabídnuté tímto hotelem vyhovovat dětským recitátorům? Již při vstupu do obrovského foyer před sály a šatnami, kde se dětské postavičky v šeru prostoru přímo ztrácely, jsem sám na chvíli ztratil orientaci, ale díky pořadatelům, vlastně nejstarším žákům LDO a cedulkám na dveřích, jsem se tohoto problému po chvíli zbavil. A co sály určené pro přenes? Víím, že si příliš vybírat nelze. Malý i Kongresový sál odpovídají prostorově sálům v ostrovském Domu kultury, takže ke zhoršení podmínek nedošlo. I ochota hotelového personálu k vyřešení některých drobných problémů, které nastaly, byla příkladná.

Po příjemném, neformálním zahájení a bez zbytečných proslovů, byla každé kategorii přidělena dvojice patronů z žáků LDO, kteří je doprovázeli jako starší kamarádi až do konce soutěže. Ještě před vlastní soutěží byla do programu zařazena necelá půl hodinka na rozmluvení a dramatické hry na rozehrání, které vedly právě tyto dvojice, což na některých krajských přehlídkách někdy nebývá zvykem.

Po asi půlhodinové přípravě dětí nastala vlastní část soutěže. Karlovarský kraj je jedním z nejmenších v České republice. Má jen tři okresy, a tak postupový klíč z okresních přehlídek je částečně jiný, než v ostatních krajích. Podle propozic krajského kola soutěže mohli postupovat 4 žáci za každou kategorii s maximálním počtem 16 žáků za všechny kategorie pro každý okres. Propozice soutěže připouští, že je možné přesunout počty postupujících mezi jednotlivými kategoriemi, s tím, že bude dodržen počet 16 poustupujících za celý okres. Krajského kola se zúčastnilo celkem 46 soutěžících.

Lektorský sbor pracoval ve složení Jitka Pluháčková, Markéta Kubecová-Lukášová, Jiří Oudes – první a druhá kategorie. Dana Jandová,

Eva Willigová, Magdaléna Hnilíčková – třetí a čtvrtá kategorie. Nebylo pro nás jednoduché vybrat jen dva postupující z každé kategorie, i když počty soutěžících v kategoriích nedosahovaly stanovených limitů.

První kategorie

Soutěže v první kategorii se zúčastnilo 13 recitátorů. Ve výběru textů byla rovnoměrně zastoupena próza i poezie. Shodli jsme se v názoru, že celková úroveň kategorie byla velmi dobrá a to jak ve vystupování recitátorů, komunikaci s posluchači, a také v zaujetí pro přesvědčivé sdělení textu. Kladně jsme hodnotili i kvalitní výběr textů a dobré pedagogické vedení dětí. V první kategorii získali ocenění 4 žáci. **Kateřina Bílková**, velmi přesvědčivě a citlivě přednesla text Jiřího Kahouna „**Jak myšáček viděl Prahu**“ a po právu si získala všechny přítomné a také ocenění lektorského sboru. Další ocenění získala **Anna Burešová**. Výběr textu jakoby byl napsán právě pro ní a byl to opět text Jiřího Kahouna „**Myška jako princezna**“. Její přednes byl bezprostřední, vystupování přirozené a v interpretaci přesvědčivá. Ocenili jsme vhodnou úpravu delšího textu. Lektorský sbor ještě ocenil Jana Halberštáta a Petra Sachera čestným uznáním, především za vhodný výběr textu.

Druhá kategorie

V minulém roce nebyl z krajské soutěže vyslán za druhou kategorii ani jeden recitátor.

V letošním roce se krajského kola zúčastnilo 12 žáků a byli jsme mile překvapeni jejich celkovou úrovní nejen ve výběru textů, ale i jejich kvalitní interpretací a vybaveností recitátorů. Pro postup do nejvyššího kola byly vybrány **Lucie Bursíková** a **Anna Christina**

Berry. Lucie Bursíková si s textem „**Barborka a cucavé bonbony**“ od Miloše Macourka poradila bez zbytečného přehrávání tak, že jsme ji všichni se zaujetím naslouchali. Dokázala zaujmout plynulým a výrazným přednesem. Svým projevem nás stále přesvědčovala o tom, jak se s obsahem textu sama baví. Pracovala dobře s temporytmem a pauzami. **Anna Christina Berry** si také vybrala text Miloše Macourka „**O mrazíkovi, který maloval barvami**“. Každá z jiné školy, ale obě, Anna i Lucie, dokázaly zaujmout osobním vztahem a pochopením Macourkova textu. Anna dokázala svým hlasem vyvolat představy obrazů, o kterých se v textu vypráví a dokázala přenést na nás dramatické napětí s využitím významových pauz. Její projev byl živý, zaujatý, barvitý a přesvědčil nás, že výběr textu odpovídá jejímu naturelu a že je schopná vystavit celek a pointovat jednotlivé situace. Čestné uznání bylo uděleno recitátorce **Šárce Rubášové**.

Jiří Oudes

Třetí kategorie

Ve třetí kategorii soutěžilo jedenáct dětí (osm děvčat ku třem chlapcům). Ve výběru textů převažovala spíše próza, poezie se objevovala výrazně méně. Ocenění s postupem do dalšího kola získali **Matěj Velička** a **Johanka Sadílková**. **Matěj Velička** dokázal s textem Astrid Lindgrenové „**Bratři Lvi srdce**“, i přes náročnost předlohy, pracovat vkusně a výrazně, lektorský sbor ocenil výpovědní hodnotu Matějovy interpretace. Jeho druhý text „**Jakomysaui**“ Eliho Hoze byl jedním z mála veršovaných textů v této kategorii. Ač strukturou nelehký, byl přednesen s nadhledem a humorem. Porota také ocenil nevšední dramaturgický výběr. **Johanka Sadílková** zaujala svou interpretací úryvku z knihy „**Garpíškoviny**“ Barbary Nesvadbové. Dokázala udržet příjemný tah vyprávění a nenásilnou charakterizaci postav. Její druhý text „**Co všechno se dá slyšet, když se zacpou uši**“ Daniely Fišerové byl přednesen s jemností a niterností. U obou oceněných se lektorský sbor shodl na tom, že nechá výběr textu pro další kolo na interpretech. Jako náhradník byl vybrán **Michael Pecher** s textem Jana Wericha „**Povaha**“. Čestná uznání byla udělena **Jiřímu Halberštátovi**, **Lucii Hemžáčkové** a **Adrianě Žemličkové**.

Čtvrtá kategorie

Čtvrté kategorie se účastnilo deset recitátorů (šest děvčat ku čtyřem chlapcům). V naprosté většině se objevovaly texty prozaické, poezie velice zřídka a to pouze u druhých textů. Ocenění s postupem do dalšího kola získali **Filip Rück** a **Daniel Bleha**. **Filip Rück** dokázal obecenstvo strhnout svým výrazně a přesně pointovaným přednesem textu Williama Saroyana „**Manšestrové kalhoty**“. Velmi pěkně pracoval s temporytmem, gradací a vtipem. Filipův druhý text **Tomáše Přídala** „**Box**“ byl dobře vystavěný a gradovaný, porota také ocenila, že se jednalo o verše. Jako soutěžní text

do dalšího kola byl Filipovi doporučen text Saroyanův. **Daniel Bleha** si vybral k interpretaci fragment z „**Ostře sledovaných vlaků**“ Bohumila Hrabala. Velmi efektivně pracoval s gradací a kontrasty, jeho přednes byl výrazný i niterný a držel tah celého vyprávění. Jako druhý text přednášel „**Dcerunku a tatínka**“ Jamese Thurbera, kde si dokázal pohrát s vtipem. Jako soutěžní text do dalšího kola byl Danielovi doporučen text Hrabalův. Lektorský sbor vybral jako náhradníka **Terezu Fischerovou** s textem „**Skleněný zámek**“ J. Walsové. Čestná uznání získali **Vojtěch Vála**, **Kateřina Švédová** a **Václav Mol**.

M. Hnilíčková

Závěrem každé ostrovské krajské přehlídky býval vždy rozborový seminář, kterého se zúčastňovala většina recitátorů, pedagogický doprovod i rodiče. I tentokrát tento seminář proběhl a k naší radosti za přítomnosti většiny recitátorů, a to se již vědělo, kdo a jak byl oceněn. To nás samozřejmě potěšilo, protože se často stává, že Ti, co by to nejvíc potřebovali, odejdou z přehlídky hned, jak se oznámí výsledky. Tady tomu tak ani tentokrát nebylo.

Pracovní a kamarádská atmosféra byla i zde, podobná jako v Ostrově, a tak můžeme konstatovat, že krajská přehlídka, ač první v Karlových Varech, dopadla na výbornou.

Překvapením bylo, jak všechno dobře klapalo. Díky pořadateli ze ZUŠ a LDO v Karlových Varech, díky Jiříno.

Jiří Oudes a Magdaléna Hnilíčková

ÚSTECKÝ KRAJ

LOUNY POETICKY 20. – 21. 4. 2013

Ministerstvo kultury pověřilo NIPOS-ARTAMA a NIPOS-ARTAMA pověřilo Městskou knihovnu v Lounech, aby ve spolupráci se spolkem LOUNŠTÍ LOUNSKÝM uspořádala krajskou přehlídku recitátorů do 15 let – Dětskou scénu 2013.

Touto větou vítala každou kategorii ředitelka lounské knihovny a hlavní organizátorka přehlídky, Dagmar Bahnerová. Po tomto oznámení se všem přítomným vždy ulevilo, neboť jsme věděli, že je o nás postaráno a můžeme se cítit bezpečně.

Recitátoři, pedagogové, organizátoři, rodiče, lektori, vedoucí dětských seminářů strávili společně dva dny nabitě poezií i prózou v příjemném prostředí lounské knihovny. Energii vydanou na sdělování i naslouchání jsme všichni průběžně doplňovali v kavárně, která je součástí knihovny a nabízí výborné zákusky s poetickými názvy.

Vždy po skončení jednotlivé kategorie mohli recitátoři o svém přednesu diskutovat s lektory. Každému lektorovi byla přidělena jedna místnost v knihovně. Nejlépe na tom byl jeden nejmenovaný člen lektorského sboru, kterému byla přidělena místnost nazývaná v knihovnickém žargonu „Lehárna“. Jak mu ji další dva nejmenovaní lektori záviděli! Na lenošeni ale během přehlídky stejně nebyl čas!

Lektorský sbor ve složení Eva Vencliková, Jan Andrle a Lucie Veličková zaujali tito recitátoři, kteří se představí ve Svitavách:

Ve 2. kategorii to byla **Barbora Kohoutová**. Zvolený text – **Z deníku kocoura Modroočka** od Jiřího Koláře – přesně odpovídal jejímu naturelu. Díky své bohaté imaginaci dokázala příběh přenést na diváka. Násobila jistě a přirozeně, v přednesu se již nevyskytovaly dětské intonace.

Prózu Miloše Macourka **O Kateřince** si velmi vhodně vybrala další recitátorka II. kategorie, **Barbora Prokúpková**. Bára rozvázným tempem rozkrývá posluchačům příběh o Kateřince, velmi nenásilně vtahuje posluchače do příběhu, který zakončí jasně sdělenou pointou.

O tom, že 2. kategorie byla opravdu silná, svědčí, že lektorský sbor doporučil na postup i recitátora **Petra Slámu**, a to hlavně pro zajímavý dramaturgický výběr, ze kterého je zřejmé, jakou oblibu chová Petro k české historii. Jeho interpretace textu Ilji Hurníka **Turnaj** byla přesvědčivá a svoji radost sdílel s diváky.

Ve 3. kategorii se objevil další text Ilji Hurníka **Plíčky**. Recitátor **Dušan Šáříčka** skvěle kontaktoval posluchače, jemně a přesně charakterizoval jednotlivé postavy a se svébytným nadhledem dovedl text k zábavné pointě.

Recitátorka 3. kategorie **Magdalena Trajerová** si zvolila méně známou pasáž ze známé knihy Ireny Douskové **Oněgin byl Rusák**. Úprava textu byla citlivá a logická. Dokázala si v něm najít osobní výpověď a divákovi ji sdělit. Velmi příjemný byl její smysl pro nadhled a sebeironii.

Lektorský sbor se shodl, že **Eliška Floriánová**, recitátorka 4. kategorie, velmi dobře zvládla první text – **Jak jsme vlastně přišli k mstivý Soně**. Recitátorka pracovala s nadsázkou a velmi přesně vystihla stylizaci hlavní postavy.

Marian Palla – **Jak udělat z babičky motýla**. Tento text pojal **Vojtěch Hubatka**, také recitátor 4. kategorie, jako návod. Tato zvolená koncepce mu výborně vychází, skvěle pointuje, rozesmává posluchače a komunikuje s nimi, a zároveň předává osobní výpověď o klučíci lásce ke své babičce.

Byli jsme opravdu rádi, že Ministerstvo kultury pověřilo NIPOS-ARTAMA, a NIPOS-ARTAMA pověřilo Městskou knihovnu v Lounech, aby ve spolupráci se spolkem LOUNŠTÍ LOUNSKÝM uspořádala tuto přehlídku, protože jinak bychom nemohli prožít tak poetický víkend! Za to patří díky hlavnímu organizátorce Dagmar Bahnerové a jejím skvělým spolupracovníkům – Věře Pokorné, Marcele Langrové, Ondřeji Kuncovi, Rostovi Glazerovi a Anně Bahnerové.

Lucie Veličková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA
POPRVÉ V LOUNECH 5. 4. 2013

Krajské kolo přehlídky Dětská scéna se odehrálo v příjemných prostorách Klub(ovny) Luna především díky obětavé organizaci pracovníků Městské knihovny. Převážně dětské publikum vidělo v průběhu tohoto dne sedm pohádkových příběhů, jeden sólový recitační výstup a jedno frontální monotematické recitační pásmo dětí z 5. třídy ZŠ.

Přehlídku zahájil soubor ze **ZUŠ Evy Randové z Ústí nad Labem** (vedoucí Taťána Mádlová) představením **Vzpoura strašidel**. Scénář vznikl na základě stejnojmenné knihy Jiřího Holuba společným úsilím členů souboru. Základní zápletkou příběhu s humornými situacemi je založena na střetnutí „opravdových“ strašidel, která žijí v přátelském vztahu s místním kastelánem, a úřednickou mocí, kterou reprezentuje ministerský úředník. Ten na popud bývalých učitelů-turistů je pověřen prošetřit jejich stížnost na ohrožování v průběhu prohlídky a nevrácení vstupného. Nekompromisnost ministerského úředníka se změní až po střetnutí se začarovanou bytostí ženského pohlaví, do které se zamiluje, a tak přestane usilovat o odvolání kastelána. Zdánilivě jednoduchý příběh se však nepodařilo divákovi jasně sdělit. Spíše než o rozehrání a dotažení jednotlivých situací se v příběhu vrstvil monolog a dialogy postav, které se příliš neposlouchaly. Ironické narážky, občas i vtipné poznámky se ztrácely v nepřehledném jednání. K přesnějšímu ujasnění dějové posloupnosti by možná mohly pomoci vhodně zvolené hudební či zvukové předěly. Děti dobře pochopily nadsázku příběhu, ale zřejmě se příliš nezamýšlely nad různými možnostmi jak tuto nadsázku divákovi zprostředkovat. Při hře by se měl posílit vzájemný kontakt mezi dětmi.

Divadelní představení **O lakomé Barce** podle předlohy Jana Wericha zahrála skupina **Good Brotherhood** ze ZŠ Zdeňka Štěpánka z Mostu pod vedením Heleny Taclíkové. Známou pohádku se složitými peripetiemi kolem jednoho zabitého prasete a farářovy lakomé kuchařky se podařilo přenést na jeviště tomuto souboru (byla to celá 6. třída) především díky podpoře tří vypravěček, které zapleklitost děje překlenuly svým vstupem vždy v okamžiku, kdy divadelní akce nemohla pokračovat pro technické problémy. Děti se dějem bavily, a přestože jejich herní projev byl někdy spíše ilustrativní než jednjící a rezervy v přednesu i při vzájemném kontaktu měly i vypravěčky, pro publikum byla sdělnost příběhu zachována a werichovský humor také. V pozdější diskusi se hovořilo o vhodnosti použít v celé inscenaci pro postavu Barky loutku, která se jen jednom okamžiku (při omdlení) objevila na scéně. Posuzovala se její výtvarná podoba a zdůraznila se i nutnost dodržovat pravidla při vodění loutky pro každého, kdo s loutkou přijde do kontaktu.

Báseň **Spíž** Ljuby Štíplové ze sbírky **Povídám, povídám neplechý** přednesla Markéta Charouzková, žákyně 3. tř. ZŠ SNP z Ústí nad Labem (na vystoupení ji připravovala maminka). Příjemný dojem z přednesu poněkud oslabil zbytečně popisná gesta, která odváděla posluchačovu pozornost od vnímání vtipu založeného na hře se slovy. Stejně zbytečná pro diváka byla i ouška myšky, která si přednášející nasadila, přestože báseň v ich-formě není.

Strašidýlko z Metwillu, hru Petra Lněničky, si vybral soubor **Jen tak...** ze ZUŠ Postoloprty (ved. Eva Vinterová) – text byl vzat z Amatérské scény 2004/1. Další z duchařsky laděných hříček, jejichž humor by měl vyplnout ze střetu reálného a nadpřirozeného. Zdánilivě jednoduchá zápletky, kdy se člověk z reálného světa, přicházející na hrad ze ziskuchtivosti (vlastník hradu, který doufá, že v něm najde poklad), střetává se strašidly, jež mu jeho plány kazí – dílem ze škodolibosti, dílem z potřeby nebyt rušena. Pro diváka jsou tyto situace zábavné jen tehdy, když má děj spád a odpovídající atmosféru a slovní přestřelky mezi aktery jsou jasně vypointované a vygradované. Pokud tomu tak není, hra se stává zdlouhavou a humor se vytrácí. Dovedu si představit, že námět hry se dětem ze souboru líbil a některé scény si s chutí i přehrávaly, ale jako celek byla hra nad jejich možnosti vzhledem k jejich současné malé vybavenosti. Někdy divák cítil, že hra přestává bavit i samotné představitele. Lektorský sbor poukázal při pozdější diskusi na některé dramaturgické a scénografické záležitosti, které nebyly domyšleny a omezovaly děti na jevišti v jejich spontánním projevu.

Podle předlohy Daniela Korolupperové vznikla v souboru **Wykulený woči** z Gymnázia Varnsdorf (vedoucí Martina Janáková) inscenace **Putování za nejmocnějším kouzlem**. Hlavní hrdinka této hry – dívka Josefina, která si nevěří a je vůči sobě příliš kritická, – se dostane shodou okolností do situace, kdy si uvědomí, jak je důležité věřit sám sobě

a přijímat se takový, jaký jsem. Stane se tak při pohádkovém putování za vodní královnou, které musí vrátit nalezený prsten, aby nezahynul les. K diskusi bylo u tohoto představení více věcí. Již sama předloha vybízí k zamyšlení, zda prvotní záměr autorky není více zaměřen na sebereflexi čtenáře než na jeho literární zážitek. Dále zda by v scénáři nešlo vypustit některé epizody, aby představení mělo rychlejší spád a pro diváka měl příběh zřetelnější linii. Rozhodně však bylo toto představení z hlediska divadelního provedení a účinku na diváka hodnoceno jako přesvědčivé. Celá řada nápadů při pohybovém ztvárnění míst, kudy hrdinka prochází, byla originální, vhodný byl i hudební doprovod na klávesy, který příběhu dodával atmosféru, ale především lektorský sbor ocenil přirozený projev dětí. Děti se vzájemně vnímaly (a to nejen při sborovém přednesu). Především přirozenost a vybavenost dětí byly důvodem, proč byla tato hra navržena na postup do širšího výběru národního kola.

Představení **O dvanácti měsíčkách** – podle předlohy Boženy Němcové v podání kroužku **15 čtyřlístků** z MŠ a ZŠ Krupka (vedoucí Pavlína Vopatová) – bylo ukázkou kvalitní práce s dětmi na školním divadle. Nástrahám vleklého a „upovídaného“ divadla se vedoucí souboru vyhnula jednoduchým vymezením jevištního prostoru pro děj v chalupě a místem, kde se odehrávají scény s měsíci. Dále pak zvolením vypravěče jako hlavního hybatele děje. Projev dětí byl přirozený, děti byly po celou dobu představení koncentrované. Při diskusi se řešila otázka, proč byl pohádkový příběh pozměněn – zda bylo nutné, aby před získáním fialek vyjmenovala Maruška Lednu názvy všech měsíců, a tak si je zasloužila (poněkud didaktické), a Hátu (v originále Holena) nevedla na nebezpečnou cestu k měsíčkům mlsota (Maruška přinesla pouze dvě jablíčka), ale touha stát se krásnější, neboť měsíci přidávali Marušce k jahodám a jablkům i více krásy. Domnívám se, že toto rozšíření je stejně zbytečné jako závěrečné podotknutí vypravěčky, že Maruška měla spoustu „hodných“ dětí. Není z těch „hodných“ dětí opět cítit zbytečná mravokárnost? Možná by scénář mohl přece jenom více čerpat z původní předlohy, byť s pochopitelnými škrty. Obohatil by tak dětský slovník o zajímavé výrazy. Lektorský sbor ocenil tuto příjemnou inscenaci čestným uznáním.

Gymnázium Varnsdorf bylo na přehlídce zastoupeno i druhým souborem – **Hromy a blesky**, který stejně jako Wykulený voči vede Martina Janáková. Pohádku Královna Koloběžka První od Jana Wericha představili její členové pod názvem **O chytré Zdeničce**. Podle slov vedoucí souboru jde o ne ještě zcela dopracované představení. Nicméně bylo vidět, že má předpoklady stát se vtipnou podívanou, při které se diváci nejen zasmějí, ale zamyslí se i nad moudrým poselstvím této pohádky. Představitelka Zdeničky podala sympatický výkon a stejně jako v ostatních představeních byl důležitou součástí tohoto divadla vypravěč, který nás provázel jak samotným příběhem, tak jednotlivými proměnami prostředí, které hrají v této pohádce důležitou roli. Neujasněnost některých scénických záměrů (např. překážející koloběžka), určitá nepřesnost v dialozích a občas poněkud opožděné nástupy ukazují opravdu na potřebu představení dotáhnout. I v této hře se ukázalo, jak je výhodné mít v souboru dobrého muzikanta, který může s hudebními nápady ozvláštnit představení a pomoci mu tím ještě více zaujmout diváka. Inscenace byla oceněna čestným uznáním.

Děti z **5. A ZŠ a MŠ Krupka** pod vedením paní učitelky Tourkové předvedly recitační pásmo věnované oblíbenému tvoru řady našich obydlí **Kočka**. Nepřehledná montáž textů – verše, heslo z encyklopedie, výroky slavných o kočce, ale i náročná Baudelairova báseň o kočce-ženě – měla posluchače utvrdit o mimořádnosti tohoto tvora. Proč se tak nestalo? Děti, které přednášely, spíše tušily, než chápaly, co říkají. Z jeviště se k posluchačům nesly zatěžkané vzkazy odborníků přes všechno kočičí, ale ne poselství o hravých a chytrých šelmičkách. Lektoři ocenili snahu o frontální recitaci, rozhodně však doporučili hledat jiné texty, v kterých by děti nacházely krásu poezie odpovídající jejich vývoji a radost ze společného předávání této krásy ostatním lidem.

Závěr přehlídky patřil představení vycházející z Vančurovy pohádkové knihy pro děti **Kubula a Kuba Kubíkula**, kterou jsme viděli v podání **Hereckého studia Domu kultury Teplice** pod vedením Svatopluka Vašuta. Soubor, jehož členové mají široký věkový rozptyl od mladšího školního věku až po středoškoláky, předvedl představení, u kterého je na první pohled patrné, že jeho příprava stála všechny zainteresované značné úsilí. Od technického, téměř profesionálního zajištění hry až po zvládnutí jazykově náročného Vančurova textu (jde o dramatizaci Karla Vašíčka v úpravě Marie Vikové, která vyšla ve sborníku *Dětské divadlo 2*). Proč tedy toto úsilí, nepochybně šikovných dětí a dospívajících nezaznamenalo u diváka dostatečnou odezvu? Domnívám se, že hlavním problémem u většiny vystupujících byla zřetelná snaha předvést publiku své dovednosti než jim zprostředkovat příběh jednoho nepovedeného strašidla,

lásky malé holčičky k medvídkovi a hloupost některých dospělých. Toto předvádění se u starších členů souboru neslo až na hranici nevkusy (představitel Barbuchy, starosta), což je v naprostém rozporu s cíli dětského divadla, u kterého jde především o všestranný rozvoj a kultivaci jedinců při společných aktivitách. Úsilí vedoucího dětského souboru nemůže být cíleno pouze na samo představení, ale na proces, v kterém si členové souboru utvářejí vztah k literární předloze, hledají možnosti jak najít klíč ke sdělení příběhu. A v případě Vančurově i jak sdělit jeho krásný, ale zároveň složitý jazyk. A na to, zdá se, tento soubor, a především jeho vedoucí rezignovali.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Jakub Hulák, Jaroslav Provazník a Vlasta Gregorová.

Vlasta Gregorová

LIBERECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ - LIBEREC 20. 4. 2013

Útulný sálek Experimentálního studia Lidových sadů v Liberci se v sobotu 20. dubna 2013 stal místem setkání dětí, rodičů, pedagogů a dalších zájemců o dětský přednes z okresů Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa a Semily. Tento celodenní literární maraton si s nimi užívala odborná porota ve složení Eliška Vobrubová, Veronika Kousalová, Lukáš Horáček a Jarek Hylebrant. Organizační zajištění tradičně obstaraly pracovnice nedalekého Domu dětí a mládeže Větrník Liberec, které rozdělily všech 43 recitátorů do dvou programových bloků podle věkových kategorií.

Dopoledne tak zahájilo 12 recitátorů 1. kategorie, kteří se v uměleckém přednesu většinou teprve zabydlují a krajská přehlídka pro ně má být především inspirací k další práci. Skutečným sdělováním, smyslem pro gradaci a uvěřitelností projevu mezi nimi vynikla **Matylda Homolová** z Liberce s textem Daniila Charmse – **Hra**. (Jde o text věkově přiměřený, ale vzhledem ke své struktuře technicky náročný, takže rozhodně není pro každého.) Proto si, stejně jako vloni, odnesla čestné uznání poroty. Další tři recitátoři porota ocenila zvláštní pochvalou: **Petr Koudela** z Hrubé Skály zaujal vnitřním nábojem při přednesu textu Zbyňka Malinského: **Jak se z boty stane žralok**, **Valérie Rysová** ze Semil vystoupila s textem Miloše Kratochvíla: **Tučňák v Africe** a **Anna Mířková** z Benešova u Semil si vybrala úryvek z oblíbené **Sísy Kyselé** od Martiny Drijverové.

Ve druhé kategorii se představilo 11 recitátorů a mezi nimi i **Arnošt Kohout** z Turnova, vloni oceněný ještě v nepostupové kategorii. Porota vyzdvihla jeho vnitřní propojenost a přesvědčivou výpověď při přednesu textu Martiny Drijverové **Sísa Kyselá a ušmudlaný rytíř**. Některé přechody mezi postavami se mu sice nedaří udržet a některé konce vět padají do neslyšitelnosti, ale přesto má divák chuť naslouchat. Neodpustitelné by bylo, pokud by si Arnošt do června nepřečetl první díl Sisy. Určitě to pomůže i přednesu. **Filip Sedláček** z Jablonce nad Nisou byl pro ostatní recitátory inspirativní v tom, jak přesnou představu měl o svém příběhu. Žáčkovo **Ušaté torpédo** tak mělo přesné důrazy a stojí za to zapracovat například na odbourání stereotypního konce. Kromě těchto postupů udělila porota čestné uznání **Karolině Lašákové** z Liberce za výrazný projev

v přednesu textu M. Rázusové-Martákové: **Škola**.

Výrazné rozdíly v úrovni jednotlivých interpretů včetně základní nevybavenosti, dramaturgických chyb nebo přepjaté vnějškového projevu se ještě výrazněji projeví ve vyšších kategoriích, kterým bylo věnováno přehlídkové odpoledne.

Výjimkou byl text Daniila Charnse - **Pohádka**, přesně vybraný na tělo **Filipa Kouta** z Liberce. Jeho živá a strhující interpretace, zaujetí, schopnost pohrát si s polohami nadšenými i pochybovačnými a přesná práce s temporytmem (zvláště ve střední části) Filipovi jednoznačně otevřely bránu do Svitav. Jeho úkolem bude vyrovnat se s udržením tahu i ve druhé půlce dlouhého textu. I proto si jako doplňkový text zvolil Wernischovu drobníčku - **Nejlepší ptáci**. **Ondřej Vlášek** z Jablonce n. N. se představil se svou interpretací **Tlachapouda** (L. Carroll) a se **Stručnou úvahou o potopě** Miroslava Holuba. Zatímco u Tlachapouda porota ocenila výraz a hravost práce s textem, na Stručné úvaze bylo možné demonstrovat dobrou práci s pauzou. Škoda jen zahozeného konce. Úroveň zbylé části kategorie (9 recitátorů) porotě neumožnila udělit žádné čestné uznání.

Nejobtížnější bylo předstoupit před nejstarší kategorii, rozdat 8 účastnických listů a čokolád a pouze jediný postupový list (spolu s knižní poukázkou). Ten patří **Šárce Knížkové** z Jablonce nad Nisou a to i přes velkou výhradu k dramaturgii. Text **Prevítem snadno a rychle** od Simona Bretta se nesetkal s diváckou odezvou a onen prevít systematicky deptající své novopečené rodiče si ani na chvíli nezískal posluchačovy sympatie. Šárčin kultivovaný a příjemný projev lépe vyzněl v Žáčkové **Písničce pro škaředé holky**, takže se zařadila mezi tu lepší část interpretací tohoto notoricky známého textu.

Snad byly na vině skvrny na slunci, propad populační křivky nebo nepoučený výběr porotců v okresních kolech. Nevím. První dvě hypotézy mě naplňují optimismem, ta třetí mě děsí. Ale je to tak, že složení poroty je závislé na rozhledu organizátorů, kteří nemusí být v oboru kovaní. Je tak možné, že na okresních kolech končí recitátoři, které bychom z kraje rádi poslali dál. Pedagogickým úspěchem porotce (v libovolném nižším kole) tak může být i prozření kolegy, který po zásadním střetu nad jedním z výkonů ustoupil a konstatoval, že „se na tu přehlídku do Svitav bude muset někdy jet podívat“. Přeji jemu i vám příjemné zážitky.

Lukáš Horáček.

JABLONEC NAD NISOU 13. 4. 2013

Krajská dětská divadelní přehlídka Libereckého kraje se konala opět v Jablonci nad Nisou. Její zvláštností bylo, že zde byly i inscenace, které se ucházely o účast na národní přehlídce pantomimy a pohybového divadla Otevřeno Kolín. Z tohoto důvodu byl do poroty přizván jako odborník na pantomimu Jindřich Zemánek, v porotě byla i specialistka na tanec s širším záběrem. Toto řešení však nebylo šťastné – specifika obou oborů i jejich kritéria jsou natolik odlišná, že je třeba v budoucnosti tyto

přehlídky zcela (časově, porotou, hodnocením) oddělit.

Jinak stejně jako v minulých letech v dopoledních hodinách probíhaly dílny/semináře pro soubory, odpoledne vlastní přehlídka jako maratón s minimálními časy na přestavení jeviště/přípravu. Pravda, na jevišti nebyly žádné složité konstrukce, se světlem se příliš nepracovalo, nicméně mám pocit, že tento spěch nepomohl příliš soustředění souborů.

ZŠ Aloisina Výšina Liberec (ved. Miloslava Čelechovská) zpracovala po svém povídce Vladimíra Škutiny **Kde bydlí čas**.

Představení vzniklo původně jako příběhové drama v rámci estetické výchovy druhého ročníku školy zaměřené v tomto roce na tvořivou dramatiku. Z tohoto tvaru pak vytvořili jakousi koláž a ta přešla až do divadelního představení.

Zmíněný pramen v koláži je na představení trochu znát (tedy pouhé propojení více propracovaných scének), přesto si soubor udržel jednotný styl, linie povídky zůstala srozumitelná.

Soubor přináší množství nápadů – úvodní scéna, kdy nikdo z rodiny nemá čas na malou Karin, i když se v rolích otce, matky a sestry vystřídají všechny ostatní děti, nepůsobí nudně, naopak jde o skvělé balábile výměny mikrosituací, které není ani dlouhé, ani nenápadité. Scéna hodin – kukaček, jejich strojový chod vytvořený z dětí funguje výtvarně i v rámci děje.

Jednoduché kostýmy a jejich barevnost – tedy kombinace černé a ostře žluté skvěle zapadaly do iluze hodinového stroju i dalších situací (děti v černém, žluté doplňky). Tato barevná kombinace na jevišti fungovala skvěle a vyvolávala i pocit tajemnosti. Trochu větší problém byl s umístěním akcí na jevišti a s využitím prostoru. Také práce s pohybem v jeho stylizaci nebyla vždy dotažena, strojek např. mohl působit jistěji a přesněji.

Ne už tak dobře vyšly mikrosituace, které Karin s hodinářem vidí z vikýře hodinové věže – mělo by jít o situace, ze kterých Karin pochopí, že čas není jen bubák, který ji straší, ale že k vytvoření krás a užitečnosti tohoto světa je čas také potřeba. V tomto smyslu se situace zdály být jako nahodilé, vytvářené odlišným stylem než zbytek představení (čišely z toho postupy improvizace)...

Soubor řeší problém času (a vyústění povídky) po svém – byl to sen, představa Karin, která do ní utekla, když na ni nikdo z rodiny neměl čas.

Vzhledem k nedostatku zkušeností souboru či spíše třídy však není jisté, zda jsou děti tento tvar dostatečně dlouhodobě fixovat – ale to už je běžné riziko.

O zdívalnění poezie Jiřího Koláře se pokusil **DDM Vikýř Jablonec n. N.** (Alena Telenská – ved. i úprava) v inscenaci **Mezi tupci**. V první polovině jde o kompozici situací jakéhosi možná (řečeno s rezervou) konzumního života, nešvary, které se dětem nelíbí, přecházejí do zvířecího projevu (pomlouvání – slepice, fandění – opice, konzumace jídla – prasata). Není však sdělný ani výběr nešvarů, ani vztah k nim. V podstatě je nejčistší první situace. Druhá část je částečně rytmická (tleskání, zastavené obrazy, pulzující kytka z klobouků) – snaží se více sdělit poezii Koláře, je více o ideách a o tom, jaký on má vztah k tzv. tupcům. Přesto mám však pocit, že právě ono „tupectví“ a jeho pochopení, resp. jeho komunikace směrem divákovi, který si většinou pod slovem „tupec“ představuje něco zcela odlišného, je největším kamenem úrazu této inscenace. Jejím kladem je výtvarná čistota tvaru.

Kámoš Drámoš ZUŠ Turnov (ved. Alena Tomášová a Romana Zemenová, obě spolu s kol. i autorky) se představil v inscenaci **Husiti**. Jako bychom se ponořili do učebnice vlastivědy – divadlo zde má formu víceméně didaktické pomůcky od vzniku husitství až po jeho odeznění. Děti pracují často tvořivě, ale s různou úrovní invence. Nejlépe tak působí několik jednotlivých situací (navození prostředí práce na poli a nevolnictví, bitva u Sudoměře, Žižkova smrt, další bitva Prokopa Holého,...), které vždy obsahují nějaký konkrétní nápad. Suverénně nejlepší jsou loutky vytvořené z rukou v poslední výše zmíněné scéně – vliv „Čmukařky“ R. Zemenové se zde nezapře. Posouvání ani ne tak děje jako doby a nutných historických fakt mezi jednotlivými etudami je pak jen jakousi omáčkou. Použití nesourodé hudby (zejména pak píseň J. Nohavici Husita v kontextu latinského zpěvu u papeže a husitského chorálu) také působí nevyrovnaně. Nicméně je v souboru cítit velký tvořivý potenciál do budoucnosti.

Jedno z téměř hororových představení přinesl soubor **KUKI-KUKI ZUŠ Železný Brod** (ved. Milana Vilušinská, se souborem i autorka) v inscenaci **Horhádky**. Na kostře zkažené narozeninové oslavy a vztahu dvou sester propojené s pohádkami a jejich proklamované prezentací jako hororů vyplouvají na povrch temné povahové stránky obou sester. Snad by mělo jít i o jakési rozloučení s pohádkami a vstup do života. Ale... Zdá se, že soubor chytá mnoho zajíců najednou a ještě se nerozhodl, co a jakou formou bude akcentovat tak, aby to bylo pro diváka sdělné. Souboru je vlastnější parodování pohádek či secvičený tanec na mejdanu než hluboká psychologie vztahů. Objevuje se i řada nelogičnosti – co je horor, resp. je scénka hraná z pohádky opravdu proklamovaným hororem? Proč se vůbec ostatní účastníci oslavy zapojují do hraní, jaká je jejich funkce? Není jasno ani uvnitř pohádek (Perníková chaloupka, O dvanácti měsíčkách, Sněhurka a 7 trpaslíků) – proč se co děje. Slovo „proč“ je asi nejčastější otázkou, kterou si divák v různých souvislostech pokládá. A ne vždy tam, kde by o to soubor stál.

Soubor nesoubor **Jizeránek ZŠ Benešov u Semil** (ved. Jaroslav Vávra) přinesl jakousi formu dnešního dětského lidového či sousedského divadla v inscenaci **O Břetislavovi a Jitce aneb Jak si ukrást nevěstu**. Proč „nesoubor“: Z 25 dětí v celé škole 16 hraje. Nescházejí se pravidelně – spíš jen ad hoc k projektu. Člověk si připomene sousedská divadla typu zobrazeného v prvním filmu Věry Plíkové-Šimkové O Sněhurce či zmačené vystoupení žáků školy na akademii ve filmu Páni kluci. Prostě nejde tak o divadlo. Jen o jakési převyprávění příběhu s řadou klipových ilustrací, při kterých často děti nevědí samy, co je to bylo naučeno, vykonávají své úkoly, ve kterých inscenátor rezignuje na výtvarný soulad, atd. Chybí lépe zpracovaný pohyb, zpěv, přesto je obdivuhodná energie, kterou se soubor svého projevu drží. V tomto smyslu se dá hovořit i o určité (neúmyslné) stylové čistotě, inzitivnosti projevu.

Loutkovou hru Aloise Mikulky **O pokažené válce** upravila pro **ZŠ a MŠ Kořenov** jeho vedoucí Jiřinka Mayová. Předloha by možná souboru odpovídala, zdá se však, že se soubor zcela minul s dětským divadlem i divadlem jako takovým, o dramatické výchově ani nemluvě. Přehrávání, rádoby „televizní“ fórký, prostě dort jak od pejska a kočičky. Chybí zde

jakákoli nadsázka, vtip zvnitřku, fantazie. Snad nejautentičtější působí chování chlapce, hrajícího krále, který z nudy či rozpaků (nenarežirovaně) okusuje žezlo – ale to nejspíš soubor nechtěl.

Podruhé se na přehlídce objevila dvojice spoluautorek (se souborem) a vedoucích Alena Tomášová a Romana Zemenová. Tentokrát se souborem **Bezevěho ZUŠ Turnov** a inscenací **Líza**. Představení se točí kolem problémů dívky Lízy, která se příliš brzy setkává s realitou rozdělené rodiny, tedy problémem, který řeší v dnešní době asi hodně dětí, je velmi zajímavé, a hlavně, nepůsobí pesimisticky ani zatěžkaně. Vzniklo poté, co si v souboru s dětmi jeho vedoucí hrály s rodinnými vztahy a zjistily, že tři čtvrtiny z 12 dětí žije v neúplných rodinách. Skupina je nová, vznikla v září minulého roku. Do poměrně dobře mezilidsky fungující rodiny, která má sice hluboko do kapsy a večeri topinky, vstupuje úspěch tatínka, spisovatele, který píše pohádky. Najednou má plno nabídek, rodina je na tom ekonomicky lépe, ale také je tu jistá manažerka, a „do bytu začíná podivně foukat.“ Dochází k rozvodu a výměně bytu za dva malé, Líza zůstává s tátou, máma má mladšího brácha. Táta se dává na velké psaní, vymění psací stroj za notebook, stroj zabavuje Líza a začíná psát sama. Setkává se s představou i realitou nové školy a všeobecného nepřijetí nové žákyně spolužáky (druhou představu s hodinou tělocviku doporučila porota souboru uvážít a upravit, případně zcela vypustit – nepřináší nic nového ani dějotvorného), její spisovatelské nadání jí pomůže si ve třídě jakés takés postavení vydobýt. Ale situace doma ji trápí, táta navíc přestává mít nápady. Nové prostředí a osamělost mu nepomáhá. Tím pádem se ztrácí i „manažerka“, která se táty držela spíše jako parazit na jeho tvorbě. A vypadá to, že se máma s tátou dají zase dohromady. Přes topinky. Malé mínus viděla porota v trochu nahodilých kostýmech, které odvádějí pozornost. Je třeba dopracovat i herectví, ke kterému soubor evidentně směřuje – u takového typu divadla je důležité. Věnovat pozornost i soustředění souboru a zbavit se nedivadelního neklidu dětí v postavách mimo hlavní hru.

Pouze do soutěže o postup na Otevřeno Kolín byl přihlášen **Pohybový soubor divadla Vydýcháno ZUŠ Liberec** (ved. Lukáš Horáček) s inscenací **6 objektů touhy**. Nápadité autorské představení kolektivu bylo kompozicí vztahů k různým „modlám“, s kterými některé dnešní dívky žijí. Ať již šlo o líčení, jídlo, spánek, peníze, módu či počítačovou komunikaci, vždy bylo vidět, že akterky tyto jevy dobře znají a tím pádem si s nimi dokáží i poradit. Soubor prý původně objektů napočítal asi jedenáct, po vyčištění a se současným stavem souboru jich však zůstalo šest. Je pravda, že vzhledem k věku souboru by člověk zejména předpokládal, že se zde objeví i navazování vztahů s kluky ☺. Inscenace hýří nápady, z nichž některé jsou zcela dokonalé (pořádání bagety s barokní hudbou, hromadění bot, do kterých se už nevejdou), většina by však stála za důkladnější zpracování, lepší rytizací uvnitř scén, projasnění celé kompozice či hledání cesty jejího spojení (v současné podobě může v podstatě běžet, jak dlouho chce, člověk se baví, ale nejde to odnikud nikam). Hudební plán je také trochu takovým eintopfem – pročištění by i zde bylo na místě.

Jeden z klasických japonských příběhů převyprávěných Věnceslavou Hrdličkovou přinesl soubor **Bodlinka Bohosudov** (ved. Jana Pucharová, spolu s kolektivem i úprava) pod názvem **Soudce Ooka a urozený pytlák**. Inscenace byla zajímavá svojí atmosférou, do značné míry čistou výtvarnou a hudební stránkou. S dalším projevem již měl tento soubor, stojící na začátku své práce, již problém. Děti nebylo moc slyšet, ani jim nebylo rozumět, ty, které zrovna „nehrály“, nebyly soustředěné, jejich neklid odváděl pozornost, v situacích nereagovaly, jen „čekaly na narážku“ apod. Tím pádem inscenace vyzněla více jako rozhlasová hra (poslouchaná v místě se špatným příjmem). Přesto některé situace na scéně stály za pozornost – zejména navození prostředí na začátku a pohybově zajímavé odvádění vězňů.

Soubor **TS Magdaléna o.s. Rychnov u Jablonce n. N.**, který soutěžil jak o účast na Otevřeno Kolín, tak na Dětské scéně, přivezl autorskou inscenaci **Skrz sebe vidím sebe...** (ved. Magdaléna Rellichová). Jde vyložení o představení scénického tance, tedy částečně abstraktní s docela čitelným vodítkem – o vyrovnávání se s více stránkami osobnosti v sobě samém. Provedení, jak již u tohoto souboru bývá zvykem, je technicky velmi dobré. Tématem je jednotlivec při svém poznávání světa, kdy prochází strachem, osamělostí, obavami i stoupajícím adrenalinem jeho stereotypem, si náhle uvědomuje svoji existenci, začíná vnímat lidi, kteří mají dvě tváře – tvoří jakási podivná zrcadla, ve kterých se nejen vidím, ale která mi ukazují i to, co nechci, manipulují mnou. Zrcadla, která mne ovládají, dokážou ublížit i pomoci. Jedinec dochází k poznání, že to jsou jen různé tváře sebe sama. Panoptikální postavy se míchají s těmi nemaskovanými – skoro každý má dvě tváře. Situace se vrací do úvodního stereotypu, nyní již však ho nahlížíme jinak. Práce s polomaskami i kostýmem, jak výtvarná, tak i pohybová (=polomasky vertikálně dělí obličej na dvě poloviny) je na velmi dobré úrovni. Děti a studenti se na výrobě kostýmů i masek podílejí. Tanečníci přesně vědí, co sdělují jak svou prací výtvarnou, tak taneční. Jsou obrovsky soustředění. Problémem této inscenace je, že nemusí být vždy sdělné pro každého, i to, že ne zcela naplňuje požadavky dětského divadla – jiné předchází inscenace souboru byly v zařazených divadelních prvcích (děj, situace, postavy, pohybový dialog) dále.

Druhý mírně hororový námět, tak trochu i sci-fi přinesl soubor **Divadlo Vydýcháno ZUŠ Liberec** (ved. Lukáš Horáček) v inscenaci **Druhá máma** (autor L. H. a soubor). Dospívající dívka Eva nesnáší svoji matku, která jí podle jejího názoru nic nekoupí, manipuluje s jejím časem, vstupuje jí do pokoje bez varování, chce, aby se učila. Prostě normál. Dívka (kdesi) zjistí, že si může objednat robota, figurínu, loutku (kterou tedy někdo vyrábí), sestaví si novou mámu a oživí ji. Jak to, že to umí, inscenátoři neřší, dokonce v situaci, kdy se v zemi rozmáhají i roboti jiných dětí se ozve replika: „Myslíš, že jsi byla jediná, kdo na to přišel? Na co? Jak nás oživit...“ „Byla první.“ Což je značně nelogické. Nicméně, nová máma za Evu žehlí průšvihy, vše jí dovolí (co zatím dělá – po dobu několika měsíců, původní matka, nevíme), ale přeroste nakonec Evě přes hlavu – hrozí nadvláda robotů. Eva přijde na to, že robota zničí objetím – láskou – a vrací se k pravé matce. V práci souboru se zkrížila problematika rodinných vztahů, improvizace, touha po hraní hororu, pohybová cvičení. Sci-fi však stejně jako pohádka, detektivka apod. potřebuje zejména logiku!!! Strach a tajemství vychází z logiky věci, a to zde nebylo. Souboru se však podařilo vytvořit zajímavou tajemnou atmosféru.

Posledním představením přehlídky byla známá dramatizace Radima Svobody přelohy Runera Jonsona **Viking Vike** v podání souboru **Bohosudovské divadlo BODLO** (ved. Jana Pucharová a Lenka Trtíková). Soubor bohužel příliš spoléhal na kvalitu předlohy a zapomněl si hrát, zapomněl tvořit. Proto působí některé scény bezradně, děti si občas na jevišti překážejí, některé scény patrně soubor převzal z textu, aniž si je sám vůbec vložil (trampolína, kolotoč,...). S hlavním scénickým prvkem, sítí, pracuje soubor dobře. Horší je to už s výtvarnou podobou kostýmů a rekvizit (nezdůvodněné mísení reálných rekvizit s fiktivními)... Soubor se snaží pomocí zrytmizování situací i pomocí bubínků a jiných „zvukadel“, těm však chybí to základní, rytmus. Je pravděpodobné, že soubor se ještě s nedostatky popere a inscenace se tzv. „vyhraje“ – ukazuje se, že vystupovat na krajské přehlídce s premiérou není zrovna to nejlepší.

Za lektorský sbor ve složení Veronika Vaculíková, Pavel Skála, Tereza Johnová-Holásková, Jindřich Zemánek zapsal jeho pátý člen Karel Tomas.

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

ČTYŘI DNY PLNÉ INSPIRACE

PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ HRADEC KRÁLOVÉ 18.–19. A 25.–26. 4. 2013

Krajské kolo přehlídky dětských recitátorů, které proběhlo v královéhradeckých Jesličkách, tentokrát přineslo nejen úžasnou atmosféru, ale především celou řadu zajímavých a inspirativních výkonů a příjemných setkání.

Asi největším kladem letošního ročníku byla pestrá dramaturgie. I když Žáčkové, Macourkové nebo Fischerová nechyběli. Došlo dokonce na Erbena, a několik dalších čítankových evergreenů. Nicméně interpretům je nutné v těchto případech přiznat velkou snahu o osobitý a ne zcela tradiční přístup. Lze tedy říct, že sítím okresních kol (celkem se okresních kol královéhradeckého kraje účastnilo 434 recitátorů, I. kategorie: Náchod 18, Jičín 19, Trutnov 23, Rychnov nad Kněžnou 15, Hradec Králové 32, II. kategorie: Náchod 26, Jičín 23, Trutnov 29, Rychnov nad Kněžnou 18, Hradec Králové 45, III. kategorie: Náchod 14, Jičín 17, Trutnov 20, Rychnov nad Kněžnou 8, Hradec Králové 37, IV. kategorie: Náchod 15, Jičín 17, Trutnov 18, Rychnov nad Kněžnou 9, Hradec Králové 31) prošly výstupy, jejichž účast v krajské přehlídce byla zcela jistě oprávněná.

Daleko větším problémem byla ve všech kategoriích jednoznačně kultura mluvy. Tento neblahý trend, bohužel, přetrvává, a to nejen u dětských soutěží, již řadu let. Artikulace, správná výslovnost hlásek, posazení hlasu, práce s dechem, bránicí, dechová ekonomie. S tím zápasila téměř většina vystupujících. Potěšujícím faktem bylo, že se zvyšujícím se věkem recitátorů zásadních chyb tentokrát ubývalo. Navíc osobní vklad, touha po sdělení a kontaktu s diváky, chuť pracovat s textem a objevovat skrze něj nepoznané dalece převyšovaly všechny technické nedostatky.

Největší předností PRVNÍ KATEGORIE byla neskutečná atmosféra. Nikde ani známka po trémě, soutěžní nevraživosti, strojenosti, křeči. Vstřícní, uvolnění a otevření byli recitátoři i diváci. Výsledkem bylo krásné dopoledne, během něhož zazněla řada milých textů. Většina vystupujících působila autenticky, jak už to u dětí bývá. Čeho se nedostávalo v technice, přebíla přirozenost projevu. Texty byly podány jasně, sdělně. Ze všech oceněných porotu nejvíce zaujala **Adriana Antošová** s povídkou **Mileny Lukešové Když je zahrádka malá** a **Kateřina Pánková** s **Uplakanou muchomůrkou** **Daisy Mrázkové**. Šlo o velmi dobře zvládnuté texty, vyprávěné živě, s velkým zaujetím, snahou o budování atmosféry a zdařilým pokusem o dramatický oblouk. Oběma dívkám se také povedlo navázat kontakt s publikem a udržet jej po celé vystoupení.

V podobně uvolněném duchu se nesla i KATEGORIE DRUHÁ, kde byly výkony ještě vyrovnanější a určit tak dvojici postupujících, kteří se pojedou prezentovat na Celostátní přehlídce dětských recitátorů, bylo o to těžší. Nejvyšší ocenění si nakonec odvezla do Trutnova **Michaella Součková** za **Pohostinné krávy** Pavla Šruta a do Černíkovice **Filip Hovorka**, který si pro své vystoupení vybral Kahounův **Pískací kornoutek**. Vtip, lehkost a nadhled bodovaly.

Nejrozsáhlejší se jevila KATEGORIE TŘETÍ. Svázanost, bezobsažné odříkávání textů, vyprávění bez zaujetí vedoucí odnikud nikam. Nedbalá práce s veršem, popřípadě velký důraz kladený na formu, která pak ubíla vlastní příběh. Rozpaky skrývané za nuceným a umělým smíchem, křikem, lacinými gesty, pseudointelektuální pózou či postojem předstírajícím naprostý nezajím. Ztuhlost a zaťatost, nechuť se uvolnit, odvázet, radovat. Vezmeme-li ovšem v úvahu, že většina soutěžících této kategorie prochází složitým a nelehkým obdobím dospívání, kdy na jedné straně tu vedle sebe stojí mladí lidé toužící vstoupit do světa dospělých a na té druhé rozpačitě vyhlížejí stále ještě malé děti, je jistá nevyrovnanost výkonů pochopitelná. Určitá osobnostní nevyhraněnost a tápání se odrážely i na mnohdy ne zcela adekvátním výběru textů. Objevily se případy, kdy zvolená předloha byla značně pod možnostmi recitátora a naopak tu byly texty, k jejichž věrohodnému zpracování je zapotřebí velká míra nadhledu a životních zkušeností. S tím pochopitelně souvisely i problém s výstavbou textu a volbou interpretačních prostředků. Řadu z nich by vyřešil podrobnější rozbor a pozornost věnovaná formě. Právě ta totiž zpravidla

výběr interpretačních prostředků předurčuje. Navíc vždy je třeba vědět, CO a PROČ chceme sdělovat. K jakému cíli chceme posluchače dovést. Aby toho mohlo být dosaženo, musí každý interpret zaujmout k textu jasný postoj. Nalézt osobní vztah k událostem, o kterých mluví, vzít autorova slova za svá. Je třeba si uvědomit, že na rozdíl od divadla, kde se herec může schovat za svoji roli, během přednesu předstupuje recitátor před publikum pouze a jen sám za sebe. O to je tato disciplína náročnější, takové vystoupení intimnější a vyžaduje tedy mnohdy větší odvalu. Je tak pochopitelné, že mají-li recitátoři zmatek sami v sobě, jen těžko budou zastávat jasné názory k textům. Ovšem nic není tak černé, jak by se na první pohled mohlo zdát. I v této kategorii se objevila řada zajímavých výkonů. Právě vědomá práce s textem, nadhled, chuť a touha po sdělení, smysl pro rytmus, humor a umění pointovat poslaly na národní přehlídku **Radima Trníka s Damiánem Tejklem**.

O tom, že k textům lze přistupovat velmi různorodě, přesvědčili všechny přítomné účastníci ČTVRTÉ KATEGORIE. Ta překvapila velkou pestrostí v dramaturgii a vysokou a vyrovnanou úroveň výkonů. Zároveň byla také pozoruhodnou přehlídkou různých přístupů k samotné interpretaci textu. Od vystoupení jasně založeného na formě, přes osobitou výpověď až po naprostou převahu interpreta. Vedle sebe zde najednou stáli recitátoři sloužící autorům i ti, kteří „využili cizích textů“ pro možnost prezentace vlastních názorů a pocitů. Bylo zajímavé sledovat, jak dva naprosto shodné texty mohou zcela odlišně vyznít, aniž by ta či ona interpretace byla špatná. O rozdílných „recitačních školách“ lze hovořit i v případě dvojice postupujících. **Jan Kňázek** z Rokytnice v Orlických horách v textech Pavla Exnera **Co seš – datel?** a především pak **Petra Rákose** Korvína čili **Kniha o havranech** prokázal, že má jasný názor, za kterým si pevně stojí a který hodlá sdělit posluchačům bez ohledu na to, zda se s ním ztotožní či nikoliv. Výběr textu jasně korespondoval s osobností recitátora. Jeho vystoupení bylo v dobrém slova smyslu provokativní a tím velmi inspirativní.

Oproti tomu **Judita Brodská** z Hradce Králové překvapila dramaturgickým výběrem, rozmanitostí a šíří svého rejstříku. Zatímco v prvním kole pobavila ironickou Vieweghovou bajkou **O kohoutkovi a slepičce**, ve druhém přítomné uzemnila britskou Legendou Charlese Bukowského. Předvedla, že umí nejen s lehkostí a nadhledem vyprávět a pointovat veselý příběh, vytvořit odlišné charaktery postav, ale také precizně pracuje s veršem, rytmem, atmosférou. Je schopná humoru i krutého sarkasmu. Navíc je charizmatickou osobností technicky velmi dobře vybavenou.

Po takových zážitcích se tedy vkrádá otázka, zda není nešťastné, když se recitátoři v okresních a krajských kolech musejí prezentovat dvojicí textů, aby se jim pak v tom celostátním, které má být výběrem a přehlídkou toho nejlepšího, dostalo možnosti přednášet text pouze jediný. Pro vzájemnou inspiraci, pestrost programu a v konečném důsledku i pro další práci a rozvoj na poli uměleckého přednesu je tento systém přinejmenším nešťastný!

Jaroslav Pokorný

DĚTI A LOUTKY V DRAKU

HRADEC KRÁLOVÉ 12.–14. 4. 2013

Ve dnech 12. – 14. dubna 2013 proběhla v prostorách Divadla Drak v Hradci Králové Loutkářská a dětská divadelní přehlídka, která byla postupovým kolem pro celostátní přehlídky Loutkářská Chrudim a Dětská scéna Svitavy. Tohle spojení obou přehlídek se osvědčilo už v loňském roce, protože v kraji se objevuje řada dětských loutkářských souborů, které se účastní soutěže o postup na obě celostátní přehlídky. Letos jsme tedy viděli celkem sedmnáct soutěžních představení – jedenáct usilovalo o postup na LCH a třináct na Dětskou scénu. Začnu souborů, které soutěžily pouze o postup na Dětskou scénu, bylo šest.

Poprvé jsme se na přehlídce setkali s **DS Hejahej Občanské besedy o.s. z Opatovic nad Labem**, který pod vedením Michaely Šedivé začal pracovat teprve nedávno a jsou v něm děti nejružnějšího věku. Inscenovala s nimi předlohu Eduarda Petišky **Bylo jednou jedno divadlo**. I přes snahu vytvořit určitý styl a viditelnou režii využívající krátkých sekvencí, střihů a tmy byly děti spontánní a nadšené a hra je bavila. Některé epizody se vydařily lépe, některé méně, ale každopádně to byl sympatický začátek práce souboru.

Rozcuchaní vrabčáci, ZUŠ Třebachovice pod Orebem,

přivezli na přehlídku známou pohádku **O kohoutkovi a slepičce** v režii Jiřiny Krtičkové. Hned v úvodu zaujaly kostýmy dětí – jejich pomocí vytvářely krajinu, po níž slepička (textilní loutka) putovala, aby získala vodu pro kohoutka. Uvítali jsme, že zpáteční cesta slepičky se udála pouze ve zkratce, kdy si ji děti předávaly. Jen byl příliš hlasitý kytarový doprovod, takže občas bylo dětem hůře rozumět. Jinak použité prostředky odpovídaly věku dětí a jistě byly určitým vývojovým stupněm v jejich získávání divadelních zkušeností.

Studio Šrámkova domu Sobotka zahrálo dvě představení dvou skupin dětí. Sakiho **Nevhodná pohádka** byla situována do vlakového kupé, v němž cestuje tetička se čtyřmi nezvedenými dětmi a jeden starší pán, který děti získá „výchovně nevhodnou“ pohádkou. Ocenění-hodná je především herecká složka inscenace. Zaujaly také stylizované kostýmy včetně klobouků (jen byl styl trochu narušen džínami představitelů pána). Rušily polstrované židle, které měly představovat kupé vlaku. A také se v podstatě příběh mohl odehrát kdekoli, protože vlak do něj nebyl nijak zakomponován.

Druhé představení Studia neslo název **Jak byl napsán první dopis**. Autorem předlohy je Rudyard Kypling a děj se odehrává v mladší době kamenné. Dobře zde fungoval rytmus – bubnování na bubínky, jen bylo občas hůře rozumět. Fungovala i štronza, děti měly nadhled a věděly, co a proč dělají, a taky se bavily tím, že baví nás.

DS Třesky plesky, ZŠ a MŠ Prasek, se představil s **Africkými pohádkami**. (První nese název **O muži, ženě a obrovi** a druhá **Kdo je větší přítel?**). Také tento soubor používal bubínky a vnímali jsme snahu o určitou rituálnost. A přes hezké nápady (například lámání krku plošným ptákům) a přes výborné nasvícení, které vytvořilo odpovídající atmosféru, začala po určité době rytmizovaná řeč do zvuku bubnů působit stereotypně a přestávali jsme vnímat její obsah. Spojení rituálu s vyprávěním bylo pro děti jistě zajímavou prací, ale filozofie příběhů jde přece jen nad jejich možnosti a tak nám na řadu otázek nemohou dát odpověď.

Zmrzli vrabci, ZUŠ Střezina, Divadlo Jesličky Josefa Tejkla Hradec Králové, nastudovali Hurníkovy **Muzikantské pohádky**. Soubor pod vedením Evy Černíkové zpracoval tři pohádky v následujícím pořadí: 1. **O Milánkovi**, který cinká, 2. **Petrof a strážníci**, 3. **Amálka a Albínka**. K jejich vnitřnímu propojení využili písničku Emila Hradecského **Bleši kankán**. Ústředním bodem scény je piano, s nímž se otáčí podle potřeby a dále je pracováno s jistou stylizací, kdy například u druhé pohádky posleze představitel na smetiště vyhozeného Petrofa začne používat skate s namalovanou klávesnicí, který se tak pro nás stává známkou svobody a volnosti. Hudba je především zpočátku reprodukována, ale v závěrečné pohádce hrají dvě dívky živě. Děti byly přirozené a evidentně pochopily Hurníkův humor. Ocenili jsme dramaturgickou výstavbu celku, kdy nejrazantnější pohádka je uprostřed a v závěru pak příběh v podstatě filozofický a trochu smutný, ale to je následně vykompenzováno společným závěrem, kdy je mimo jiné přineseno miminko, jehož narození se očekává v první pohádce, v níž Milánek slibuje, že až se miminko narodí, bude mu hrát.

Dostávám se k inscenacím, které soutěžily o postup na Dětskou scénu i Loutkářskou Chrudim.

Jarka Holasová ze **ZUŠ F.A.Šporka Jaroměř** přivezla tentokrát dvě dětské inscenace. Se souborem **Skorojo** nastudovala pohádku H.Ch. Andersena **Císařovy nové šaty**. Soubor ji zahrál maňásky. Přesněji rukou v rukavici s hlavičkou nasazenou na prstě. Hrají převážně nad paravánem, občas uvnitř v nějakém okénku. Práce s maňáskem je rozhodně kvalitní a zajímavá je i skutečnost, že jdou ještě dále ve smyslu využití zvolených prostředků a nezastírají, že hrají rukama. Například když v úvodu dva maňásci drží společně trumpetu, nebo když při prvním převlékání krále, tedy výměně rukavice za jinou, mu sundají hlavu a pak znovu nasadí, nebo když „kostýmované“ ruce tleskají... A také jedné loutce hlavička spadla a slyšeli jsme reakci „au“, což bylo rozhodně oživením (prý úmyslným) ve chvíli, kdy představení začalo být trochu stereotypní, a to v situacích, kdy se podvodní tkalci motají u stavu a jednotlivé postavy se chodí dívat, jak jsou s prací daleko.

Se souborem **Malé dvě** jsme se už setkali dříve, ale letos i při zachování názvu hrají děvčata ve třech Werichovu **Lakomou Barku**. Od Jarky jsme se dozvěděli, že text vybrala jedna z dívek (Lenka Jechová) a že dívky neviděly film, takže je nemohl ovlivnit. Předlohu inscenují maňásky a jako paraván jim slouží školní tabule a v podstatě od školního prostředí se tak všechno odvíjí. Píší na tabuli názvy prostředí, v nichž se situace odehrávají, a také kreslí některé „vysvětlivky“. Práce s maňásky je na velmi dobré úrovni, svižná a razantní rakvičkárna se vesměs daří, a když náhodou něco nejde hned (například některé z častých cpaní loutek do pytle), stává se to spíš dalším oživením celku než problémem. A velkou předností celku je kromě energie a šikovnosti dívek i to, že duch Werichovy předlohy zůstal zachován.

Další jaroměřskou líhni jsou pak **Blechy**, tedy různé skupinky souboru, s nímž pracuje LD Maminy v čele s Janou Dvořáčkovou. **DLS Blechy** se představil s autorskou drobníčkou Majdy Horákové a Káti Pavlisové nazvanou **Šly žížaly k moři**. Loutky byly různé – žížaly návleky na ruce a na pláži u moře se proměnily v drobné loutky na lehátku, pak se hrálo manekýny a tak podobně. Příběh o putování žížal za vodou byl trochu sledem nápadů a scének bez závěrečné pointy. Ale děti to evidentně bavilo, hrály s chutí a energií a tím dokázaly připoutat divákovu pozornost. A určitě se na tom leccos naučily.

Pod názvem souboru **Miss Blechy** se skrývají dívky vyrůstající zvolna z dětských střevíčků (ale ještě se letos mohly zúčastnit i soutěže o postup na Dětskou scénu). Pod vedením Jany a pod názvem **Jak to bývá v pohádkách** zpracoval soubor motivy z předlohy Milady Mašatové „Čtyři pohádky o jednom drakovi“ s tím, že veršovaný text je částečně zachován, pohádky jsou v inscenaci pouze tři (vynechaná je ta o chytré princezně) a vše je částečně propojeno vzájemnou komunikací hereček,

kdy si mimo jiné rozdělují charaktery. Hrají na malém stole s dekorací marionetkami na tyčce a v jednotlivých příbězích se situace příliš neobměňují. Navíc ne zcela přesně fungoval zvukový rámec, který je u těchto pohádek vzhledem k různě vrzající brance důležitý. Co ale v této inscenaci funguje, je humor, nasazení a herecký projev dívek, které na sebe evidentně slyší a každá je důležitou součástí celku. Nezapřou, že vyrůstaly pod vedením Mamin a tentokrát jim prý Jana ponechala velkou volnost, aby se samy hodně naučily, a to i za cenu chyb ve výsledném tvaru.

Dětský soubor **EMBE TE, ZUŠ Střezina, Divadlo Jesličky Josefa Tejkl z Hradce Králové** pracující pod vedením Jirky Polehni se představil s inscenací **Vlci a prasátka** inspirovanou pohádkou Aloise Mikulky. Hrají na stole marionetami na tyči a prasátka přijíždějí na výlet plošným autobusem. Proti původní pohádce je prasátek i vlků víc (5+5), aby si slyšeli všechny děti. Byly šikovné a s vedením loutek si poradily, ale na Mikulkovu poetiku byly zřejmě dost malé, protože si s ní nedokázaly pohrát. Možná by měly blíž k tradiční pohádce.

Pravidelným účastníkem přehlídky bývají také soubory ze **ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** a tato tradice nebyla porušena ani letos. Soubor **Překvapení štrúdl** se představil s inscenací...**a klidný bude Canterbury**, založené na předloze Oscara Wildea. Hraje ve vizuálně hezké scéně na otáčecí stoličce, většinou malými marionetkami na tyčce. Scéna se často otáčela a tak jsme se ne vždy orientovali, co a proč se právě děje a kterou postavu sledujeme. A také se nám zdálo, že vidíme víc strašidel, ale to prý byly jen různé podoby toho jednoho. Hezkým nápadem bylo třeba roztažení strašidla a využití této plochy ke stínohře, nebo jak si loutka hraje s malou loutkou (strašidlo s ministrašidlem). Ale jinak jsme častými proměnami a nápady byli zahlceni a dlouho nebylo jasné, oč vlastně půjde. To se zastavilo až ve scéně, kdy přišla Virginie a litovala strašidlo s tím, že mu pomůže. Z dřívějšího překotného děje není totiž zřetelné, že se Virginie svým vztahem ke strašidlu vymyká.

Poprvé jsme v Hradci přivítali soubor ze **ZUŠ Česká Lípa**, který se pod vedením Lenky Adamcové představil s krátkou inscenací nazvanou **Zahrada**, která vycházela z motivů předlohy Jiřího Trnky, a i když se o zahradě nakonec vlastně nehrálo, pracovní název zůstal. Viděli jsme děti z přípravného a prvního ročníku ZUŠ, které své zkušenosti teprve sbírají, byly zaujaté a jistě se při práci na této inscenaci hodně naučily. Jen možná nebyla nejšťastnější volba maňásků, protože práce s nimi není jednoduchá a bylo to trochu znát. Tam kde mohly být děti jen samy za sebe, byly uvolněnější.

O postup pouze na LCH soutěžily další čtyři již dospělé soubory.

Loutkářská a dětská divadelní přehlídka se v Divadle Drak zabydlela a doufám, že to tak zůstane i nadále. Jsou tu totiž skvělé podmínky a velmi vstřícní lidé – technici i ženy za barem. A navíc k dispozici dva prostory pro hraní a také dílny v Labyrintu pro děti v době, kdy se jejich vedoucí účastní diskuse s odbornou porotou. A letos přibyla také několikrát Michalem Drtinou odehraná Šípková Růženka, kterou hrává ve starém rodinném divadle pro předškolní děti ve školách i doma a hezky s nimi přitom komunikuje. A zvládl i kamarádské zlomyslnosti nás dospělých zvědavců, kteří jsme si jeho produkci nenechali ujít.

Alena Exnarová

PARDUBICKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ PARDUBICE 4.–5. A 8.–9. 4. 2013

1. kategorie

Z okresů postoupilo 18 dětí, zúčastnilo se 17. Úroveň byla dobrá, tedy ani ne špatná a také ne vynikající. Většina dětí byla k přednesu dobře motivovaná, i když jim výkon v některých případech kazil výběr textu. Například u veršovaných textů od Michala Černíka a Jiřího Žáčka je svedl rytmus a rým k „vlnkování“, nepřirozenému skandování či k nelogickému pokládání větného důrazu, což je odvádělo od sdělení obsahu, hlavní myšlenky.

Děti v této kategorii jsou roztomilé samy o sobě, výhodou je bezprostřednost, živelnost, radost z přednášení. Texty, zejména ty delší, prozaické, jim mnohdy byly blízké obsahem, příběhem, ale ne formální náročností jazykového stylu autora. Občas se stalo, že nezvládly frázování delších vět, na které nestačily dechem; nedostatečně oddělovaly situace členěné do odstavců; neporadily si s řečí vypravěče a přímými řeči většího počtu postav. Ale jen občas.

Anežka Vargová se výborně zhostila textu Aleny Vostřé **Jak se princezna vdala**. S temperamentem, výbornou představou, humorem, odstíněním situací s jednotlivými postavami. **Hana Kočová** udržela veršovaný text Ljuby Štíplové **Perníková pohádka** v rovině přirozeného odlehčeného vyprávění, bez samoučelných vlněk. **Nikola Šmahel** přednášel text Michala Černíka **Jak Honza vyrostl nad čertem** s vtipem, nadhledem a rozmyslem. Představoval si dobře jednotlivé situace, čemuž odpovídala i temporytmická stavba.

Teprve sedmiletá **Agáta Dušková** zvolila text Martiny Drijverové **Holčička a vodníci**.

Vyprávění poměrně náročné předlohy si užívala od začátku do konce s lehkostí a výborným kontaktem s publikem. Všichni jmenovaní recitátoři byli oceněni diplomem, dalších šest dětí pak získalo čestná uznání.

Bylo to hezké a obohacující úterní dubnové dopoledne v Domě hudby v Pardubicích.

Nina Martínková

2. – 4. kategorie

Všichni účastníci se shodli, že úroveň přehlídky byla letos dobrá. Někdy natolik, že kdyby např. lektorský sbor mohl nominovat na národní přehlídku ve 3. kategorii 3 recitátory, tak by se tak stalo. Co zapříčinilo tento výsledek? Samozřejmě, v první řadě výběr. Převažovaly texty, které děti motivovaly, bavily, vyvolávaly jejich představy a splňovaly přednesovou náročnost. Mnohé děti využily nabídku textu, promlouvaly k divákům uvolněně, se zjevným potěšením z vystupování, které sice občas „ujelo“ poněkud do přehánění, či tlačení na hlas, ale v podstatě lze konstatovat, že jsme se téměř nepotkali s vystoupením pod úroveň krajské přehlídky.

Opět se potvrdilo, že se velmi vyplatí při přípravě věnovat dostatečný prostor rozboru. Pokud si dítě uvědomí, jak je text utvořen, kde jsou vrcholy, jak je utvořen příběh, jaké postavy – zkrátka „o čem to je, jak je to napsané a o čem budu vyprávět“ – jeho vystoupení působí promyšleně, přirozeně a sdělně. Je zajímavé, že se občas problémy s výstavbou přednesového výkonu projeví i u velmi šikovných a připravených recitátorů.

Další nedostatek, který se táhl jako červená nit všemi kategoriemi, je čárkování – při každé čárce klesání hlasem. Při rozbořech s recitátory a doprovodem se ukázalo, jak málo se otázka frázování při studiu textu řeší.

Přehlídka se konala již tradičně v malém sálku Domu hudby. Každá kategorie měla svůj den, což bohužel není na každé recitační přehlídce, alespoň dle mých zkušeností. Organizátorka Hana Cihlová opět dokázala navodit příjemnou a klidnou atmosféru, všem, zejména dětem, bylo na přehlídce dobře. Hlavní program, přehlídku dětského přednesu, rámovaly ranní mluvní rozcvička a odpolední diskuse s lektory. O seminář byl zájem, příliš se neprojevoval jinde obvyklý úprk po vyhodnocení. Příjemně zapůsobily i hudební vstupy žáků hudebního oboru pardubických „zušek“. Obsazení lektorského týmu se mi zdálo přínosné jak pro děti, tak

pro jejich doprovod. To považuji za důležité – nic tak neodradí recitátory a jejich pedagogy od přednesu, jako nechápavá, nepoučená, neodborná a zájem o problematiku dětského přednesu neprojevuující porota.

Myslím, že určitě v každém z nás zůstaly na setkání s přednesem v Pardubicích ty nekrásnější vzpomínky.

Ema Zámečníková

Výsledková listina přehlídky:

II. kategorie

Na celostátní přehlídku do Svitav postoupují **Jakub Baťa** (ZUŠ Chrudim) a **Natalie Finsterlová** (ZŠ Jevíčko)

Další ocenění získali: Martin Pittner (Dramatická školička Svitavy), Petr Kavička (ZŠ Pardubice – Polabiny I.) a Eliška Truhlářová (ZŠ Ústecká Česká Třebová)

O čestná uznání se podělili: Alžběta Veselá (ZŠ Sloupnice), Jan Sebránek (ZŠ Pardubice – Polabiny I.) a Kryštof Chadima (I. ZŠ Litomyšl)

III. kategorie

Na celostátní přehlídku postoupují **Michal Busta** (ZUŠ Chrudim) a **Viktorie Štochlová** (ZŠ Sloupnice) – s textem I. M. Jirouse: Ptala se Františky Marta

Další ocenění získali: Vladimíra Pithartová (ZUŠ Chrudim) – náhradník pro postup a Anna Nováková (ZŠ Závodu míru Pardubice)

Čestné uznání: Anna Kubizňáková (ZŠ Jiráskova Vysoké Mýto) – za přednes textu I. Hurníka: O spravedlivém panu soudci a Natálie Chochořová (ZUŠ Lonkova ul. Pardubice) – za přednes textu E. Leara: Sovák a Micinka

IV. kategorie

Na celostátní přehlídku postoupují **Kamila Kolářová** (ZUŠ Lonkova ul. Pardubice) – s textem L. Rostena: Pan Kaplan má stále třídu rád a **Barbora Lohniská** (ZUŠ Lonkova ul. Pardubice) – s textem R. Belingerové: Babička

Další ocenění získali: Vilém Branda (ZŠ Závodu míru Pardubice), Anna Ročňová (ZUŠ Chrudim) a Matěj Nárožný (Dramatická školička Svitavy)

Čestné uznání: Lucie Krausová (ZŠ Javornického Vysoké Mýto) – za přednes textu M. Drijverové: Evžen a Zdeňka Maurerová (ZŠ Jevíčko) – za přednes textu S. Komendy: Zmýlená neplati

V porotě střídavě zasedali: Mgr. Emílie Zámečníková, Mgr. Jana Trojanová, Mgr. Nina Martínková, Josef Vrána, Petr Kouba

Doplnila Hana Cihlová

SVITAVSKÝ DÝCHÁNEK SVITAVY 12.–13. 4. 2013

Krajská přehlídka dětských divadelních, recitačních a loutkářských souborů Svitavský dýchánek skutečně pohodovým dýchánkem byla. Alespoň pro mě a kolegy, se kterými jsem se ve Svitavách potkávala. Dům, nazývaný Fabrika, se zcela zateplil do všech koutů, a pokud tu někde bloudívají dušičky děláčků, asi byly bez sebe údivem, co z jejich továrny vyrostlo. Hrál se ale i v příjemném a malém divadélku Trám, přičemž se mohl vedle něho zdát obrovský sál Fabriky příliš velký na představení Dětské scény, kdyby to nebyl zajímavý sál s dobrou akustikou. Ano, děti jsou často roztomilé a my „dramaťáci“ se máme rádi, ale myslím, že to nebyly hlavní důvody mého pozitivního pocitu z přehlídky – vstřícnost zaměstnanců Fabriky, nočním hlídačem počínaje a ředitelem konče, se zdála být nekonečná. Plakáty, pozvánky, programy, uvádění jednotlivých představení – všude byla cítit pečlivost, vztah k věci a profesionalita.

Pokud mohu srovnávat s jinými festivaly dětského divadla, tato přehlídka se vyznačovala i vysokou celkovou odbornou úrovní a velkou pestrostí zvolených inscenačních postupů i přístupů k vedení dětských divadelních souborů. S cílem být poctivou dýchankovou průvodkyní, jsem si rozdělila představení do pěti kapitol. Diskuse vedoucích souborů s lektorským týmem jsem si nahrávala a tak jsem mohla v této zprávě zpracovat pohledy nejen své, ale i ostatních přítomných na diskusích, zejména kolegů lektorů Dominiky Špalkové a Pepy Brůčka. U postupujících a doporučených souborů přímo cituji text uvedený v evidenčních listech.

Kapitola první: Skoro jako ti profíci aneb Podobné není totéž

Pohádka o perníkové chaloupce, O liščí moudrosti, Don Šajn, Skleník a Zlatá šupinka

Pohádka o perníkové chaloupce (na motivy pohádky napsal Václav Rybišar)

Vedoucí upravil známou pohádku zcela po svém a nazkoušel ji pak s dětmi dramatického kroužku **DDM BETA z Pardubic**. Ve zjednodušené scéně, s nefunkčními vánočními stromky, kdy nebyly v ní ani v textu vytvořeny podmínky pro tvorbu postav, vztahů, kontaktů a situací, kdy jednání na jevišti se proměnilo ve snahu rozesmát publikum samoučelnými a povrchními „fóry“, neměly šikovné děti šanci předat cokoli ze sebe. Na poli dětského divadla, kde poslání a smysl je výsostně etický a hranice, kdy se „to“ daří je tak křehká, je užívání vulgarismů typu „manželka je čůza“ apod., mírně řečeno, nemístné. Nemusíme být puritáni, ale když není jiný pádný důvod, nelze tento humor nabízet dětem jen proto, že se mu budou smát. Za kvalitu textu nese zodpovědnost pedagog, neměl by děti jemu svěřené vést směrem k dnes někdy nabízenému pokleslému libivému kulturnímu trendu. My, učitelé, máme přece poukazovat na to, co děti kultivuje, ne?

O liščí moudrosti (úprava textu Evy Košlerové Petr Štanclová a Jana Endyšová)

Divadelní kroužek **Knoflíček**, který působí od roku 1997 při **DDM Kamarád v České Třebové**, přivezl do Svitav obrovsky výpravné, až muzikálově laděné, představení, ve kterém z barevných přezdobených kostýmů, falešných vousů a výrazného líčení vykukovaly oči mnoha velmi sympatických a šikovných dětí. Ačkoliv soubor ve své anotaci uváděl léta zkušeností (*O liščí moudrosti* bylo již patnácté představení v jeho historii) včetně zájezdů do ciziny, působily obě vedoucí, Petra Štanclová a Jana Endyšová, též velmi milé a debatě vstřícné, velmi nezkušené. Jakoby je současné dětské divadlo a dramatická výchova zcela míjely, jakoby nevěděly o jiné cestě svého souboru než napodobovat televizní produkce, co nejvíc se přiblížit muzikálovým „šou“ a jako jediné měřítko kvality vnímat odezvu diváků. Pro svou produkci si upravily televizní scénář Evy Košlerové se sentimentálním didaktickým příběhem, doplnily jej nahrávkou hudby a zpěvu, snad původní a upravenou. Děti tudíž tancovaly a klapaly pusou- ostatně, když to můžou dělat profíci, proč to vyčítat dětem, že... Přes veškerý balast působil soubor skromně, pokorně (představení, které určité vyžadovalo obrovskou přípravu, sehrál v devět hodin ráno) a nadšeně. Děti byly vybavené pohybově i mluvně. Možná se od něho v budoucnu jiných výsledků obrovského snažení a práce.

Don Šajn (tradiční loutková hra v úpravě Jiřího Polehni a Libora Štumfa)

S překrásnými loutkami se starobylou patinou (jak se při diskusi ukázalo, byly vyrobeny na zakázku polskými mistry řezbáři) se představil soubor **Amigos** principála Libora Štumfa z Chrudimi. Vedoucí souboru byl na jevišti viděn nejvíce – ovšem krom loutek - děti, s poněkud nejistýma očima, jsme viděli na začátku a na konci. Ale to už tak v loutkovém divadle někdy bývá.... Vedoucí souboru jakoby řídil představení v roli principála. Ale hned na začátku je svými loutkoherci přesvědčen k rychlému přehrání Dona Šajna, což jeho roli principála poněkud znejistilo

a dále pak ji nic neupevnilo. Děj velkého tyjátru se „srazil“ na 10 minut a on musil mnohé dovysvětlovat, ale i tak zůstal příběh nejasný a jakoby neukončený. Jako předloha neposloužila souboru hra lidových loutkářů, ale úprava Jirky Polehni, kde byl jistě prastarý konflikt řešený rázně a úderně, Jirka je zkušený loutkář-rakvičkář. Při představení chrudimského souboru jsme pocítovali jisté disproporce – na jedné straně dokonale profesionální loutky a legrácka pro dospělé, a na druhé straně děti bez nadhledu a řemeslných i životních zkušeností pro poněkud morbidní loutkotragédie. A tak se zdálo, že děti nemluvíly za sebe a že nevěděly úplně, co hrají. Jak by také mohly – vždyť, jak vedoucí souboru přiznal, celého Dona Šajna neznají, viděly prý jen film Švankmajera. Ale určité projevy pokoru a vztah k loutkovému divadlu i ke kolektivu. Snad se tedy dočkáme inscenace s jejich větším tvůrčím vkladem.

Skleník (Karel Václav Rais)

Povídka byla poprvé vydána v roce 1895. Vzdělaná mladá žena se přistěhuje do maloměsta a musí spolu se svým mužem čelit malým poměrům. Téma jistě živé i pro dnešek. Soubor, který disponuje velmi vybavenými, převážně staršími, dětmi (mnohé získávají ocenění v recitačních přehlídkách) se vydal nesnadnou cestou za velkým činoherním projektem – „doslovné“ kostýmy, jeviště zaplněné mnohočetnou výpravou, činoherní dospělácké herectví. Na jevišti bylo možné pozorovat defilé figurek, při čemž ve snaze zahrát postavu co nejlépe docházelo často k přehrávání a ke známým pitvoření (nejvíce snad koktavá tetka). Je otázkou, zda se podařilo v popisné scéně, přeplněné nesourodými scénografickými prvky (zbytečná brána, nezdůvodnitelné současné materiály) vytvořit reálné obrazy doby K. V. Raise (ovšem pokud tomu tak inscenátoři chtěli) a zejména, zda se podařilo předat téma v Mistrově povídce obsažené. Diváci se v podstatě ani nedozvěděli základní informaci „co je to vlastně ten skleník“ a zejména nefungovaly ony dva odlišné světy – svět mladých a svět zapšklých maloměšťáků. Jistě zajímavé dramatizace by prospěly výrazné škrty, přehlednost, při tvorbě inscenace potom zejména nadhled a odstup.

Zlatá šupinka (Lucie Pilařová, vedoucí souboru)

Soubor Zjev z Jevíčka se představil pohádkou, která působila velmi lidově. Ukázalo se však, že se jedná o „umělé“ dílko režisérky a vedoucí souboru. Autorka sice psala sama, ale psala „na tělo“ dětem, s dětmi scénář konzultovala a dodávala do něj jejich nápady. A podle toho, jak přicházely nové a nové děti, připisovala nové a nové postavy. Na přehlídkách se někdy razí mylný názor, že dobré dětské divadlo je jen „když si to vymyslí děti“, ale pokud dojde k prolnutí osobnosti vedoucího se členy souboru, není vidět hranice, kde končí pohled dětí a začíná názor dospělého. Výsledek souboru z Jevíčka diváka doslova pohladil, mnozí měli pocit tradice a poctivého vesnického divadla, upřímného ve svém sdělení, pokorného a přístupného. Tento pocit nepramenil jen z textu, ale i z projevu dětí. Působily čisté, kultivované a ve svém přirozeném herectví vytvářely uvěřitelné postavy (Babička, Princezna, Princ). A nejlépe snad z celé přehlídky jednaly slovem (vždyť v souboru působí několik úspěšných recitátorů). Tajemnost starých českých motivů dodávalo jevišti kouzlo, humor, který jakoby zrovna vznikal, staročeské kořeny. Příjemný dojem by umocnil lépe dořešený konec (asi by bylo dobré přizvat k talentované autorce dramaturga), ujasnění funkce kouzelné šupiny, méně líčení a zhasínání na přestavby.

Kapitola druhá: Dramatické kroužky ZŠ a DDM

Princezna Parádie, Veselý autobus, Brémští muzikanti a Jak se stalo, že je vrána černá

Princezna Parádie (Josef Štefan Kubín)

Zkušená paní učitelka Eva Sychrová, účastnice mnoha národních přehlídek a svým souborem jistě velmi milovaná, přivezla ze **ZŠ Sloupnice** pohádku J. Š. Kubína, kterou pro své děti různého věku upravila. Dramatizace knížek slavného pohádkáře není jednoduchá, vyvstává nebezpečí, že jeho jazyk může být při převedení do dialogů okleštěn. A to se poněkud přihodilo i sloupnickým, a tak příběh připomínal spíše moralitu, než košatý příběh. V tomto dojmu nás navíc utvrzovaly písňové texty. Vyvstala otázka, nakolik děti nabízená předloha oslovila, neboť jsme postrádali jejich nadhled, stylizaci a jevištní metaforu. Klouby se více k dospěláckému činoherectví a popisnosti. V souboru, kde se děti střídají, přicházejí a odcházejí a kdo se přihlásí, ten hraje, je velmi těžké, krom jiného, neustálé hledání motivací. A tak se může stát, že se sáhne k jednoduššímu řešení, až k ilustracím, myšlenka se stává plakátem a není apelem. Vést velký soubor tolik let na tak vynikající úrovni, jako paní

učitelka ze Sloupnice, dokáže málokdo, proto lze pochopit, že se některý rok, a snad i kvůli snaze vše nazkoušet včas, nezadaří.

Veselý autobus (pásmo básní Ludvíka Středy)

Doslova „pod vedením“ paní učitelky, která přednášela texty spolu se souborem přímo na jevišti, se představil recitační kolektiv žáků **2. třídy při ZŠ v Prachovicích**. Když jsou děti nevelké, nezkušené a nejisté, nelze mít jistě proti přítomnosti vedoucí na scéně námitky. Představeníčko však působilo secvičeně, „udělaně“ (místy méně, místy více) bez spontaneity. Děti budily dojem, že jsou na jevišti spokojené. Vykonyvaly však, upnuté na svoji, zřejmě velmi milovanou, vedoucí, pouze úkoly a zadání, které někdy připomínaly ilustrace naučené ve školkách. Tvaru by jistě prospělo zpřesnění rámce: odkud kam jede autobus, kdo je autobus a alespoň nástin jeho cíle. Představení tak nečekaně skončilo, aniž by dospělo ke konci. S dětmi a s paní učitelkou na jevišti vystupovala, oproti dětem starší, kytaristka. Její role nebyla zřejmá, mohla vést hudbou, ale nebylo tomu tak. Přes všechny připomínky, které vedoucí přijímala velmi vstřícně, neboť k účasti na přehlídce přistupovala jako ke zkušenosti, nutno ocenit kvalitu práce s dětmi – působily velmi kultivovaně.

Brémští muzikanti (pohádka bratří Grimmů)

Soubor **Dramatáček DDM NA Ježkovce Heřmanův Městec** je tvořen převážně dětmi z prvních tříd. Na jednoduše rozděleném jevišti si děti s chutí „na něco hrály“ a zdálo se, že je jim jedno, že jejich hře přihlížejí diváci. Představení fungovalo jednoduchými prostředky od začátku do konce, kapela, štronz, přirozená a jednoduchá tvorba charakterů postav, nic se nemuselo ilustrovat, stačil znak, vše se bralo do hry, i chybějící zuby prvních... a ani jsme nepostřehli, že chybí kohout. Jen někdy, když si děti uvědomily, že hrají divadlo, začaly „hrát“, což se projevilo zejména na falešné intonaci (vlnkování). Tam, kde byli vykořisťovatelé zvířátek, jsou posléze loupežníci, děti si hrály a hrály a nás vtáhly do hry, ve spontánnosti a v sounáležitosti jsou zárodky divadla. Moc nás bavilo, být u té hry.

Jak se stalo, že vrána je černá (podle indiánské pověsti)

K tomu nejlepšímu na Svitavském dýchánku patřilo autorské představení souboru **Benešáci ze ZŠ Pardubice**. S dětmi je připravily paní učitelky Martina Hezká a Petra Zahradníková. Zde je citace doporučení členky lektorského týmu Dominiky Špalkové:

„Vkusná a minimalistická inscenace, která vychází z postupů dramatické výchovy, a ze které je patrné, že děti byly k inscenaci vedeny tvůrčím rozvojem dovedností a schopností adekvátních k jejich věku a zvolené předloze. Výběr indiánské legendy a její následná dramatizace oslovila jednoduchostí a přímočarostí. Všechna čtrnáct dětí působí na scéně uvolněně a přitom drží kultivovaně tvar inscenace, jsou si vzájemně vnímavými partnery. Výtvarné řešení jednoduše zvolených unififikovaných kostýmů, ozvláštněných rekvizitami (luky, kožichy, provaz, bílé plátno) také souznělo se zvolenou látkou. Obzvláště divadelně silná je hned úvodní scéna, kdy děti postupně vstupují do skupinového živého obrazu dávných lovců s vnitřním zaujetím a přesným postojem, který vymezuje „hru na...“ a zároveň nabízí divákům paralelu a asociaci na výjevy starých nástěnných jeskyních maleb. Zvolená ikonika dále funguje jako jednoduchý a přitom silný princip inscenačního řešení, který souzní se zvolenou tematikou. I když inscenace není objevná ani výběrem předlohy, ani překvapivým jevištním zpracováním, působí vyrovnaně a čistě. Spíše než inspirativní divadelní tvar je inscenace příkladná pedagogickou prací s využitím postupů dramatické výchovy v podmínkách běžné základní školy. Navíc vedle atakujícího kýče divadla hraného dětmi, který se bohužel nevyhnul ani krajské přehlídce dětského divadla ve Svitavách, je představení sympatickým příkladem poctivého procesu v hledání divadelního tvaru s dětmi, který vyústil v neokázalou a přitom svébytnou jevištní prezentaci.“

Kapitola třetí: Výprava do nebezpečných vod dramatizace

Tobiáš Lolness, Domeček pro..., Sen o Pipi

Tobiáš Lolness (Timothee de Fombelle)

Profesorka češtiny svitavského gymnázia Radka Oblouková, zřejmě stržena silným čtenářským zážitkem, se rozhodla utkat s náročnou dramatizací 500 stránkové předlohy. Jistě krásný výběr, kniha čtenáře uchopí a nepustí – osobitá filosofie autora, vztah dvou světů, fantasy, svět vědy a její alchymie, zrcadlo balastu našeho světa, velký silný podtón – blízké a současné téma. Dramatizace takového díla je však jistě velmi těžkým úkolem, snad výborný námět na film

v Hollywoodu, ale zdá se, že dojít k naplněnému sdělení jednoduchými divadelními prostředky, není možné. A opravdu, došlo k výraznému posunu od předlohy, a jak sama autorka scénáře přiznává, jejich inscenace plyne velice volně „na motivy“. Z klukovského románu se stala (snad i z důvodu odchodu tří chlapců ze souboru) dívčí inscenace dávající divadelním „kanálem“ divákovi nepřesné a zavádějící informace. Díky tomu nechápe, co se mu chce sdělit, nebo chápe, ale ne tak, jak soubor zamýšlel. Snad by bylo schůdné jít cestou jevištních obrazů, ale ty se nevytvářely. Zdá se, že divák znající předlohu, byl na tom lépe – hledání zážitku z knihy však muselo být pro něho vyčerpávající, neznalý divák pak byl zcela zmaten. Děti však zmatečně nepůsobily, rozuměly tomu, co chtějí sdělit a zdálo se, že ví, proč jsou na jevišti. Takže ve výsledku nutno ocenit práci souboru jako významný pedagogický počín, těsné setkání Radčinych studentů s velkým literárním skvostem.

Domeček pro... (Chris Priestley)

Klára Literová přivezla dvě představení osobitého rukopisu.

Pro své první představení hrané ve Svitavách zvolila hororový tajemný příběh. Jak by také ne, věk starších dětí má rád tajemnost a horovost. Zvolené prostředky byly jistě v pořádku – navození tajemné atmosféry, groteskní hudba, vkusné a jednoduché výtvarno, míchání imaginárního a reálného – to je přesně ono. Ale tajemno a hrůza nepřicházely a při diskusi se hledaly příčiny proč. Už v předloze je mnoho otazníků a jistě bylo těžké najít klíč, jak zachovat otevřenost a nedořešenost příběhu (vždyť otázka „kam to půjde?“ může být v katarzi příjemná) a přitom nenavodit pocit zmatku a neporozumění. Snad kdyby se věci tajemné děly imaginárně (domeček, dveře) a hmotné reálně, postavy se tvořily přesněji a výrazové prostředky používaly smysluplněji, pak by se tyto otazníky divákům tolik nezjevovaly. Určitě je však přínosné přinést tento zánr na přehlídku dětského divadla, už kvůli zamyšlení, jak toto téma dělat.

Sen o Pipi (podle Astrid Lingrenové Klára Literová)

Milovaná autorka dětských knížek se nemůže objevit na divadle, neb trvá embargo na autorská práva. Téma Pipi je dětem blízké, určitě se jedná o skvěle zvolené východisko pro dětský divadelní soubor. Postava Pipi – kdo to je? Tvor, který nás vyhazuje ze stereotypu, dává impuls ke změně způsobu žití, vede k rozvoji fantazie a imaginace? Ona by měla být hybnou silou, ale to se poněkud v představení nedělo. Inscenace působila jako veřejná hodina, byli jsme přítomni procesu, ukázke české školy dramatické výchovy. Nic proti tomu, ale pokud uchopím Pipiovské téma (nemusím narušit embargo), mohu jít snad víc do absurdity, víc provokovat fantazii a představivost.

Kapitola čtvrtá: ZŠ speciální Lanškroun

Pavouček Pája (Pavel Šrut)

Hezký text vybraly a upravily pro své svěřence pedagogy ZŠ speciální Lanškroun Eva Vetchá a Vladimíra Skalická. Říci, že se jedná o obdivuhodnou práci, je málo. Kdo měl možnost vidět vystoupení z podobných zdrojů, ví, že se může jednat o silný oboustranný emoční zážitek – jak pro herce, tak i pro diváky. Učitelky učí (představení vznikají, Pája není prvním počinem během výuky řečových dovedností) vlastně už dospělé děti většího či menšího postižení. V tomto případě tedy nelze opravdu nikoho vyřadit, musí být, a taky je, pracováno s každým, je nutno plně využít všech možných předností každého účastníka. Vybrat přesné východisko pro takový soubor je snad ještě důležitější než u jiných dětských souborů. Příběhy pavoučka Páji řeší otázku „kdy budeme dospělí“, to je téma, které dle slov učitelek, řeší jejich svěřenci nejvíce. V divadle, a opravdu jsme měli možnost vidět představení a vnímat herce, se promítlo jejich myšlení. Vstoupili jsme do jejich světa, brali jsme ho takový jaký je, a jak funguje. Uchopili jsme jejich téma. Nemuseli jsme se o něj bát, protože na jevišti s nimi byly jejich učitelky, pomáhaly jim se vším, co bylo třeba, někdy i za ně mluvily, přičemž herci i my jsme to přijímali tak, jako by mluvili Oni. Pro herce byly vytvořeny obrazy a situace, pak stačilo jen málo slov (a mohlo jich být ještě méně) a divák pochopil. Obrovská radost z bytí a z pouhé existence na jevišti, kdy naplno prožívali smutek, naplno radost, to vše by nám, kdož se nějakým způsobem podílíme na divadelní tvorbě, mohlo být příkladem, neboť nám byla vlastně předvedena dokonalost.

Kapitola pátá: Osobnost Jany Mandlové a Svitaváci kolem ní

Nejvýraznější osobností letošní přehlídky, která ovlivnila celkovou atmosféru i vysokou odbornou úroveň, se stala Jana Mandlová. Její jméno se zaskvělo pod tituly čtyř inscenací, **Jeleňovití**, **Chlebová Lhota**, **Haló, Jácíčku a ...A žeru rybí tuk**, přičemž všechny se dočkaly ocenění, a to i těch nejvyšších. Přitom vedoucí stihla připravit se svými žáky i drobné etudování jako uvedení každého představení Svitavského dýchánku. Jedná se o velkou pedagogickou i inscenační práci, neboť nikdy se nestalo, aby nějaká složka vypadla z kvality, aby došlo ke šlápnutí mimo. Přirozené děti pod nenápadným vedením, vždy vysoká výtvarná hodnota, osobitá výrazná poetika, výborný výběr předloh, respektování poetiky předloh, to vše provázelo všechny Janiny počiny.

Jeleňovitými Petra Nikla se soubor motivoval k vlastní tvorbě (i k jelenu svitavskému), kterou potom k niklovské přiřadil. Krom výše uvedených kvalit se představení vyznačovalo hraním si s poezií a rytmem, ale i s tvorbou. Poněkud nesourodá skupinka dětí si na jevišti spontánně hrála a dováděla. Vždy však znala hranice a došla včas ke zklidnění a soustředění. Inscenaci by prospělo přesnější frázování, pointování jednotlivých částí a větší mluvní srozumitelnost, zejména při sborové recitaci.

Inscenace **Chlebová Lhota** je výsostně o hmotě. Chlebové domy, chlebová vesnice, krájení chleba, chlebová vůně. K práci, ke které zřejmě soubor směřuje, lze výběr předlohy považovat za ten nejsprávnější. Příběhy vyprávěné v „chlebové“ komunitě si děti na námět stejnojmenné knihy Dagmar Urbánkové tvořily samy, stejně tak i scénu a loutky. Složitě a náročně představení má zdravé ambice být dokonale inscenací. Zřejmě proto má divák pocit náročnosti, zapomíná, že se jedná o vystoupení dětí. Přehrášl a nepřehlednost činoherních i loutkových postav, příliš mnoho scén, nesoustředěné přestavby, spousty vjemů, obrazů, se těžko skládají v přehledný vystavěný celek. Chvillemi jakoby chybělo k jevištní tvorbě ve vnitřku souboru soustředění, vzájemné vnímání a naslouchání, čas a klid. Inscenace je plná nevyužitých příležitostí, někde je potřeba škrtat, třdit a zahazovat nápady – zkušenosti vedoucí dětských divadelních souborů však vědí, že to je velmi těžké. Tyto výtky však kvalitu práce vedoucí i dětí nijak nesnižují.

Další dvě Janiny inscenace se již k „dokonalosti“ přibližují podstatněji, proto byly i na přehlídce oceněny nejvýše. Zde je hodnocení **Haló, Jácíčku** (podle Daisy Mrázkové) od Pepy Brůčka, člena lektorského sboru:

„Jeden úsek života dvou kamarádů vytvářejí do sebe prolnuté čtyři minipříběhy (Jácíček a vosy, Veverka, Slon, Slon a krápníky). Loutky Jácíčka, Veverky a vos jsou hradové. Slona hraje dívka pomocí netradičně navlečeného svetru. Děvčata vodí loutky nápaditě, hravě a s jistotou. V krátké inscenaci je využito mnoho příjemných loutkářských „figlů“, které jsou s povděkem přijímány jak dětským, tak dospělým divákem (běh Jácíčka, jeho schovávání s vykukujícíma ušima, apod.). Velice dobrá, jednoduchá, variabilní scéna své největší překvapení ukáže až v závěrečné části – kořeny slona v krápníkové jeskyni. Předností inscenace je její hravost a skvělá animace loutek. Porota přemýšlela o jiném vyjádření hvězdné oblohy v závěru inscenace, než baterkami svítícími divákům do očí. Vysvětlení, že slabé baterčičky před představením přestaly svítit, porota přijala.“

Stejný lektor psal i doporučení představení **...A žeru rybí tuk** podle knihy Petra Chudožilova (na této inscenaci spolupracovala Jana Mandlová s Karlem Šefrnou):

„Jednoduchá scéna, skvělé jevištní nápady (např. herci si strčí do uší papírové ubrusky a mají psí uši), ale především příjemná poetická, atmosféra, nálada, ve které nechybí ani jemný humor. Jediná loutka je funkčně rozehrávána (např. i stínohrou, nebo prosvícením do skla při jízdě v tramvaji, apod.). Celá inscenace je rozdělena do množství kapitol, které ji rytmitizují. Poněkud mi to připomíná dopadání kapek vývojky na exponovaný fotografický papír. Teprve po dopadu poslední kapky se ukáže celý výsledný obraz.“

Soubor na této čerstvé inscenaci ještě bude „dopilovávat“ závěr inscenace. Ten dosud nemá onu radostnou svěžest, která oslovila jak dětské, tak dospělé diváky u zbytku představení.“

Ema Zámečníková

KRAJ VYSOČINA

PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ TŘEBÍČ
10. 4. 2013

I. a II. kategorie

Postupová přehlídka začíná společným zahájením pro všechny čtyři kategorie v kinosále divadla Pasáž. První dvě kategorie se scházejí v bufetu, který proměňujeme v recitační prostor. Zvlášť těm, kteří jsou na přehlídce poprvé, je třeba vytvořit přátelskou nesoutěžní atmosféru. Předsedkyně poroty Jana Křenková zahajuje pohybovou a hlasovou rozvíčkou, děti se seznamují s novým prostředím, pohybují se v něm, štekají, mňoukají..., protahují se jako kočky, uvolňují se.

V první kategorii dramaturgicky nijak objektivně převažují texty Jiřího Žáčka, objevuje se po jednom textu od Josefa Hanzlíka, Miloše Kratochvíla, Jiřího Havla, Josefa Bruknera, Aloise Mikulky. Žáci 2. a 3. ročníků základních škol interpretují ojediněle zdařilé texty odpovídající jejich věku a interpretačním schopnostem (např. Mikulkův text **O malém pávovi** interpretovaný **Aloisem Stavárkem** – čestné uznání). Kultura projevu je po technické stránce oblastí, kde se může každý zlepšit: pro některé recitátory je rozmlouvací rozvíčka novinkou. Přirozenost je další vzácná hodnota a zároveň kritérium hodnocení pro odbornou porotu. Další čestné uznání patří **Dianě Kvášové** s Žáčkovým **Jak liška napálila medvídky**.

Ve druhé kategorii s postupem do celorepublikového kola se opět objevují texty českých autorů: Miloš Macourek, Miloš Kratochvíl, Ludvík Středa, Daniela Fischerová, František Hrubín, Emanuel Frynta, Jan Skácel, Ivan Martin Jirous. U dramaturgie je opět třeba se pozastavit. Slyšeli jsme texty, které zůstaly interpretačně nevyužity, i texty, které už byly pod úroveň recitátora. Výběr textu, pochopení tématu a přirozený kontakt s publikem jsme ocenili u postupujících **Elišky Kostkové** (s Macourkovou **Jepicí**) a **Dagmar Dobrovolné** (Macourkův text **O Kryštůfkovi, který se schoval v mixéru**). Čestné uznání patří **Filipu Chroustovskému** (Ukolébavka D. Fischerové) a **Jonáši Lisovi** (Velryby Em. Frynty).

Přehlídku jsme nejmladším recitátorům ukončily společným rozhovorem v půlkruhu o tom, jak přicházejí k textům, s vysvětlením kritérií hodnocení, Jana Křenková zmínila dramaturgicky vhodné texty z přehlídky, poukázala jsem na souvislost vhodně zvoleného oblečení a obutí s tělesným i hlasovým uvolněním. Následovalo předání pamětních listů a ocenění, jednotlivým recitátorům s doprovodem jsme se individuálně věnovaly.

Děkujeme všem zúčastněným i těm, kteří se podíleli na výběru textu.

Ať recitace s objevnou dramaturgií zůstává podnětnou radostí i v budoucnu.

Postupujícím přejeme inspiraci i potěšení z celorepublikového finále ve Svitavách 7.–9. 6. 2013.

Porota pracovala ve složení Jana Křenková, Stáňa Štěpánková, Kateřina Petrliková.

Kateřina Petrliková

III. a IV. kategorie

Ve III. kategorii se představilo lektorskému sboru, který pracoval ve složení Jana Procházková, Jaroslav Dejl a Jiří Pokorný i pro IV. kategorii, celkem 9 recitátorů.

Ve IV. kategorii pak vystoupilo 10 recitátorů.

Po shlednutí všech přednášejících, ještě před vyhlášením výsledků, kde všichni recitátoři a recitátorky obdrželi čestné uznání za účast na krajském kole, předseda lektorského sboru všem poděkoval, recitátorům a recitátorkám za účast na přehlídce, ocenil snahu o co nejlepší prezentaci v uměleckém přednesu sólistů. Poděkoval pedagogickým pracovníkům a rodičům za pomoc, kterou věnují mladým přednášečům a to nejen pedagogickou (výběr textů, zpracování, atd.) ale i morální, kdy umělecký přednes rozhodně nemá takovou podporu jako např. sport soutěže, matematické a jazykové olympiády, atd.

V obecném hodnocení pak konstatoval, že bohužel čtvrtá kategorie

byla co do kvality i výrazných přednáškových osobností „chudší“.

Při interpretaci textů v obou kategoriích docházelo k prohrškům – např. recitátoři neuváděli překladatele, pokud interpretovali nečeské autory, docházelo k nepřesné interpretaci – záměně slov, vynechání slov, neuvedení změny v předloženém textu, nesprávnému přízvuku, „čarování“ s hlasem, k nedodržování veršů a naopak chybně myšlenkové přesahy. V některých případech pak vinou nevhodně zvolené předlohy došlo více méně pouze k reprodukci vybraného textu. Někteří recitátoři z předlohy vytvořili monolog, který by mohl uspět na přehlídce monologů. Stále častěji se interpreti „specializují“ na přednes prózy, neboť se chybně domnívají, že interpretace prozaických textů je snazší.

Jen u několika jedinců byla vidět soustavná celoroční práce na vybraných textech, vědomosti o autorovi, jeho tvorbě, což u interpretů III. a především IV. kategorie lze předpokládat.

Ve III. i IV. kategorii si lektorský sbor vyžádal druhé texty vždy od 6 přednášečů.

Ve III. kategorii byla k postupu, na Národní přehlídku Dětská scéna 2013 ve Svitavách, doporučena dvojice **Tomáš Ryška** s textem **Daniely Fischerové Ukolébavka** a **Gabriela Šebková** s textem **Josefa Čapka O klukovi, který se tuze bál**.

Čestné uznání za přednes básně Václava Hraběte *Děšť* obdržela **Nad'a Kaňková**.

Ve IV. kategorii doporučil lektorský sbor pouze jediného sólového recitátora - **Daniela Mužátka** s předlohou **Charlese Baudelaiera Starý komediant**.

Čestné uznání v této kategorii obdržela **Veronika Janíčková** za dramaturgický výběr textů **Daniely Fischerové – O nejvyšším božském tajemství** a **Karla Čapka – O lidech spolkových**.

Připomínky a doporučení k jednotlivým interpretům postupujícím na celostátní přehlídku jsou uvedeny v evidenčních listech.

Jiří Pokorný

PŘEHLÍDKA DIVADELNÍCH SOUBORŮ KRAJE VYSOČINA - TŘEBÍČ 11. 4. 2013

Konala se ve čtvrtek 11. dubna 2013 v Národním domě na Karlově náměstí v Třebíči.

Organizoval ji Dům dětí Třebíč a Městské kulturní středisko Třebíč. Výsledky své celoroční práce si navzájem předvedlo devět souborů. A hned můžeme říci, že se soubory rozdělily do dvou skupin.

První skupinu tvořily soubory, jejichž vedoucí používají ke své práci s dětmi postupy

dramatické výchovy, rozvíjejí fantazii nejen malých herců, ale i diváků, zdokonalují schopnosti a dovednosti členů svých souborů. Zároveň i dramaturgicky jsou jejich inscenace v pořádku.

Soubor ÁČKO ZŠ Třebíč, Týnská (ved. Jaromíra Kratochvilová)

Indické pohádky (Miroslav Slavík)

Vedoucí souboru si vybrala ze Slavíkových Indických pohádek

tři – **Opice zahradníci**, **Opice a pták** a **Pohádka o papouškovi**. Jedná se o starší žáky (14 děvčat a 2 kluky), kteří jsou hlasově i pohybově velmi dobře vybaveni. Vnímají jeden druhého, snaží se rozehrávat mizanscény. Jedná se o představení na pomezí recitačního a divadelního představení. Je přehledné a srozumitelné. Scénicky nápaditá je například scéna, kdy správce mluví s opicemi na stromě. Kluk stojí v pozadí a dívá se nahoru, děvčata – opice, sedí na forbině a dívají se dolů. Jednoduché a vtipné. Hraje se na prázdné scéně, scénickými prostředky jsou pouze deštníky, které se proměňují ve stromy, knihy, klec atd. Kostýmování je jednoduché – bílé kalhoty a barevná batikovaná trička. Každá pohádka má závěrečnou pointu, pouze u závěrečné chyběla, a tak byl konec rozmazaný, ale to vedoucí jistě jednoduše odstraní. Někdy by šlo více pracovat s intenzitou hlasu. Ještě by to chtělo onu pověstnou jiskru, aby přestavení více přeskočilo k divákům. *U tohoto souboru bylo zajímavé, že nebyl původně z okresní přehlídky doporučen – prý neměl kostýmy (ouška a ocásky). Až na zásah ředitele krajské přehlídky byl zařazen do krajského kola.*

Soubor byl doporučen do širšího výběru celostátní přehlídky.

Soubor Úžasní rebelové, ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na Moravě (ved. Kateřina Šteidllová)

František a tajemná zahrada (Pavel Čech: O Zahradě)

Vedoucí souboru druhý rok pracovala s textem půvabné Čechovy knížky. Jedná se o dramatizaci, která nabízí množství prostoru pro rozvíjení fantazie dětí. Inscenaci vytváří šest dětí mladšího školního věku. Děti jsou přiměřeně vybaveny jazykovými a pohybovými dovednostmi. Mají jasno o čem a proč se hraje a kde se co děje. Pracují pohybem a slovem. Jedná se o křehké, milé, působivé a poetické představení. Jednoduchý znak čepice a klobouku zobrazí Františkovo stárnutí. Reprodukovaná hudba dotváří atmosféru a někdy i určuje temporytmus představení. Jedná se o ukázkou metodického, citlivého vedení dětí prostředky dramatické výchovy.

Soubor byl doporučen do širšího výběru celostátní přehlídky.

Soubor Lety do oblak, ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na Moravě (ved. Kateřina Šteidllová)

Lichožrouti (Pavel Šrut)

Šest dětí mladšího školního věku si hraje s volnou dramatizací na náměty z knihy Pavla Šruta *Lichožrouti*. Na rozdíl od předchozí skupiny se snaží již o větší a rozměrnější představení. Pracuje se s prostorem, světlem, zvukem, střihem, vytvářením situací. Někdy dochází ke zmatení, kde se momentálně nacházíme, kudy odcházíme. Představení doprovází i zajímavá hudba. Děti mají mezi sebou kontakt, hraní je evidentně baví. Je to zároveň materiál, na kterém se dá dále pracovat.

Soubor Hadřík, ZŠ Havlíčkova, Jihlava (ved. Jana Krásenská a Alena Hromádková)

Hráli jsme si s holkama na obchod (René Goscinny. Mikulášovy prázdniny)

Šestnáct dětí v mladším školním věku rozehrává dramatizaci jedné kapitoly z populární dětské knížky o Mikulášovi. Začíná se jakoby „dvořečkem“ – přicházejí děvčata a hrají si. Přicházejí kluci a začíná příběh. Jeho problémem je, že je upovídaný, sice pěkně a vtipně, ale jsou to slova, slova. Zajímavé to začíná být v okamžiku, kdy si děti hrají na prodávání, dojde ke rvačce. Je to milé, přirozené.

Soubor Hadr, ZŠ Havlíčkova, Jihlava (ved. Jana Krásenská a Alena Hromádková)

Stanice Jetý (kolektivní improvizace)

Čtrnáct dětí staršího školního věku si samo vytvořilo sled scének a hororového příběhu zasazených do rámce příběhu *Lucky*. Představení začíná upozorněním, že je pouze pro silné povahy. Lucka se má učit, ale raději sleduje televizní programy. Ty ji v jednom okamžiku vtáhnou do sebe. Jednotlivé programy jsou vytvářeny improvizacemi, vyvrcholením je program – horor – finále soutěže *Vsaď svůj život*. Má překvapující závěr. Ano, děti jsou uvolněné, v improvizacích přirozené. Ale výsledkem je přece jenom sled jednotlivých scének.

Vedoucí souboru dostaly čestné uznání za pedagogické vedení.

Druhou skupinu tvořily soubory, které lze zařadit mezi „sousedské divadlo“. Vytvářejí školní představení určená pro danou školu, spolužáky, rodiče. Nezabývají se dramatickou výchovou, snaží se o nápodobu velkého divadla. Většinou malují kulisy, šijí dokonalé kostýmy s oušky a ocásky, namalují fousky. Předlohy nejsou většinou moc kvalitní, jsou upovídané.

Ale proč ne. I tato představení mají své místo pod sluncem.

Divadelní kroužek ZŠ Čáslavice (ved. František Pejchal)

Malá pohádka o veliké věci (autorský text vedoucího)

Třináct dětí hraje jednoduchý pohádkový příběh o slepičce, kohoutkovi, koze a beránkovi, kteří žijí klidně v chaloupce. Jednoho dne se jim tam nastěhuje liščí rodinka. Sluníčko jim poradí, aby ji společně vypudili. Vedoucí je doprovází na harmoniku. Vše je doplněno jednoduchými písničkami. Děti jsou až moc ukázněné a narežirované. Pěkná je jednoduchá kulisa chaloupky.

Soubor Klíč, ZŠ Senožaty (ved. Dana Pípalová)

Čertovské tancování (podle pohádky *Taneček přes dvě pekla* z knihy *Králi, já mám nápad* od Miloše Kratochvíla)

Pokus o velkou iluzivní pohádku. Hraje se v malované výpravě (peklo 1. a 2. kategorie, venkovská hospoda), v kostýmech a parukách, děj provázejí písničky. Text je upovídáný, což je základní problém této inscenace, objevují se i trochu násilně vsazené aktualizace, např. automat na potravu. Zmatek se objeví i v hracích prostorech. Základní problém je v obsazení hlavní mužské postavy dívkou. Děti se snaží, co mohou. Před spolužáky měly určitě velký úspěch.

Soubor HERKY, ZŠ TGM, Moravské Budějovice (ved. Věra Pokorná)

Dívčí válka (Vlastimil Peška: Dívčí válka)

Jedná se o úpravu části Peškova textu, který vznikl pro brněnskou Radost či jeho ořechovský soubor. Toto jeho představení se hraje pro dospělého diváka, je určitě doplněno písničkami.

Pokud soubor při inscenování některé části vynechá, je text upovídáný. Navíc je nevhodně oživen „teploušem“ (označeno takto i ve scénáři souboru). Není moc co hrát. Zmatek je i v použitých rekvizitách a malované scéně. Kostýmy děvčat jsou důsledně stylizované, kluci jsou oblečení nahodile. Něco je hráno v nadsázce a něco v prožitku (odtahování mrtvol z boje – ale to zajímavější, tedy boj, se odehrává za scénou). Hrají starší děti, asi nadšeně, ale... Škoda, jistě jsou moc šikovné.

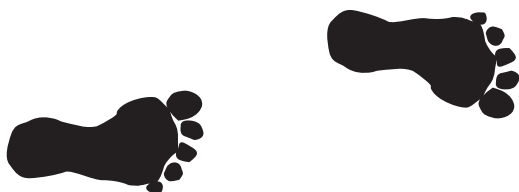
Soubor Dramaťáček, ZŠ TGM, Moravské Budějovice (ved. Věra Pokorná)

Měla babka čtyři jabka (volně podle Vlastimila Pešky)

Rozehraná pohádka o koze. Šikovné děti. Škoda, že se opět objevila ouška a ocásky. Problémem byl i sborový skandovaný přednes, který postrádal logiku a smysl.

Lektorský sbor pracoval ve složení Jana Procházková, Jiří Pokorný a Jaroslav Dejl.

Jaroslav Dejl

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

KAŽDÝ MÁ SVÉHO TYGRA

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ BRNO 10.–11. 4. 2013

Letošní krajské kolo recitační přehlídky jednotlivců, které se tradičně konalo ve Studiu dramatické výchovy Labyrint v Brně-Bohunicích (pobočka SVČ Lužánky), mělo dva průvodce. A byly to opět literární postavy. První den přehlídky, 10. dubna, kdy se předvedly o., 1. a 2. kategorie, byla průvodkyní Matylda, známá ze stejnojmenné knihy Roalda Dahla. Druhý den provázel recitátory Tracy a jeho tygr, hrdinové knihy Williama Saroyana. Na přípravě se společně s pracovníky Labyrintu podíleli studenti ateliéru Divadlo a výchova DIFA JAMU pod vedením Evy Herzogové. Ti připravili tématické zaměření přehlídky, byli průvodci přednášečů a v neposlední řadě zajišťovali harmonický průběh celého programu. Během přestávek mezi jednotlivými bloky měli studenti nachystané různé aktivity pro recitátory. Ať už se jednalo o skládání origami či výroba tygra ve formě filcové brože.

Úvodem předvedli studenti malé etudy inspirované příběhy hrdinů z obou knih a poté následovaly rozcevičky, které recitátory uvolnily a připravily na jejich výstup. Každá kategorie měla svůj lektorský sbor, který tvořili: Petra Rychecová, Monika Jelínková, Jakub Hulák, Zuzana Jirsová, Zdeněk Šturma a Radim Šíp.

Úroveň recitátorů byla jako každý rok velmi různorodá. V přehlídce se objevilo hodně opakujících se textů, které byly většinou recitátorům vybrány a jen výjimečně si recitátoři, jak vyplynulo z diskusí, vybírali text sami.

Velmi přínosné a zajímavé byly diskuse lektorů s doprovodem recitátorů. Diskutovalo se o výběru textů, průběhu přípravy na přehlídku a také o úskalích či radostech dětského přednesu. Nutno podotknout, že o diskuse byl velký zájem a z mého pohledu byly velmi přínosné jak pro lektory, tak i pro pedagogy dětí či jejich rodiče.

Diskuse recitujících dětí vedli studenti a jejich cílem bylo podnítit recitátory ke vzájemné zpětné vazbě, diskutovat o smyslu a zásadách přednesu a také motivovat k další práci.

Lektorský sbor vyslal na celostátní přehlídku **Františka Floriána** (2. kategorie, J. Žáček – Hledám tátu), který zaujal přirozeným projevem. Dále **Sašu Floriánovou** a **Natálii Mlejnkovou** (3. kategorie), z nichž první jmenovaná zaujala porotu citlivou interpretací obtížného textu J. Skácela *Uspávanka s bývalými anděly* a modrým ptáčkem a druhá prostým a autentickým projevem při přednesu textu E. Schmidtové *Holčička, uličnice, slečna*. A nakonec postoupil **Ivo Dobrovolný** (4. kategorie, T. Pratchett – jak získat kočku, J. Werich – Chlap, děd, vnuk, pes a hrob), který porotu zaujal svou originalitou.

Pro všechny účastníky, jak doufám, byla přehlídka inspirací pro další práci s poezií i prózou.

Emilie Špatná, organizátorka přehlídky

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH SOUBORŮ BRNO 12.–13. 4. 2013

V tomto roce divákům nabídla jihomoravská přehlídka (usku-tečněná tradičně v brněnských Lužánkách) dvanáct inscenací plus dílny pro hráče ze zúčastněných souborů, které vedli studenti ateliéru Drama a divadlo DIFA JAMU (také už tradičně). A opět tradičně – přehlídka byla velmi dobře organizovaná a všem zúčastněným se dostalo péče a vlídného přijetí. Třetina vystoupení proběhla v rozsahu 6–16 minut, jednalo se tedy o „drobníčky“, přičemž čas hry ve většině případů odpovídal způsobu zpracování a vybavenosti souboru anebo adresátovi – divákovi předškolního věku. Program byl rozdělen do tří bloků, přičemž po každém se konala diskuse vedoucích s lektorským sborem (Monika Jelínková, Jakub Hulák, Zuzana Jirsová). Z pohledu

„porotce“ pokládám za výhodné, může-li lektorský sbor – nebo jeho část – sledovat přehledku v daném místě dva roky po sobě (anebo například ob rok), a tak si vytvořit celistvější obrázek o regionu, o „rukopisu“ vedoucích a o růstu dovedností soboru i jeho jednotlivých členů. Na druhé straně je samozřejmě zdrávo, když organizátoři neulpívají na lektorských stálících, a tak dopřejí vedoucím širší spektrum pohledů na jejich způsob práce. V případech, že se v oblasti nebo v postupech jednotlivých vedoucích objevují stále tytéž problematické prvky, je obměna poradních hlasů důležitá i proto, že každý z lektorů popíše tentýž faktický problém jiným způsobem, že každý adresát slyší na někoho více a na jiného méně. Vedoucí souborů tak získají stejné pobídky od rozličných osob a nevznikne v nich dojem, že připomínky k jejich tvorbě jsou vlastně jen záležitostí osobního způsobu vnímání divadelnosti stále týchž lektorů.

Zprávu o brněnské přehlídce uvádím z tohoto úhlu proto, že jsem zde v průběhu přibližně deseti let sledovala vícero přehlídky. A po celý tento čas se v brněnské oblasti hojně vyskytují **inscenace založené na slově**. Příznačná bývá přemíra říkaného slova posunujícího děj bez nároků na divadelní ztvárnění situace a zobrazení vztahů prostřednictvím jednání postav. Hráči ve věku 6–10 let, osůbky, kterým je dán přirozený sklon ke hře, k nápodobě a zejména k vyjádření se tělem a pohybem v prostoru, často odtrhávají slova scénáře tu ve stoje, tu v sedě. Například autorská inscenace **Fantazie** (motivovaná fantastickými příběhy Narnie, Nekonečného příběhu a dalšími) tak dostane podobu spíše rozhlasové hry. Takový přístup je s ohledem na věk hráčů, s přirozeně se nabízejícími možnostmi a východisky souvisejícími s jejich stupněm psychomotorické zralosti a v neposlední řadě s ohledem na jejich divadelní zkušenosti v rozporu se základy metodiky. V začínajících hráčích se může zabydlit mylné povědomí o „přirozeném fungování“ na jevišti. Tedy, že hrát rovná se něco říkat. Soubor i jeho v oboru vzdělaná vedoucí jsou teprve na počátku cesty k divadlu. A víme, že začátky rozhodně lehké nejsou. Proto přejme, aby se nenechali možná příkrou ale dobře míněnou kritikou odradit.

Převaha slova nad akcí provázela dále inscenaci **O Šípkové Růžence** v podání souboru **ZŠ Bohdalce** a také výsek ze hry **Zapomenutý čert** prezentovaný žáky **ZŠ Tasovice**. Realisticky uchopená část vznikla v rámci vyučování, je prvotinou hráčů i paní učitelky a lze je jen pochválit, že se, ač nepoučení, rozhodli „se svým divadlem vyjet do světa“.

Podle předlohy Miloše Nesvadby vzniklo představení **Princezny a drak**. Zde malí hráči nebyli tolik zatíženi dlouhými dialogy, text a zvolený hravý styl korespondoval s věkem a zkušenostmi. **Dramatický kroužek Babylon** školní družiny při znojemské ZŠ projevil snahu stavět situace, avšak dosud není vybaven natolik, aby je herně naplnil a uzavřel. Ze známého textu vycházel i soubor **Divadelního kroužku Duha** a jeho hráči ve věku 9–15 let. Foglarova předloha **Rychlé šípky** byla vzhledem k dívčímu složení posunuta v titul **Rychlé šípky**. Už sama obměna názvu signalizuje transpozici žánru. Avšak je velmi těžké kolísat mezi původní vážné míněnou látkou a zde, možná zprvu maně, vznikající parodií, pakliže není důvěrně známo a přijato či odmítnuto klima výchozí látky. A proto i v tomto mezi žánsy kolísajícím představení vycházela slova nad divadelním ztvárněním. Celkově by se soubor měl zaměřit na zprávu, kterou svým způsobem zpracování chce vyslat k divákovi.

Dlouhé promluvy v některých pasážích hry ztěžovaly bytí na scéně též hráčům ze souboru **Brnkadla – Pepíci**, který převedl do divadelní podoby předlohu Pavla Šruta **Lichožrouti**. Předloha sama o sobě je rozsáhlá a dějově komplikovaná, nabízí více témat. Vážná témata jsou v závěru inscenace naznačena. Pro hráče ve věku 6–12 let je obtížné (a vlastně nemožné) ztvárnit realistickým způsobem dospělé postavy, proto se místy jejich projev jeví jako afektovaný či patetický.

Obsáhlou literární látku **Babička drsňačka** od Davida Williamse zpracoval soubor **Brnkadla – Pulci**. Vystoupení na přehlídce bylo premiérou. I zde by prospělo nahradit časté a víceméně statické dialogy sloužící k posunutí děje v méněmluvné akce zobrazující děj a vztahy. Hráči jsou toho schopni, jak bylo patrné ve scéně beze slov znázorňující sledování, „schovávanou“, v momentě, kdy babička není doma. Zde se podařilo na diváka přenést napětí – tolik potřebný komponent k soubytí jeviště a hlediště. Dále by měli inscenátoři zvážit, nakolik je potřeba citit literární předlohu v pasážích líčících babiččiny tělesné projevy. Zvážit, zda slova o prdění mají charakterizovat babičku nebo vztah vnuků k ní. Anebo mají být zdrojem levného humoru? I v této inscenaci narážím na další již zmíněný problém. Pokud role (zde nejen dospělého, ale v tomto případě navíc starého člověka) není nějakým způsobem transponována, stylizace „přebrazena“, pak je pro hráče postráda-

jící životní zkušenost velmi náročné ji pojmut realisticky. Hráč pak podvědomě sahá k tomu, co zprostředkovaně zná. A jeho sebeupřímněji míněný projev pak lehce sklouzne k šarži. Jde o inscenaci čerstvou, která má před sebou velké penzum času i následných repríz, čili prostor k dotažení.

Dalším výrazným rysem brněnské oblasti jsou **inscenace autor-ské**. Tvůrci se v některých případech nechají volně inspirovat literární předlohou, která je pretextem pro příběh zcela nový, jimi vytvořený. Jindy děj vzniká bez literární inspirace – vychází z volby tématu, ze zájmu členů skupiny. Volbou autorské tvorby nastupují inscenátoři náročnou a složitou cestu, kladou před sebe úkoly (téma, děj, charakter, motivy, atd.), které by „za ně“ zpracoval autor literární předlohy. Pokud jsou ale členové skupiny divadelně zkušení, může být tato cesta pro ně schůdná a velmi přínosná nejenom po stránce „herecké“, ale i po stránce dramaturgické, režijní atd.

Autorem příběhu málo úspěšné spisovatelky detektivních románů je soubor **Brnkadla – Tyjáon**. Inscenace **Detektivka** je laděna komediálně, přičemž tento rys nabývá na síle a funguje v závěrečné části při kumulaci postav a jejich vzájemném nepochopení. Soubor by se měl zaměřit na ztvárnění příčin chování postav, projasnit zobrazení vztahů a zvážit míru karikování, která místy sklouzává do šarže.

Autorský pohled na hru dětí na táboře nabídl soubor **ZUŠ Ježkova, starší**. Děj hry **Boj o vodu** se komplikuje přechodem do dění ve snu. Motiv konání postav je zatím nedostatečně zobrazený. Jde o sen? Jde o lest? Kdy sen končí? Ač námět vychází ze samotných hráčů a jejich zkušeností, mluvený projev na jevišti ztrácí autenticitu a v některých pasážích nabývá podoby „školní deklamace“. Hráči ve věku 10–13 let jsou nabití energií a radostí ze hry a jistě se nechají vést k získání dovedností potřebných k přirozenému bytí na jevišti.

Vybavenost hráčů ze souboru **Dramatická jelita** (Brno) je po více stránkách na velmi dobré úrovni a je patrné, že mnohé, například pohybová podoba obrazů, vyšlo ze společné tvorby. Inscenace o světě fantazie **Ahoj! Já jsem Alenka...** je složitý projekt, na kterém se kromě hráčů a vedoucích podíleli tvůrci scény, kostýmů, projekce. Nemalý prostor zde zaujímá též hudba. V konečném výsledku a v této fázi však k divákovi přicházejí umně vypracované obrazy víceméně zvnější, předkládané podoby fantazie fantazii nepodněcují. Vše je hotové a nastolené. Kladené otázky jsou zodpovězeny předem. Přesto díky souboru i vedoucí za krok do složitějšího terénu. Inscenace byla oceněna lektorským sborem.

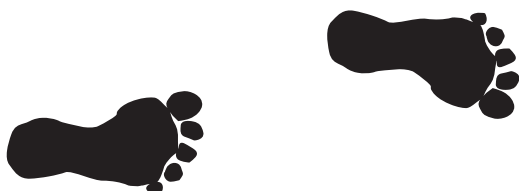
Druhou oceněnou inscenací bylo loutkové zpracování Nepilovy předlohy **Jak vypadají hvězdy**. Žákyně **ZUŠ Veselí nad Moravou** spolu s vedoucí souboru zvolily drobné plošné loutky k divadelnímu sdělení poetické a jemně humorné hříčky. Cílem bylo vytvořit divadlo pro děti z mateřských škol – a soubor opravdu svým vystoupením poskytuje malým divákům kulturní zážitek. Na druhé straně by bylo možné najít i na této malé ploše ještě více příležitostí k loutkové hře – a tak předlohu ještě více ozvláštnit. Snad právě proto, že hra je určena těm nejmladším, mluvené slovo v určitých pasážích sklouzává k nežádoucí dětinskosti, ale vzhledem k dobré vybavenosti hráček a ke kvalitnímu vedení nebude obtížné projev posunout do jiné polohy.

Do širšího výběru na Dětskou scénu 2013 doporučil lektorský sbor osmnáctičlennou skupinu osmi až devítiletých dětí ze **ZŠ Rousínov**. Jejich **Perníková chaloupka** sice vycházela z pohádky Boženy Němcové, ale vyvíjela se natolik volně, že se v závěru na scéně objevili i trpaslíci. Nešlo však o nevkusný slepenec pohádek, který často nabízejí jak profesionálové, tak amatéři. Úpravy v této inscenaci byly činěny účelově a s citem. Před hráče byly kladeny přiměřené úkoly – a ti je přirozeným způsobem naplňovali. Například rozehrání děje postupovalo od soch k živým obrazům, které přirozeně přešly v plnou hru. Též jednoduché řešení scény bylo šťastnou volbou. Ještě je potřeba si ujasnit téma a dle zvoleného směřování inscenaci vytříbit. A také popřemýšlet o volbě? Nebo o využití rekvizit (zejména víceznačné houbičky v závěru)? Velkým kladem inscenace jsou právě citlivě volené kroky, které vycházejí ze znalosti skupiny a z možností jednotlivých hráčů – a tvoří tak základ pro pěstování dalších dovedností s divadlem spojených.

Zuzana Jirsová

OLOMOUCKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ - OLOMOUČ 26. 4. 2013

Jako každý rok i letos proběhla krajská přehlídka dětských recitátorů v Olomouci v ZUŠ „Žerotín“. Přehlídka se nesla ve velmi příjemné páteční atmosféře zpestřena mnohými působivými výkony recitátorů všech kategorií.

Ve 2. kategorii porotu zaujali především Petr Schön a Eliška Gregorová. Tito dva postupující upoutali jak vhodně vybraným textem, který odpovídal jejich věku, tak i schopností zprostředkovat a prokreslit charakter, jež se objevily ve vybraných textech. **Petr Schön** postoupil i v minulém roce. V přednesu textu Paula Shibtona „**Drsný Brouk**“ ukázal, že umí pracovat s temporytmem i výstavbou příběhu. Petr navíc dokázal do přednesu vnést nadhled i nadsázku. **Eliška Gregorová** ukázala v přednesu textu „**Nocujeme na seníku**“ z knihy Astrid Lindgrenové „**Děti z Bullerbinu**“, že je zvolený příběh blízký jejímu naturelu i přednesovým schopnostem. To vše se dá shrnout jako přirozenost projevu.

V další části se představili recitátoři 3. kategorie, z nichž do Svitav postoupili **Kryštof Kolčava** a **Jakub Čech**. Kryštof musel předvést u obou vybraných textů (**Alois Mikulka**: „**O slepičkově a kohoutce**“, **Petr Nikl**: **Ježek**) širokou škálu vypravěčských schopností a prostředků. Ty mu pomohli osobitě předat humor prvního textu. Navíc prokázal cit pro formu, metaforu a obrazotvornost u textu druhého. I **Jakub** zaujal porotu tím, že je výborný vypravěč. Svůj výkon měl dobře vystavěný a téma textu **Edgara Dutky** „**Holubice míru**“ předal uvěřitelně a s nadhledem.

Z nejvyšší kategorie dětských recitátorů na celostátní přehlídce postoupili **Tereza Havlíková** a **Hugo Hron**. Přednes obou dvou odpovídal vyšším nárokům, jež jsou na recitátory 4. kategorie kladeny. První z nich, **Tereza Havlíková**, které na loňské krajské přehlídce unikl postup o malý kousek, zaujala vysokou technickou úroveň svého přednesu. Celek textu (**Toni Morrison**: „**Velmi modré oči**“) byl dobře vystavěn. Kromě technických záležitostí navíc **Tereza** upoutala přirozeností přednesu a přesahem. Taktéž dokázala předat poetiku textu i nadnět vystavěné obrazy, čímž skvěle nadnesla atmosféru. **Hugo Hron**, který ještě vloni vystupoval ve 3. kategorii, se v textu **Ragnara Hovlanda** našel. Přesně to ocenila porota. Text přednesu byl dobře vystavěný a právě díky výstavbě, nadhledu a dobře dávkovanému pointování dokázal **Hugo** skvěle pobavit. Navíc vedle humorné nálady dokázal uchopit přesah textu.

PODAŘENÝ PODĚS

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH SOUBORŮ OLOMOUČ 20.–21. 4. 2013

O tom, že má dramatická výchova a dětské divadlo v Olomouckém kraji dobré zázemí, nikdo nepochybuje. Že jsou zde dospěláci, kteří svou práci dělají velmi dobře, je základem pro to, aby byly spokojeny i děti. A od toho je už jen krůček k tomu, aby byli spokojeni i diváci. A to vše se ukázalo jako platné na krajské přehlídce dětského divadla Poděs 2013.

Tuto přehlídku již tradičně pořádá Sdružení D, dramacentrum nabízející prožitkové programy pro různé cílové skupiny. Dále se na její organizaci podílí ZUŠ Žerotín, která poskytuje své prostory a dává tak přehlídce pevnou půdu pod nohama a střechu nad hlavou. V neposlední řadě na organizaci Poděsu 2013 zásluhu i Dům dětí a mládeže v Olomouci.

Organizátorům se podařilo vytvořit skvělou přátelskou nesoutěžní atmosféru. Pořadatelé nabídli účastníkům přehlídky nejen možnost se setkat a seznámit se v hledišti a na chodbách, ale umožnili jim také, aby se poznali blíže v tvořivých dílnách. V dětské rozborové dílně se děti učily formulovat své názory, vhodnou formou je sdělovat a také přijímat kritiku. Současně podnikly, spolu s vedoucími dílny **Magdou Veselou** a **Veronikou Slovákovou**, první krůčky k odhalení tajemství, kouzla a zákonitostí divadla. Druhou příležitostí k bližšímu vzájemnému poznání byla dílna

her a improvizací, kterou vedli Zuzana Zapletalová a Jan Němeček.

Přehlídka nabídla celkem jedenáct představení na značně vysoké úrovni. Všechna představení svědčila o poučenosti vedoucích souborů, o jejich snaze vytvořit fungující a srozumitelný divadelní tvar s velkým podílem tvořivé práce dětí. A aby divadla nebylo náhodou málo, zavítal na přehlídku host s inspirativní představení. Divadelní sál se naplnil k prasknutí a nebylo se čemu divit. Naivní divadlo Liberec přijelo se svou inscenací *Budulíněk*, která v loňském roce sklídila nejedno ocenění. Nadšení, které v sále po představení zavládlo, dalo tušit, že diváci nejen rozeznají kvalitu, ale že ji dovedou také náležitě ocenit.

Ale zpět k představením, která nabídly dětské soubory. Představení posuzovala odborná porota ve složení Alena Palarčíková, Vladislav Kracík a Vojtěch Maděryč.

DS PVdram, ZUŠ V. Ambrose Prostějov nabídl inscenaci, ve které zpracoval několik povídek z předlohy Dušana Taragela. Inscenace **Pohádky pro neposlušné děti a jejich starostlivé rodiče** byla pojata jako zábavná a zároveň varovně vyprávění, jak to může dopadnout, nebudou-li děti poslouchat. V inscenaci se objevilo velmi mnoho dobrých nápadů, funkčních postupů a představení bylo velmi působivé. Škoda jen, že kvůli drobné nedotaženosti v organizaci prostoru, nejasnostem v používání rekvizit a příliš rychlému sledu událostí se stávalo, že divák ztrácel nit, byl zahlcen, neměl čas a prostor „dostat se do hry“. Některé motivy postav nebyly zřetelné či nesouvisely přímo s dějem, nepřispívaly k sdělení tématu, ani vypointování jednotlivých situací. Pokud se vedoucí Jana Turčanová bude těmito drobnými připomínkami zabývat a pročistí celkový tvar, vznikne srozumitelná, zábavná a s nadšením hraná inscenace. *Porota doporučila toto představení do širšího výběru na celostátní přehlídku dětského divadla Dětská scéna Svitavy 2013.*

Tak trochu mimo přehlídku, ale v podstatě oprávněně zařazené, bylo představení souboru **Rybky, MŠ Velká Bystřice**. Představení **Mamute, mamute, máš to pěkně nahnuté** bylo nahlédnutím do práce vedoucích Zuzany Vodičkové a Zuzany Švierčkové s předškolními dětmi. Jejich práce je nesmírně poctivá, metodicky poučená, citlivá k věku dětí. Bylo vidět, že takto vedené děti by byly brzy schopny pracovat na inscenaci, která by si dělala ambice na to být velmi dobrým divadlem. Děti, díky bočnímu vedení jejich učitelé, bezpečně procházely všemi úskalími pračlověčího života. Vedoucí využívaly buben jako prostředek k členění dění na scéně. Řád, porozumění pro to, co se na scéně děje, účast všech dětí na tomto dění, práce s dynamikou, s tempem, to vše jsou základy pro dobrou divadelní práci. Nicméně zatím to byla spíše dramatická hra, na kterou se velmi příjemně koukalo. Pokud by se vedoucím podařilo do hry zapracovat více jednání dětských hráčů, jejich rozhodování v problémové situaci, jejich vlastní způsoby, jak se s daným problémem vypořádat, dostalo by se i na divadelní zážitek v pravém slova smyslu. Přesto má práce vedoucích nesmírnou hodnotu. Diváci i porotci dokázali ocenit vhodně zvolené téma i prostředky, se kterými děti pracovaly.

Moře ve flaštičce je název představení, které zahrál **DS ZUŠ Šternberk** pod vedením Žanety Kaňové. Předlohou byl text Daniela Heviera, který je pro začínající skupinu přibližně desetiletých hráčů vhodně zvolený. Inscenace nabídla opět mnoho dobrých nápadů a funkčních postupů a navíc zajímavé téma. Porota doporučila vedoucí, aby se zaměřila na kostýmní prvky, kterými může podpořit zobrazení typových postav. Po této stránce na tom byli nejlépe dva úředníci patentního úřadu, kterým se vědec snažil předat svůj vynález. Zneužití tohoto vynálezu (moře, které se dá vylít z flaštičky a zase ho do flaštičky uzavřít) pro vojenského účely je motivací vědce, aby této hrozbě zabránil. Ta je ale málo exponovaná, čímž dochází k nejasnostem u dalšího počínání vědce. Ten nakonec nachází ty pravé, kterým svůj vynález může s klidným svědomím předat. Jsou to děti, které dokáží vynález patřičně ocenit.

Ivana Němečková nabídla svému souboru z **5. ročníku I. stupně LDO ZUŠ Žerotín** jako předlohu sbírku strašidelných povídek Chrise Priestleyho. Záměrem bylo zpracovat více povídek, zůstalo však nakonec u jediné. **Zimní řez** je drobná, výtvarně pojatá a atmosféru navozující inscenace, ze které divák více než tuší, že jde o poctivou divadelní práci ze strany vedoucí i hráčů. Výkony dětských herců vypovídají o značné divadelní zkušenosti a poučenosti. Porota se zabývala hlavně prací s loutkou stařeny, jejíž vedení bylo velmi minimalistické. Doporučila podpořit hlavní gesto loutky (zastříhávání větví jabloni). *Pro ucelený divadelní tvar a jeho estetické kvality porota doporučila toto představení na přímý postup na celostátní přehlídku dětského divadla Dětská scéna Svitavy 2013.*

Divadelní soubor **Mandarinky ZUŠ Uničov** pod vedením Jany Jurkasové se nechal při práci na své inscenaci **Lililinda superhvězda**

inspirovat stejnojmennou knižní předlohou od Anette Herzog. Děj se odehrává ve velmi lákavém prostředí pracovní plochy počítače, na kterém se spisovatelka snaží napsat povídku. Nikdy však není se svou prací spokojená, a tak většina jejích výtvorů končí v koši. A v koši smazané postavy nabývají svéprávnosti a mohou žít své životy. Ze soužití těchto vymazaných postav vzniká ten nejlepší příběh, který spisovatelka kdy vytvořila. Vedoucí, ve snaze sdělit příběh co nejsrozumitelněji, svěřila velký díl tohoto sdělení slovu. Vypointování situací nebylo vždy zdařilé a divák tak ztrácel smysl jednání jednotlivých postav. Vše jakoby se odehrávalo bez srozumitelného klíče, který by divákovi umožnil nalézt odpovědi na základní otázky kdo, co, kde, kdy a proč. Inscenace však nasvědčovala tomu, že soubor poctivě pracoval s kvalitní literární předlohou, že hledal jevištní prostředky, kterými své hledání vyjádřit a že je tento proces velmi oslovil a obohatil.

Divadelní soubor při **ZŠ a MŠ Staré Město** pod vedením Bány Hubíkové se pustil do velmi odvážné práce. Inspirací jim byla báseň Emanuela Frynty **Švec**. Přistoupili k ní dosti neobvyklým způsobem. Snažili se ji zprostředkovat divákům beze slov. Tento přístup skýtá mnoho úskalí a soubor se všem snažil vyhnout. Někdy se jim to dařilo více, někdy méně. Sdělit obsah básně, poučení v básni vtipně vyřčené, se bohužel zcela nepodařilo. Fryntova hravost byla nahrazena hravostí hráčů, jejich invencí v podobě snů, které se ševci zdají, když usíná nad přemírou práce u ševcovského kopyta. Tyto sny však působily spíše jako epizodické odbočky a celé sdělení ještě více komplikovaly. Na druhou stranu se hráči snažili pracovat s prostředky pantomimy a němohry, čímž získali cenné zkušenosti, které jistě dokáží využít při další práci.

Zajímavým pokusem o prozkoumání možností psychologického herectví byla práce souboru **Truhlíci při ZUŠ V. Ambrose Prostějov** pod vedením Jana Šprynara. **Příšerný příběh tety Montaguey** (podle Chrise Priestleyho) vypráví o tom, co vše může způsobit zahlednost do sebe sama, bezohlednost a sobectví. Příběh je spíše drobníčkou, strašidelným vyprávěním než psychologickou studií lidského jednání. A zde byl největší problém celé inscenace. Text dramatizace nenabízel dostatečně silné podněty pro psychologické bádání a pro tento způsob herectví. Hráči však pracovali velmi svědomitě, byla vidět citlivá práce vedoucího s jednotlivými protagonisty na hereckém projevu, který byl celkově velmi kultivovaný a ukázněný. Inscenace získala ocenění poroty.

Velmi hravým představením pobavil publikum soubor **dRáči Roveňáčci ze ZŠ a MŠ Rovensko** pod vedením Pavly Schönové. Představení s názvem **Co si vyprávějí andělé?** se odehrává v kostele, kde se andělé scházejí a vyprávějí si příběhy o svých chráněncích. Každý anděl má nějakého toho člověka, se kterým jsou jen potíže. A právě příběhy těchto potíživů jsou jádrem celé inscenace. Vedoucí zvolila k zobrazení útrap andělů se svými svěřenci stínohru a plošné loutky. V některých případech byly loutky nahrazeny stínohrou hranou lidmi a zde se kouzlo ztrácelo. Jednotlivé epizody strážných andělů jsou rámovány příběhem dětí, které jdou do kostela právě proto, aby se přesvědčily, zda andělé strážní existují. *Porota toto představení doporučila do širšího výběru na celostátní přehlídku dětského divadla Dětská scéna Svitavy 2013.*

Děčka z Drahotuše, divadelní soubor **ZŠ a MŠ Hranice IV-Drahotuše**, přivezla folklórní pásmo písní a poezie. Název **Přišlo jaro do vsi** napovídá, jakou tematikou se tento soubor zabýval. Práce s folklórním dědictvím je velmi náročná jak po stránce znalostní a vědomostní, tak i po stránce divadelní, neboť převést folklórní materiál do divadelní podoby je až nadlidský výkon. Vedoucí souboru Taňa Hrubá se o to pokusila. Její pokus nevyzněl naprázdno, a pokud se bude se souborem zabývat prohlubováním mezilidských vztahů a výpovědi jednotlivých postav v zobrazovaných situacích, může soubor udělat ještě velmi mnoho pro to, aby tato skvostná podívaná byla ještě více podívanou divadelní.

Divadelko Slunečnick při ZŠ a MŠ Slunečná, Šumperk pod vedením Evy Šalkové zpracovalo předlohu Karla Poláčka **Eduďant a Francimor**. Kvalitní předloha byla dobrým materiálem pro práci souboru. Také u dětí bylo zjevné, že je předloha a práce na jejím jevištním ztvárnění baví. Pro podpoření těchto kladů porota doporučila vedoucí, aby zapracovala na dramatizaci předlohy, aby zpřehlednila jednotlivé situace, ve kterých si jasně pojmenuje, o čem jsou a jak nastolené problémy hlavních protagonistů vyřeší. Tím může dojít k odstranění nelogičnosti některých okamžiků a k souladu mezi hereckou akcí a textem.

Když se ohlédnu za Poděšem 2013, musím říci, že by se přehlídka mohla jmenovat Potěš 2013, neboť všechna představení, dílny a setkávání byla velmi příjemná, milá a člověk byl z průběhu celé přehlídky potěšen a ne poděšen.

Vojta Maděryč

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ
OSTRAVA 16. 4. 2013

Přehlídka proběhla v úterý 16. 4. 2013 v CVČ Korunka v Ostravě – Mariánských Horách. Pořadatelé se postarali o akusticky vyhovující prostor velkého sálu a vytvoření srdečné nesoutěžní atmosféry. Účastníci mohli využít i esteticky působícího prostředí přísálí pro volný pohyb i přichystané občerstvení.

Specifikem ostravské přehlídky je příjemná svátečnost, zejména v každoroční účasti dětí **0. kategorie**. Přehlídka trvá sice déle, pedagogové a doprovázející rodiče však získají možnost zjistit více o smyslu dětského přednesu. Hodnocení lektorského sboru se promítlo jak v krátké besedě, udělením dvou čestných uznání, které získali Alžběta Dohnalová a Dominik Smékal z Vrbna.

Malí recitátoři mohou sledovat zralejší projev starších.

1. kategorii, skládající se z 16- ti účastníků (6- ti chlapců, 10- ti dívek), byla nabídnuta úvodní uvolňovací a soustředovací rozcvička, což je stále pro mnohé z nich bohužel překvapivá novinka. Volba všech textů, až jednu výjimku, odpovídala tématem i rozsahem věku a zralosti recitátorů. Překvapivé rozdíly ovšem byly v uchopení textu. Místo tvořivého přístupu jsme slyšeli častá intonační klišé, mechanické podřízení rytmu na úkor obsahu. Bezradnost recitátorů ve snaze „ozvláštnit“ projev se projevuje nelogickými důrazy, nepřírozenou intonací, „roztrháním“ verše. Rušivě působí i oblečení, odvádějící pozornost od poslechu textu. Pochopení textu a cit pro kultivovaný přirozený projev v mateřském jazyce nelze od sebe oddělit. A to je bohužel stále nedoceňované kritérium v přípravě většiny dětí.

Udělili jsme několik ocenění, kde jsme tento přístup mohli sledovat: za přirozeně a soustředěně vyprávění příběhu (**Eliška Baránková**, Krnov), za pochopení žánru a chuť sdělovat (**Tereza Machurová**, Opava), za udržení prvotní radosti z prožitku dobře zvoleného textu (**Petr Buják**, Havířov a **Ondřej Hrnčíř**, Vrbno).

2. kategorie čítala 15 účastníků (1 chlapce, 14 dívek). Úvodní hlasová a mluvní rozcvička prozradila, že nezanedbatelný počet dětí, vybraných z okresního kola, má nesprávné návyky v používání hlasu. Neuvolněný hlas, křik, nezvyk zřetelné a srozumitelné artikulace.

V dramaturgii se projeví opakované stereotypy: tzv. „osvědčené“ ale nepříliš kvalitní texty (povzdech všech lektorů: „Kéž by už odlétla každoročně zpívající vrána v opeře.“). Závažnější dramaturgické omyly, jimiž jsou poškozovány děti, plnící pokyn pedagoga, by se ovšem neměly dostat z okresních přehlídek do vyššího kola. Je smutné, když děti mluví, aniž by chápaly, o čem (Jarní romance J. Vrchlického, lidová balada, uvedená jako „lidová báseň“).

Vhodně vybraný text, kde bylo znát vztah k obsahu, jsme ocenili u Marie Golkové (Ostrava) a Aleny Malé (Nový Jičín). Na postup do celostátního kola jsme doporučili **Annu Veselou** a **Elišku Hajnou** (Krnov). Obě děvčata mluvila s porozuměním k tématům, s nepodbíženou kultivovaností, jemnou stylizací a mimikou. Obě si získaly zaslouženou pozornost.

Jana Křenková

3. kategorie, kterou tvořilo 12 dětí (10 dívek a 2 chlapci), byla kvalitativně nejsilnější. Některé výkony se vysoce vymykaly průměru. I dramaturgicky byla tato kategorie velice zajímavá. Velkým zklamáním byla jen vystoupení obou chlapců. V případě Pohádky o velkém hladu, přednášené naprosto bez pochopení textu, bylo vidět, že je to jen zvenčí naučené. Druhý chlapec s povídkou Šimka a Grossmanna byl prokazatelně exhibicionista, ale neměl nad textem žádný nadhled. Zbytečné používání ilustrací gesty a pohybem spíše odváděly od obsahu textu jak recitátory, tak diváky – posluchače. I pro tuto kategorii platí slova Jany Křenkové o důležité úloze pedagoga, který by měl dětem ve výběru pomoci. Měl by vybírat text podle mentality daného dítěte, podle jejich schopností jak řečových, tak výrazových. Neměl by jim ubližovat ani výběrem, ani „nabífováním“ intonací, gest, které nejdou z obsahu, ale jsou jen povrchním efektem.

Na postup do celostátního kola jsme doporučili **Sáru Erlebachovou**

s textem **Ivana Vyskočila Malý Alenáš**. Sára je výrazná osobnost, má kvalitní techniku řeči, výraz, textu od počátku do konce rozumí. Umí jej dělit, vystavět. Drží pozornost diváků od začátku do konce – který vystavěla jako jasnou tečku. Pracuje i s diváky, je k nim zcela adresná, počká si na jejich reakce. Akcentuje významy, má cit pro slovo, umí pauzovat, vypráví se zaujetím, ale i s nadhledem. Z celé přehlídky to byl jednoznačně nejlepší výkon – i proto jsme ji po vyhlášení výsledků nechali recitovat ještě jednou, jako ukázkou toho, jak ANO!

Další postupové místo ve 3. kategorii získala **Anna Božoňová** s textem **Miloše Macourka Křída**. Vystavět Miloše Macourka je velmi obtížný úkol. Anižka jej ale zvládla výborně. Její projev je chvílemi ještě dost dětský, ale díky porozumění textu a schopnostem sdělit ho divákům, působí přirozeně a uvolněně.

Ocenění poroty (bez dalšího postupu) udělila porota **Barboře Balčákové**. Výběr textu **Petra Nikla Holá pohádka** byl výborným tahem. Je přesně pro její věk, od začátku jsme ji mohli věřit každé slovo, umí pracovat s významem slov, s rytmem glos, hesel... Celý přednes gradoval. Bohužel se ke konci „rozsypala“ banálním zapomenutím kousku textu. Následná nervozita ji pak limitovala – škoda. Je ovšem nesmírně talentovaná a věřím, že ji uvidíme i v dalších letech.

4. kategorie, 6 dívek a 5 chlapců, byla trochu zklamáním. Spousta jen povrchní deklamace, někdy až dětská, školní recitace. Přednášející většinou nesdělovali své pocity, názory, témata. Někteří dokonce přiznali, že se zúčastnili jen z povinnosti. Výběr a recitace písne Jiřího Suchého hned dvěma recitátorkami byl totální omyl. Pod zdánlivou jednoduchostí textu je ukryta jeho poetičnost. Její pochopení se ale v přednesu nepromítlo. Dopis Tatány Oněginovi už vůbec nepatří do úst 13-leté dívky. Opět jen deklamace, byť slušně artikulována – ale bez pochopení obsahu. Nezvalova báseň Sbohem a šáteček byla příliš patetická a doprovázená přehnanými gesty a ilustrací. Zdála se být spíše protřepnou. Stejně tak text Míroslava Černého Když ti svítí zelená. Řečové nedostatky, ale hlavně – naprosté nepochopení tématu.

V této kategorii musela porota sáhnout i po druhých textech některých recitátorů – a dá se říci, že teprve ty rozhodly o možných nominacích na postup – byť ne příliš jednoznačných...

Pro postup do národní přehlídky porota doporučila nakonec **Matěje Šumberu** a **Denise Kuboně**. Ocenění poroty (bez doporučení) získala Jana Rubinová.

Matěj Šumbera přednesl **Relativnost pohybu a klidu** od **Karla Bartušky**. Umí pracovat s nonsensem, má text velmi dobře vystavěný, škoda jen drobných řečových nedostatků. Ve druhé básni **Míroslava Holuba Dveře** byl daleko přesvědčivější. V obou případech jsme ocenili skvělý autorský přístup k interpretaci.

Denis Kuboně v prvním textu **Josteina Gaardera Dívka s pomeranči** přesně a za sebe sděloval téma, pracoval s rytmem, uměl si počkat na reakci diváků. Zbytečně místy ilustroval vyprávění gesty. I jeho druhý text: **Josef Kainar: Mladý šofér** byl výrazně lepší. Naprosto suverénně ten krátký text do diváků vypálil. Zase je ale škoda technických nedostatků řeči.

Jana Rubinová si vybrala text **Petra Smetany Malíř a moře**. Cítí velmi dobře rytmus, rým, umí s ním ve stavbě pracovat. Je velmi přirozená a příjemná ve sdělení. Vytknout bychom mohli přílišnou „přeslazenost“, její nadšení už je pak monotónní a neuvěřitelné. Jejím druhým textem byly **Starožitnosti Petra Kopty**. I Jana byla daleko lepší ve druhém textu. Je opravdu talentovaná, ale potřebovala by systematické a poučené vedení.

Závěrem lze konstatovat, že přehlídka měla celkově velmi slušnou úroveň a byla dobře zvládnuta organizačně. Jen bych do budoucna velmi doporučoval buď dvě poroty (na mladší děti a pak na 3. a 4. kategorii), nebo přehlídku rozdělit do dvou dnů. Není v lidských silách podrobně se věnovat v jednom dni všem kategoriím, nebyli jsme schopni podrobně zvládat tu nejdůležitější část přehlídky – rozhovory s recitátory a jejich vedením.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Saša Rychecký, Helena Skálová, Jana Křenková, Iveta Kocifajová a Ilona Žilinská.

Saša Rychecký

OSTRAVSKÉ ŠUPINKY 2013

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH SOUBORŮ OSTRAVA 20. 4. 2013

Krajská přehlídka Dětská scéna 2013 se konala 20. dubna 2013 v SD Labyrint Ostrava - Třebovice. Z oblastních kol postoupilo celkem osm inscenací. Byly mezi nimi soubory začínající, ale také ty, které mají za sebou už nějakou tu divadelní zkušenost.

Dětské studio Divadla loutek Ostrava je souborem začínajícím, i když jeho vedoucí patří mezi ty zkušené. Představilo se autorskou inscenací nazvanou **Zvláštní škola**. Za prezentovaným divadelním tvarem je zřejmá práce s nejrůznějšími metodami dramatické výchovy, ale také tréninkovými technikami improvizčních skupin. Inscenace dětem nabízí možnost ke hře, stejně jako k jejich sebevyjádření. Přesto, že děti disponují základními divadelními dovednostmi, je vidět ještě jejich nezkušenost. Inscenace pokulháva zejména v oblasti práce s temporytmem a prospěla by ji větší schopnost dětí se odvázat, projevit radost. Velmi dobře funguje postava učitele Duhy, které se ujal divadelně zkušenější člen souboru. Ten pomáhá dětem držet strukturu představení a udává tempo. Na inscenaci je vidět snaha vedoucích učit děti divadelnímu jazyku a práci s metaforami a symboly, které jsou však v tuto chvíli ještě trochu nad schopnosti a zkušenosti dětí. Vzhledem k tomu, že soubor pracuje prvním rokem je inscenace **Zvláštní škola** nadějí do budoucna.

Dětský divadelní soubor **Střelky** z Českého Těšína představil koláž veršů Pavla Šruta, ve kterých se vyskytují strašidla a strašáci všeho druhu a uvedl ji po názvem **Příšerky a příšeři**. Střelky patří k těm zkušenějším kolektivům, děti jsou dobře vybaveny po stránce mluvní. Důležitým prvkem představení byla práce s rytmem a dynamikou, která se projevila opět víceméně v rovině mluvní a zvukové. Škoda, že nebyly využity příležitosti, které text poskytoval pro vytvoření situací a obrazů. Soubor má rezervy v práci s pohybem a také by inscenaci svědčila větší míra spontaneity a radosti v projevu dětí.

Milé a bezprostřední bylo představení **O velické řepě** divadelního souboru **Grmlinci** ZŠ Bulharská Ostrava. Členové souboru jsou prvňáčci a je to jejich první divadelní zkušenost. Vedoucí zvolila vhodné nejen předlohu, ale také způsob vyprávění vzhledem ke zkušenostem dětí. Na dětech byla vidět radost a potěšení ze hry i fungování na jevišti. Škoda, že děti často ve svém projevu překračovaly hranice spontaneity až k předvádění se.

Pohybové představení **Červený nos** uvedl divadelní soubor **Viga**, ZUŠ V. Kálka z Opavy. Etuda o setkání dvou klaunů nabídla hru a fantazii. K příjemnému vyznění přispívaly také vkusné a trefné kostýmy klaunů. Na představení byla vidět práce vedoucí souboru s pohybovými prostředky sdělování. Mezery jsou ještě v pointování jednotlivých situací a zvýraznění čitelnosti příběhu.

Dětský divadelní soubor **Štěkáček** z Opavy přivezl na přehlídku

dramatizaci pohádky **O překrásné Vasilise**. Soubor není nováčkem, má za sebou již několik inscenací, vesměs loutkových. Pozitivními stránkami představení jsou přirozenost dětí a jejich tvořivost při tvorbě loutek. Přesto, že jsou ještě rezervy ve využití možnosti loutek ke hře, objevují se náznaky invenčního zacházení s nimi. K pozitivnímu vyznění přispívá jednoduchá a funkční scénografie. Problémem inscenace však zůstává žánrová nevyjasněnost, balancování mezi studentskou recesí a klasickým vyprávěním pohádky.

Divadelní soubor **Fantazie** ZŠ Tyršova Nový Jičín zahrál autorskou inscenaci **První školní den**. Příběh třídy a nejasné, záhadné postavy učitelky, ze které se vyklube čert, je základní linkou inscenace. Samotná předloha však nenabízí příliš invencí, zápletky je chudá a vyznění působí poněkud „plakátové“. Nutno však ocenit práci vedoucí se skupinou dětí, které jsou na jevišti přirozené a hravé.

Zpracování básně ve dvou jazycích a jednom nářečí přinesl soubor **Bum trach** z Českého Těšína. Prostředí, ve kterém se jazykově dotýkají polština a čeština, bylo základním podnětem vzniku inscenace **Kdyby u nás Tuwim žil**. Humor, nadsázka a práce s rytmem jsou základními stavebními kameny drobné inscenace. Škoda jen, že soubor více nevyužil možnosti vyjádřit vztahy uvnitř dvoujazyčného vlaku také pohybem a vytvářením situací.

Soubor **Fantazie** ZŠ Tyršova v Novém Jičíně se představil ještě jednou inscenací, kterou nazval **Noviny**. Etudy, živé zprávy z místních novin, jsou zářmovány do prostředí sběrný papíru. Zajímavý nápad zůstal ale pouze v počátcích a souboru se nepodařilo propojit jej do celku. Schází především důvod oživování jednotlivých novinových zpráv. Děti jsou ale vybaveny po mnoha stránkách, mimo jiné také pohybově.

Lektorský sbor ve složení Miroslava Georgievová, Jan Číhal a Hana Cisovská doporučil do **širšího výběru na celostátní přehlídku** Dětská scéna 2013 inscenaci **O překrásné Vasilise** DS Štěkáček Opava.

Hana Cisovská

ZLÍNSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ UHERSKÉ HRADIŠTĚ 10. DUBNA 2013

1. a 3. kategorie

Je potěšující, že se i letos sjelo do Uherského Hradiště na Krajskou přehlídku docela hodně mladých recitátorů. Také úroveň jednotlivých vystoupení nenesla známky dříve tak zaběhnutých nešvarů. Neobjevil se zde ani nevhodný výběr textů, „kolovrátkový“ způsob interpretace, ani zjevná nedokonalost mluveného projevu. Všichni přítomní měli pozitivní přístup k sólovému přednesu jako takovému a dokonce se téměř všichni domáhali rady, jak ještě něco na svém projevu vylepšit.

Lektorský sbor ve složení Irena Vacková, Marta Reissmerová a Marcela Kovaříková ocenil v 1. kategorii **Šimona Ludvíčka** za výrazný přednes (A. Lobel: Seznam), **Jakuba Kuželu** za porozumění textu (M. Kavková: Sníh a sněženka), **Annu Mráčkovou** za zajímavý text (A. Mráčková: Dvě mláďata) a **Kateřinu Kovářovou** za osobitý přednes (J. Skácel: Uspávanka s hloupými kocoury a paní myši).

Ze 3. kategorie postoupili na Národní přehlídku **Štěpán Válek** (J. Skácel: Uspávanka s Hokusajem) a **Adéla Zmrzlíková** (S. Leacock: Kouzelníková pomsta). Štěpán Válek má ještě ve svém projevu mnohé nedokonalosti (frázování, slyšitelnost na hranici), ale má citlivou duši,

osobitý přístup k poezii a nespoutané nadšení sdělovat krásné myšlenky posluchači. Takto jsem ho poznala při závěrečné rozpravě. Adéla Zmrzlková se naopak představila jako zkušená recitátorka s kvalitní technikou řeči a smyslem pro humor. Pokud se pokusí zlepšit pár nedokonalostí, může její vystoupení být hodno Národní přehlídky. Ocenění za zvládnutí náročnému textu získal **Vilém Mucha** (J. Werich : Chlap, děd, vnuk, pes a hrob), ocenění za osobitý přednes dostala **Michaela Kristková** (A. Berková : Nazdar, Ančo)

Krajská přehlídka v Uherském Hradišti bývá organizátorem (DDM Šikula) každoročně velmi dobře připravena. Vedoucí estetického oddělení paní Martina Dörrová je „sluncem“ celé přehlídky a je dokladem toho, že kvalita takovýchto setkání nemusí být vždy závislá jen na financích.

Marcela Kovaříková

2. a 4. kategorie

Básničko, neopouštěj mne, prosím...

Přečetl jsem si nedávno vyznání z Deníku italského básníka (Cesare Pavese: Řemeslo života) o poezii: „Poezie začíná, když človíček prohlásí o moři, že je jako olej. Nejde mu vůbec o nějaký přesnější popis bezvětří, ale o potěšení z toho, že objevil podobnost o vzrušení z tajemného vztahu, o potřebu vykřičet do všech čtyř světových stran, že si toho všiml. Samozřejmě, u toho nelze zůstat. Je třeba ji dokončit a vytvořit bohaté vyprávění o vztazích, které se dovedně vyrovná hodnotícímu soudu.“ A na jiném místě autor dodává: „Postava v básni je někdo, kdo utekl z domova, prožil možné a nemožné, načež se vrací domů, užívá si nejprostších věcí, je neustále velkorysý a dobromyslný a jednomyslný ve svých soudech; má rád samotu a čistý stůl a je připraven ráno začít znovu.“ Rozumím tomu tak, že poezie je nejvíce osobní záležitost, že nemusí dodržovat nic, že básník může vidět svět barevně (doslova i obrazně), ale může i chybovat, má právo vidět neviditelné a neužitečné. Do toho vstupuje náš človíček s pokusem porozumět slovu, sloužit autorovi, být nespokojen s jeho tvrzeními, vstoupit do výpovědi bez ohledu na své životní zkušenosti (nebo naopak se svými životními zkušenostmi a se svým technickým vybavením).

Dívka ve 2. kategorii dokončila své vystoupení, běží ke svému doprovodu a zdálí volá: „Jak jsem to říkala?“ A v následném rozhovoru se ptá doprovod: „Neměla špatné sykavky? Nešumlovala?“ Chci poukázat na to, jak důležitá je práce s textem (např. v literární výchově na ZŠ), a to jak v dramaturgii, tak i v technice přednesu. V naší přehlídce se dramaturgie této kategorie držela osvědčených titulů z pera prozaiků (Daisy Mrázkové, Olgy Hejné, Aloise Mikulky, Miloše Macourka a Květy Legátové) i básníků (I. A. Krylova, F. L. Čelakovského, Jiřího Žáčka, Michala Černíka). Většinou to jsou prověřené texty „klasiků“. Nabízí se otázka, zda by nám nesvědčilo volit i knihy současných autorů (např. Petr Nikl nabízí novou cestu nonsensu, jeho hra se vším- s písmeny, se slovy, s verši, s lámanými rýmy, linkami, barvami, vůněmi- je principem hry jako pohledu na život... v tomto ovzduší se líhnou situace, vyprávění, příběhy; nebo třeba necht si děti pročtou Lichožrouty Pavla Šruta). Vyhovět touze dětí samostatně hledat text pro sebe a pro svůj postoj ke světu je přínosem nedocenitelným. Prosazují se témata hluboce osobní (kamarádství, láska, zklamání, bolest) a vedle nich mimořádně angažovaná (za ochranu přírody a proti jakémukoli zlu v tomto světě). V jejich postoji je příznačná touha po humorném vyznění příběhu. Humor působí v ústech dětí osvěživě a ve spojení s krásou básnického slova (bez vulgárností, slovo „suchoprď“ v pohádce o drakovi nám vůbec nevadí) je pro naši práci zavazující.

Ve druhé kategorii jsme ocenili čtyři děti a dvě z nich jsme doporučili k postupu na celostátní přehlídku. Postupující si zaslouží jmenovat. Jsou to **Alexandr Veselý** s textem **Modrý koníček** autorky Olgy Hejné a **Linda Lattová** s textem **Auto z pralesa** od Daisy Mrázkové.

Ve čtvrté kategorii jsme se setkali s problémem přednesu v jiné podobě. Je to oblast hodnot. Vlastně je to oblast, která je diskrétní, skrytá v bílých řádcích. Vkladatelem hodnot je v zásadě (tedy ne absolutně) autor. To víme. Ale při přednesu v této kategorii se otevírá citlivá komunikace mezi autorem, recitátorem a publikem (Zámečnicková, 2009). V práci respektujeme fáze jako výběr textu – rozbor textu (četba, dojmy, představy, spoluprožítí, fantazie a konečně analýza textu směřovaná k porozumění a vlastnímu přednesu) – a vlastní sdělování. Chci zde připomenout nabídnutý a uveřejněný způsob práce s talenty, a to je filosofování s dětmi (Jiří Pelán: Filosofie pro děti – filosofování s dětmi, PdF MU, Bratislava, Ostrava, 2008). Toto filosofování chápu jako rovnici „výchova je, když jde o hodnoty“. Samozřejmě, je pro nás důležité vědět, kde jsou ty které hodnoty k nalezení, kdo určuje tyto hodnoty, pro koho jsou tyto hodnoty, co stojí za nimi. Na této malé ploše bychom mohli říci, že hledané hodnoty

jsou u každého skryté v jeho srdci.

Hovoříme-li o čtvrté kategorii, pak přednes dospívajících spojuje úctu k autorovi a jeho textu s osobním vkladem recitátora. Osobní vklad znamená, že chlapec nebo dívka prozrazují veřejně, co pro ně znamená báseň a co chtějí sdělit těm, kdo naslouchají (starají se tedy o obě). Prozrazují, jak pochopili ironii, humor básně, jak je závažné poselství, kterého se ujali. Pak nebo zároveň si recitátor (platí pro báseň i prózu) uvědomuje kompozici a představuje si text v různých rovinách, jako je rovina slovního a větného přízvuku, rovina metra, rovina melodická. Ocenění čtyř recitátorů – **Madlen Hermanové, Ondřeje Hradila** (oba s postupem do celostátního kola) a **Markéty Ovečkové a Natálie Vrtělkové**, nám dala podnět k úvahám, které jsme nahoře nadhodili. Oba postupující volili jeden text přijatelný a druhý jen „kdyby to bylo nutné“. Rudolf Křestán tedy v přednesu Madlen Hermanové je příkladem toho, jak připomenutí „ojedinělého, živoucího, svěbytného žánru učitelských poznámek“ souzní s postojem dívky, která vše vzala s potřebným odstupem a s radostí i humorem. Potěšila posluchače a snad potěší i někoho dalšího. Stejně jsme zpochybnili volbu druhého textu (J. W. Goethe a jeho balada) Ondřeje Hradila, ale přijali jsme přednes textu Jiřího Suchého (Nemilá příhoda) a ocenili jsme, že Ondřej dobru využil nabízenou jazykovou hru (hra se slovem ucho) k vyznění slovních hříček a pointy.

Přehlídka v Uherském Hradišti byla sdělná. Potvrdila, že děti a dospívající mají obdivuhodně přirozený a krásný vztah ke knize, že si nenechají vzít četbu. Uvědomují si, že se otevírají nové možnosti, např. číst si v různých jazycích, ve francouzštině, v angličtině, v ruštině, ale třeba i v čínštině (přesvědčují se, že to přináší nečekané objevy a radost do života). Básničko, ať jsi kdekoli, neopouštěj nás, prosím.

Jiří Pelán

ŽEBŘIŘÁK UHERSKÉ HRADIŠTĚ 3.–4. 4. 2013

Krajská přehlídka dětského divadla Zlínského kraje se konala ve dnech 3. a 4. dubna v Uherském Hradišti, tentokrát na Malé scéně Slovackého divadla. Nabitý harmonogram se kupodivu dařilo dodržovat téměř bez skluzů, přestože hlavní organizátor přehlídky Stanislav Nemrava zařadil do už tak nabitého programu i tři představení hostujícího souboru z Bánovců nad Bebravou a v čase rozborového semináře vedoucích s lektorským sborem stačil zrealizovat okresní kolo přehlídky dětských recitátorů základních uměleckých škol.

Přehlídce stejně jako v minulých letech nepředcházela žádná postupová kola. Program tak zahrnul celou škálu souborů, od těch, které se teprve seznamují s divadelním jazykem, až po velmi zkušené.

K těm zcela nepoučeným patřil **dramatický kroužek dětí 1. stupně ZŠ Hradčovice**, který vystoupil s nevkusnou nápodobou známého filmu uvedenou pod názvem Slunce, seno, Hradčovice. Za ukázkou inzitního „sousedského“ dětského divadla můžeme označit také Werichovy **Tři sestry a prsten** v podání souboru **4 v hrsti ze Vsetína** nebo téměř nedramatické zpracování Dahlových **Čarodějnic** souboru **KSPPTD Zlín**. Souboru **Gymnázia Kroměříž** se zřejmě přehlídkové představení tentokrát příliš nevyvedlo, jednoduše rozehrané Macourkovy krátké příběhy v pásmu **Živočichopis** působily vesměs mile a poeticky, vytratil se ale potřebný nadhled a humor, v akcích převládla popisnost a jednotlivé příběhy se nedařilo vypointovat.

Drobnou, zatím asi teprve rozpracovanou inscenaci **Zázračná medicína** (opět podle Roalda Dahla) zahrál soubor **Dr. Ámo, ZUŠ Uherské Hradiště** (ved. Radka Mrázová). Jako hlavní problém se jevila velká, těžko ovladatelná a nepříliš funkční loutka staré babice, která bránila jakékoli výraznější jevištní akci. Mladší, prvostupňová skupina souboru **Dr. Ámo ze ZUŠ Uherské Hradiště** se v inscenaci **Kuba** pokusila autor-sky zachytit zážitky z prvního dne ve škole. Byl to dobrý nápad, autentický ostych dětí poprvé stojících na jevišti navíc vtipně souzněl s inscenovanou situací. Sílu výpovědi oslabily až výstupy dětí v roli dospělých, nedostatek akce i přílišná rozvolněnost jevištního tvaru.

Dvě inscenace přivezla do Hradiště **ZUŠ Uherský Brod** pod vedením Romana Švehlíka. **Staré pověsti české** byly pokusem o uchopení klasické látky s nadsázkou, ta ovšem nebyla dostatečně zřetelná. Nad akcí navíc převažovala mechanická deklamace textu. Zajímavější byla **Zahrada** podle knihy Jiřího Trnky – ukázalo se totiž, že se soubor zčásti skládá z chlapců, kteří neuvěřitelně konvenují poetice Trnkovy předlohy (doslova působí, jako „vystřižení“ z Trnkovy knihy či animovaného filmu). Nejkrásnější momenty se ale i proto odehrávají před zahradou, když

kluci zkoumají, jak se dostat dovnitř. S otevřením vrátek (scénograficky velmi nešikovným) paradoxně veškeré kouzlo zaniká a vše další už působí rozpačitě a zmateně.

Dvě inscenace prezentoval také „domácí“ soubor **Dohráli jsme ze ZUŠ Uherské Hradiště** (ved. Hana Nemravová). Mladší skupina se pokusila o hororový žánr ve hře **Noční bojovka** podle povídky Zuzany Frantové. Je třeba ocenit řadu pěkných nápadů, některé z nich ale zatím působily jen „nahozeně“ a neorganicky. Téma šikany, s nímž soubor pracuje, navíc v závěru koliduje s vyústěním, kdy do příběhu zasáhnou nadpřirozené síly. Kontroverzní reakce vyvolala v rámci přehlídky inscenace **Všechno a nic**. Soubor dětí zhruba ve věku deváté třídy se nechal okouzlit románem *Dýchej* mladé francouzské autorky Anne-Sophie Brasmeové – literárně stylizovanou výpovědí psychicky labilní dívky, která se stává obětí šikany a nakonec je dohnána až k vraždě. Hráči postupně odkrývají problémy dospívající hrdinky, spolu s ní se ale utápějí v bolestně-exaltovaném prožívání světa a osobních vztahů a nechávají se přitom nechtěně vtáhnout do banality a líbivé sentimentality, kterých se zřejmě juvenilní literární předloha nedokázala vyvarovat.

Ze **ZUŠ Kunovice**, tedy pobočky ZUŠ Uherské Hradiště přivezl soubor **Dramoši z Kunovic** svou voicebandovou variaci na K. J. Erbena nazvanou **Ze zlatého kolovratu**. Příběh známé balady se souboru pod vedením Olgy Strašákové podařilo nepopisně rytmicky rozehrát pouze pomocí hlasu, vlastního těla a několika barevných šátků. Představení fungovalo jako „dobře promazaný stroj“ a divákům krajské přehlídky přineslo strhující podívanou. Nad pocity a atmosférou zatím ale převládalo soustředění hráčů na technickou přesnost a z představení byl málo patrný vlastní postoj hráčů ke zvolené látce ve smyslu interpretace textu a jeho tématu. Inscenace byla **doporučena do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna**.

Loutkářský soubor **BUBU Vsetín** (ved. Barbora Dohnálková) vystoupil s představením **Mně se vždycky musí něco stát** podle stejnojmenné knihy maďarské autorky Évy Janykovské. Příběh, nebo spíš žánrový obrázek pojednávající život v jedné rodině a v jednom domě, rozhrávají děti maňasy a dalšími spodovými loutkami na paravanu, jednoduše stylizovaném do podoby činžovního domu. Představení se nese v civilní a úsměvné atmosféře evokující 60. léta. Děti rozhrávají řetěz drobných epizodek ze života holčičky. Jde při tom o události, které se z pohledu dospělého jeví jako nepříliš významné, z pohledu dítěte

ale mohou být důležité. Děti hrají s radostí, dokážou výborně zacházet a jednat s loutkou a po celou dobu udržují přesný a svižný temporytmus. Inscenace je plná humoru a loutkářských nápadů, které diváka neustále baví a překvapují. Přes drobné technické nedostatky ve „vyprávěcích“ pasážích lektorský sbor ve složení Eva Polzerová, Zuzana Varhaníková (SR), Jiří Pelán, Jaroslav Dejl a Jakub Hulák bez váhání ocenil soubor **přímým postupem na celostátní přehlídku**.

Kuriozitou byl závěr přehlídky v podání souboru **Hlava na papírové trubce Peapaperiputki ze ZUŠ Uherské Hradiště** (ved. Stanislav Nemrava). Inscenace **Obrazy ze života Ilji Muromce** je účtyhodný pokus o uchopení ruských bylin, oplývající vzletným jazykem a krásnými obřimi loutkami. Neobyčejně šikovní hráči od malých skoro po dospělé (sešli se napříč ročníky právě na tento projekt) hrají s vervou a nadšením. Manipulace s loutkami je ovšem technicky tak náročná, že nad hrdinskými příběhy ruského bohatýra zcela převáží nerovný boj dětí se scénickými prostředky. Malým představitelům ruských bohatýrů musejí jejich starší spoluhráči nosit stoličku, aby dosáhli na hlavu loutky. Ta se ale zpravidla stejně otočí na jinou stranu, než je třeba. Starší spoluhráči při tom zapomínají text a ti malí jim trpělivě napovídají. Všechno se kácí a rozpadá a hráči se pochvilu začínou „odbourávat“. Výsledkem je taková podívaná, že se celý sál během chvíle válí smích.

Organizátorům nelze než za celou přehlídku i její půvabný závěr upřímně poděkovat.

Jakub Hulák

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2013

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám
OttD	Ottendorferův dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	Tyjátr, alternativní klub

PÁTEK 7. ČERVNA

10.00–12.45	prezence – recitátoři s doprovodem
13.00–21.30	prezence seminaristů tříd A, B, C, S1 a S2
13.00–13.20	zahájení recitační části
13.30–14.30	dílňy pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie seminář R
15.00–18.00	vystoupení recitátorů 3. kategorie
19.30–21.00	beseda lektorského sboru s recitátory 3. kategorie a jejich doprovodem diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 4. kat. dílňy pro recitátory 2. a 4. kategorie seminář R
21.45	informační schůzka pro seminaristy

Fka-recepce
Fka-recepce
kino
SZŠ
OttD
kino

MMG
SZŠ
SZŠ
OttD
Fka-foyer

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 0.

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Tereza Strmisková, Andrea Pavlíčková, Ondřej Kohout, Alena Exnarová, Pavel Kocych (grafika a sazba), Jazz Jameson, redakční čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. patře Fabрики Svitavy. Uzávěrka čísla 7. 6. 2013 v 04.25. Náklad 260ks.